

TEMPO

eskiklamlarım.com

Uğur Mumcu
Suikastı ve
Siyasi Cinayetler
Karanlığın son otuz yılı

**UĞUR MUMCU
SUIKASTI
VE
SİYASİ
CİNAYETLER**

KARANLIĞIN SON 30 YILI

Yayına Hazırlayan: Cengiz Erdinç

DMG Magazines

34850 Esenyurt/İstanbul

Tel: (0 212) 622 12 82 Faks: (0 212) 622 13 11

Baskı: Doğan Ofset Tel: (0 212) 622 19 00

Giriş

Aralarında üniversite hocaları, gazeteciler, sendikacılar, avukatlar, savcılar ve doktorlar vardı. Ortak noktaları; kalabalıklar tarafından sevimliliği, fikirleriyle, davranışlarıyla toplulukların önünde yürüyebilmeleri, bağımsız düşünebilmeleri idi. Belki bu nedenle seçildiler. Ölümü bekledikleri halde, hep savunmasız yakalandılar. Birbirlerinin cenazelerine katıldılar, ölümlerini soruşturdular ve sıranın kendilerine gelmesini beklemekten başka bir şey yapamadılar. Kurşunla, bıçakla, bombayla bedenleri yok edildi, kalabalık cenaze törenleriyle uğurlandılar ve bedenleriyle olmasa bile, fikirleriyle yaşamlarını sürdürebildiler.

Ölümlerine ilişkin soruşturmalar birbirlerine şaşılabilecek derecede benziyordu. Tuhaf bir güç soruşturmalara sızıyor, mahkemelere hükmediyordu. Tanıklar susturuluyor, zanlılar bir türlü bulunamıyor, belgeler tahrif ediliyor, tarihlerle, sayılarla oynanıyordu. Suçları en açık ve en kesin olanlar bile beraat ettiriliyordu. Tetiği çekenlerin ardındaki büyük güç seçilebiliyor ancak bir türlü ifade edilemiyordu. Katillerden bazıları, sahte pasaportlarla yurtdışına gönderilip devlet tarafından 'istihdam' ediliyor, yine devlet musluklarının başına oturtularak itibarlı iş adamlarına dönüştürülüyor, hatta 'Devlet için kurşun atan kahraman' payesiyle ödüllendirilebiliyordu.

Her defasında kalabalıkları yerinden kaldıran bu felaket haberlerinin en kötüsü 1993 yılında geldi. Gazeteci Uğur Mumcu, otomobiline konulan bir bombayla havaya uçuruldu. Mumcu, büyük bir bölümünün cenazesini kaldırdığı, katillerini soruşturduğu kurbanlar arasına katıldı, hatta bu masum topluluğun simgesi oldu. Sadece gazeteci olarak varlığına duyulan ihtiyaç, ölümünden sonra çok daha iyi anlaşıldı.

Tempo, son 30 yılın bu karanlık tarihini bir kez daha hatırlatıyor...

UĞUR MUMCU - 24 Ocak 1993

YEDİ YILDIR ÇÖZÜLMEYEN BİLMECE

Türkiye'yi ayağa kaldıran bomba 24 Ocak 1993 günü, Ankara Gaziosmanpaşa Karlı Sokak'ta, Uğur Mumcu'nun otomobilinin altında patlamıştı. Yedi yıl sonra, olayı aydınlatmanın bir 'namus borcu' olduğunu söyleyen politikacılar-dan hâlâ alacaklıyız. Şimdi, dönüp bakıldığında nabızı giderek düşen ateşli nu-tuklardan geriye bir tek anlamlı açıklama kalmış gibi görünüyor: Onu da Su-surluk skandalının baş aktörlerinden Mehmet Ağar, Mumcu'nun eşi Güldal Mumcu'nun "“Bir tuğlayı çekin de duvar yıkılsın” sözü üzerine “Yapamam al-tında kalır, zarar görürüz” cevabıyla söylüyordu. Benzer bir itiraf da DGM Savcısı Ülkü Coşkun'un “Devlet isterse çözer” sözlerinde gizleniyordu.

Mumcu neden öldürüldü? Devletin 'sinir sistemi' üzerinde dolaşan başarılı bir gazeteci olduğu için mi? Yoksa, cenazesindeki yüz binlerce insanın saygı duyduğu, inandığı ve güvendiği 'namuslu bir gazeteci' olduğu için mi? Peki ci-nayeti kimler işledi? Komşu bir devletin Ankara'da cirit atan ajanları mı? Yok-sa, devlet içinde çöreklenmiş yasadışı bir güç mü? Sakıncalı Piyade, yok edi-lirken ardında onlarca soru işareti kaldı. Yedi yıl sonra elde, savsaklanmış, kla-sörleri raflarda tozlanmayı bekleyen bir soruşturma, tutanakları iki büyük cilde sığan bir Meclis araştırması, Güneydoğu'da işlenen tuhaf bir cinayet ve ilişki-lerinin nereye uzandığı bilinmeyen, devletin daha çok bir psikopat olduğuna inanmak istediği bir sanıklı bir davadan başka bir şey yok.

23 Ocak günü, Cumhuriyet gazetesindeki yayın kurulu toplantısına katılmak üzere İstanbul'da bulunan Uğur Mumcu, Ankara'ya ailesinin yanına dönüyordu. Üç gündür hiç kullanmadığı Renault marka otomobili evinin biraz ötesinde park ettiği yerde duruyordu. Geceyi eşi Güldal, kızı Özge ve oğlu Özgür'le bir-likte geçirmişti. Ertesi gün öğleye doğru, ailece bir hasta ziyaretine gidecekler-di. Uğur Mumcu, 24 Ocak pazar günü saat 13.15 sıralarında, Ankara Gazios-manpaşa Karlı Sokak'taki evinden dışarıya çıktığında, hava çok soğuk ve yer-de kar vardı. Polisin kanısına göre Mumcu, arabasının kapısını açtıktan sonra şoför koltuğuna oturduğu anda Türkiye'yi sarsan patlama oluyordu. Fakat ola-yın ardından konuşan bazı yetkililer, Uğur Mumcu'nun solak olduğunu ve sol eliyle otomobilinin kapısını açmaya çalıştığı sırada büyük bir patlamanın mey-dana geldiğini belirtiyorlardı.

Çünkü ilk otopsi raporlarına göre Mumcu'nun vücudunun sol tarafının oldu-ğu gibi parçalandığı ifade ediliyordu. Bir de aracın kapı anahtarı eğrilmiş ola-rak bulunuyordu. Gerçek olan bir şey vardı ki o da adeta yok edilmek istenen

vücudunun dört metre yükseklikteki parmaklıkları aşarak yandaki boş arsaya düşmesiydi...

Bomba, otomobilin altına, şoför koltuğuna yakın olan şasi aralığına büyük boy hoparlörlerde kullanılan bir mknatıs aracılığıyla yerleştirilmişti. Katiller, muhtemelen aynı model bir otomobil üzerinde defalarca çalışarak, bombayı 30-45 saniyede yerleştirebilecek beceriyi sağlamışlardı. Pazar günü, ailesiyle birlikte bir hasta ziyaretine gidecek olan gazeteci Uğur Mumcu, otomobilin altına eğilip baksa da bombayı göremezdi. Patlamanın nasıl olduğu tam olarak bilinmiyor. Polise göre, vites kolunun boşa alınmasıyla harekete geçen bir misina parçası bu bombayı patladı. Oysa, kapının durumuna, kontak anahtarlarındaki hasara bakılırsa, belki de kapıyı açar açmaz, hatta daha kapıya dokunur dokunmaz patlamıştı. Bir başka iddiaya göre -ki tahribat biçimine daha uygun bir olasılık- Mumcu'nun kapıyı açıp arabaya adımını atmasıyla harekete geçen bir finyeyle patlama gerçekleşmişti. Hiç göz önünde bulundurulmayan bir olasılık da uzaktan kumanda kullanılmasıydı. Göz önünde bulundurulmadı, çünkü polise göre 'devlet erkânı' tarafından 'üzerinde gezilen' deliller arasında uzaktan kumandayla ilgili alıcı devreye ait bir kalıntı vs. bulunması gerekiyordu.

Soruşturma, Meclis Araştırma Komisyonu tarafından da tespit edildiği gibi hatalar, ihmaller, tuhaflıklar ve unutkanlıklarla doluydu. Uzmanların önce en uzağa fırlamış parçayı tespit edip bu mesafeyi yarısı kadar artırarak elde edilecek mesafe yarıçapında bir daireyi patlama merkez olmak üzere emniyet kuşağı altına alması gerekiyordu. Yani olayda, anahtarların bile otuz metre uzağa fırladığı düşünülürse, en az 50 metre yarıçapında bir emniyet kuşağının oluşturulması gerekiyordu. Bundan sonraki aşamada da tüm delillerin gereğinde fotoğrafi çekilerek ve nereden, kimin tarafından bulunduğu kaydedilerek delil toplama cetveline kaydedilmesi ve önemine ve büyüklüğüne-küçüklüğüne bakılmaksızın, tamamının toplanması gerekiyordu. Oysa protokol, emniyet şeritlerini hiçe sayarak delillerin üzerinde dolaşmış ve bilgi almıştı.

Kullanılan plastik patlayıcı RDX içeriyordu. Akla en yakın ihtimal bu patlayıcıların en popüler olan C-4'tü. Milli Bomba Bilgi Merkezi'nin kayıtlarına göre Mumcu suikastına kadar, büyük bir bölümü yabancılara yönelik suikastlar olmak üzere altı ayrı olayda RDX kullanılmıştı. Fakat bombanın, RDX'le birlikte hangi maddeleri ne oranda içerdiği belirlenmedi. Bu analiz yapılsaydı bombanın menşei net olarak ortaya çıkacaktı.

YİNE İSLAMCI BİR ÖRGÜT MÜ, YOKSA?..

Patlamanın hemen ardından Cumhuriyet Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Özgen Acar'ı arayan bir kişi, cinayeti 'İslami Kurtuluş Örgütü' adına üstleni-

yordu. Aradan 3-5 saat geçtikten sonra da İslami Büyük Doğu Akıncılar Cephesi (İBİDA-C) adına aradığını söyleyen bir kişi, cinayeti kendilerinin üstlendiklerini belirtiyordu. Saldırıcı başka üstlenen olmadı. Mumcu'nun otomobilinin altına konan tahrir gücü yüksek bomba uzmanlardan kimine göre Amerikan, kimine göre Çek yapımı C-4 tipi ve içinde RDX maddesi bulunan plastik bir bombaydı. Otomobilin 10-15 metre ötesindeki Tunus Büyükelçiliği önündeki bir polis kulübesi ve yine aynı mesafedeki bir başka polis noktasında bulunan memurlar bile saldırganlar için caydırıcı olmamıştı. Zaten, polis memurlarının sokağı çok dikkatli korudukları da söylenemezdi. Hatta olayın olduğu yere 50 metre uzaklıktaki polis noktasındaki görevlilerin, Uğur Mumcu'nun o sokakta oturduğundan bile haberi yoktu.

Bu arada İslami Hareket operasyon çerçevesinde bombayı İstanbul'dan Ankara'ya götürdüğü öne sürülen kuryenin ifadesinden yararlanarak bombayı teslim ettiği adrese baskın yapıyordu. Fakat burası bir devlet memurunun evi çikiyor ve İçişleri Bakanı İsmet Sezgin adresin yanlış çıktığını açıklıyordu.

'Kontrgerilla' ve Hizbullah ilişkisi: 'Hizbulkontra'

Cinayeti İslam Kurtuluş Örgütü'nün üstlenmesine karşın Türkiye'de hemen hemen herkesin kafasında "Hizbullah örgütü olabilir mi?" sorusu yer alıyordu. Hizbullah'ın Türkiye'deki konumu neydi? Birkaç gün önce yazdığı yazısında bu soruyu Uğur Mumcu da sormuştu. Ve satırlarında şunlara yer veriyordu: "Kürt Hizbullah'ı özellikle son bir yıldır PKK'ya karşı saldırılar düzenliyor. Bu saldırılar devlet içindeki örgütler, örneğin 'Kontrgerilla' olarak bilinen eski adı Özel Harp Dairesi olan örgüt tarafından destekleniyor mu? Bazı devlet görevlileriyle bu tür örgütler arasında hiyerarşik düzen içinde ve emir-komutayla değil, 12 Eylül öncesinde kanıtlandığı gibi bireysel ilişkiler de kurulabilir." Uğur Mumcu cinayetinden hemen sonra kurulan Faili Meçhul Cinayetleri Araştırma Komisyonu, bizzat devlet yetkililerinden Batman'da askeri birliklerden lojistik destek gören ve eğitilen Hizbullah kamplarının varlığını öğreniyordu. Kontrgerilla varlığı devlet katında hep inkâr ediliyor ama yaşananlar, gözlenenler ve ifşaatlar aksini ortaya koyuyordu.. Ayrıca, Uğur Mumcu'nun araştırdığı hemen hemen her haberin ve olayın altında 'Kontrgerilla'nın parmağı çıkmamış mıydı?

PKK-MİT ÇIKMAZI

Cinayetin ardından görüşlerini ve düşüncelerini ortaya dökenler arasında eski MİT'çiler de bulunuyordu. Başta Mehmet Eymür, Mahir Kaynak ve Yılmaz Doğrusöz yaptıkları açıklamalarda şu ortak noktada birleşiyorlardı: "Uğur Mumcu'nun ölümü ABD'nin düzenlediği, düzenlediği ya da en azından göz

yumduğu bir operasyondur. Mumcu'nun PKK-MİT ilişkisini ortaya çıkarışın-
dan sonra böyle bir uyarıya gerek duymuş olabilir.” Mumcu'nun; her ne kadar
laikliğin savunulması amacıyla aşırı dinci gruplara yüklenmiş olsa da PKK-
MİT araştırmalarıyla Kuzey Irak'taki örgütlerin içyüzüne ilişkin ortaya çıkar-
dıklarıyla hedef olduğu da bir gerçektir. Çünkü Mumcu'nun ölümünden önceki
son çalışmalarının PKK-MİT ilişkisi üzerine yoğunlaştığını yakın çevresi çok
iyi biliyor, ayrıca bu ilişkide bazı isimleri de ortaya çıkardığı anlaşılıyordu.
Mumcu, 12 Mart döneminde Öcalan'ın nasıl olup da Baki Tuğ gibi bir savcının
elinden kurtulduğunun peşine düşmüştü. Baki Tuğ, Mumcu'nun ölümünden
dört gün sonra bir gazetecinin “Apo, gözüaltına alındıktan sonra saliverilmesi
için size telkin geldiği, talimat verildiği yolunda iddialar var, bunlar doğru
mu?” sorusuna “Ben o tür bir olay hatırlıyorum ancak Apo'yla mı ilgiliydi,
başka bir mensupla mı ilgili onu çözemedik. Sayın Mumcu'ya da söylediğim
şuydu: Bana böyle bir şey gelmişti. Onunla ilgili mi, değil mi, ben de resmi ya-
zı olacak dedim. Ben o yazıyı ararken o olay oldu” cevabını vermişti. Tuğ, ya-
zının, “Bu şahıs bizim mensubumuzdur” şeklinde olduğunu hatırlıyordu. Fa-
kat Baki Tuğ, kısa bir süre sonra bu konuşmayı yalanlamış ve böyle bir belge-
nin olmadığını söylemişti.

Apo ise bu iddialar konusunda Tempo dergisine 14 Nisan 1993 tarihinde yap-
tığı açıklamada “MİT'in beni koruyup kollaması değil de yanlış değerlendiri-
mesi söz konusudur. Uğur Mumcu sanıyorum bunu değerlendiremiyor. Keşke
benimle konuşsaydı, kendisine pek çok veri verebilirdim. Uzun uzun anlatabi-
lirdim. PKK'yı PKK yapan bu konuda sağladığı veya benim vasıtamla sağladığı
gelişmedir. MİT burada büyük bir yanlış yaşadı” diyordu.

Araştırmacı-yazar Yalçın Küçük, Uğur Mumcu'nun üzerinde çalıştığı PKK-
MİT ilişkisi konusunda ilginç açıklamalar yapıyordu. Küçük, Abdullah Öca-
lan'la videoya kaydedilen bir röportaj yapmış ancak polisin bir araması sırasın-
da bulunan bu bant yayımlanmak üzere TRT'ye verilmişti. Öcalan'ın Kürtlere
ağır eleştiriler getirdiği bu röportaj, propaganda amacıyla TRT tarafından
TV'de defalarca gösterilmişti. Küçük, bu röportajı yaptıktan sonra Türkiye'ye
dönüşünde Uğur Mumcu'nun kendisini arayarak “Apo bana kızgın mı diye sor-
duğunu”, “En ufak bir kızgınlık yok” dediğini açıklıyordu. Küçük, “Mum-
cu'nun bana anlattıkları Apo'nun MİT'ten olabileceği kuşkusunu uyandırmış-
tı” diyordu...

KARARTILAN DELİLLER

Hatalar bazen bilerek bazen de bilmeyerek yapılıyordu. Olaydan hemen son-
ra ortaya çıkan bir tanık o gün 13.00-13.30 sıralarında Karlı Sokak'ta bulundu-

ğunu ve Mumcu'nun otomobilinin hemen yanma gelen bir başka otomobilden incin iki kişinin lastik değiştirirken Mumcu'nun otomobilinin altına girip çıktıklarını görmüştü. Tam da bu sırada, 20 Ocak'ta İslami Hareket Örgütü'ne karşı başlatılan operasyonlarda Mehmet Kaya, Hüsnü Yazgın, Mehmet Zeki Yıldırım, Mehmet Ali Peker, Fahrettin Baytap, Ayhan Usta, Adnan Günaydın, Serdar Altun, Müh yettin Yıldırım, Abdülaziz Ocakhan oğlu, Ali Akyüz, Er dinc Uluş, Yusuf Altun, Mehmet Pa hçmar, Habip Yıldız, M. Sait Ekmen, Mehmet Candirek, Gudbettin Gök ve Hasine Yağmur yakalanıyor, Çetin Emeç ve Turan Dursun cinayetleriyle ilgili isimler olarak açıklanıyordu.

Bu arada sanıkların evlerinde yapılan aramalar sonucu aralarında uzun namlulu suikast silahı da bulunan çok sayıda makineli tüfek ve tabanca, lav silahı, roketatar, el bombaları, askeri bubi tuzakları ile tam 68 kilo C-4 patlayıcı elde edilmişti. Ayrıca 13 otomobil, 1 motosiklet, polis elbiseleri, kar maskeleri ele geçiriliyordu. Yapılan açıklamada Çetin Emeç ve Turan Dursun'a tetiği çekenlerin kod adlarının belirlendiği, fakat kendilerinin İran'da oldukları belirtiliyordu. İçişleri Bakanı İsmet Sezgin, Uğur Mumcu cinayetinin de bu cinayetlerle bağlantılı olabileceğini, çünkü sistemin aynı olduğunu söylüyordu.

Sürpriz tanık, 13 Şubat tarihinde yapılan yüzleştirmede İslami Hareket operasyonunda gözaltına alınan Ayhan Usta ve Mehmet Ali Şeker'i diğerleri arasından kesin bir biçimde -yüzündeki yara izine kadar- teşhis ediyordu. Otomobilin altına Ayhan Usta girmiş, Mehmet Ali Şeker de diğer aracı kullanmıştı. Oysa, devletin resmi verilerine göre Şeker ve Usta 24 Ocak 1993 tarihinde yani olay günü İstanbul'da gözaltındaydılar. Fakat bu tutanaklarda da izahı kolay olmayan tuhaflıklar vardı. Mehmet Ali Şeker 24 Ocak tarihinde gözaltına alınmış gözükürken evine yapılan baskına ilişkin tutanaktaki tarih 26 Ocak'tı. Ayhan Usta'nın kayıtları ise daha tuhaftı. Usta 23 Ocak günü saat 15.00'te gözaltına alınan Mehmet Zeki Yıldırım'ın yer göstermesiyle aynı gün ancak sekiz saat önce saat 07.00'de gözaltına alınmıştı. Ya tanık yalan söyleyerek soruşturmayı saptırmak istiyordu ya da sanıklar bizzat polis tarafından korunuyordu. Tutanaklardaki tarih tahrifatları için DGM Savcısı tarafından yapılan soruşturmada polislerin 'iyi niyetli olarak' gözaltı süresini uzatabilmek için tarih değişikliği yaptıkları sonucuna varılmıştı. Fakat bu durumda Mehmet Ali Şeker'i yüzündeki yara izine kadar tarif eden tanığın arkasındaki isimler ortaya çıkarılmalıydı. Sonuçta, bu önemli tanık DGM Başsavcısı Nusret Demiral'ın talimatıyla Reha Muhtar'ın programına "Seni komisyona götürüyoruz" diye çıkarılarak afiş edildi ve yalancılıkla suçlandı. Dikkat çekici bir başka nokta bu tanığa İstanbul'da yakalandığı ileri sürülen zanlıların gösterilip Ankara'daki operasyonda yakalanan İslami Hareket Örgütü mensuplarının gösterilmemesiydi.

Yine bir başka tutanağa göre Kudbettin Gök 23 Ocak tarihinde İstanbul'da gözaltına alınmıştı. Ancak görgü tanıkları Gök'ün aynı gün Ankara'da olduğunu söylüyorlardı. Polis, İslami Hareketçilere oldukça tuhaf davranıyordu. Ayhan Usta'nın olaydan altı gün önce İstanbul'dan Ankara'ya getirdiği otomobilleri teslim ettiği Zeki Deniz'e bu araçları ne yaptığı ya da içinde ne olduğu sorulmuyordu. Polis'e Batmanlı Tevfik Günaydın'ın DDY Lojmanları'nda kaldığına dair 17 Şubat tarihinde gelen ihbar için olay yerine 21 Şubat'ta gidilmişti.

Aslına bakılırsa İslami Hareket zaten yeteri kadar tuhaf bir örgüttü. Herhangi bir ismi olmayan ve son derece profesyonel yöntemler kullanan bu gruba polis tarafından 'İslami Hareket' adı verilmişti. Mesela çalıntı otomobil satarak para kazanan bu örgütte, otomobili çalan, sahte belgeleri hazırlayan ve satan kişiler tıpkı bir istihbarat örgütünde olması gerektiği gibi birbirlerini asla tanımıyorlar, kendilerine verilen talimatlara göre hareket ediyorlardı. İslami Hareket operasyonu Uğur Mumcu'nun öldürülmesinden kısa bir süre önce başlamıştı. Polis, tesadüfen, bir örgütün kullandığı Erenköy'deki otoparkı izlemeye alıyordu. Çok sayıda çalıntı otomobilin olduğu parktan, araçlardan biriyle çıkış yapan üç kişi yakalandı. Soruşturmada, bu lüks otomobillerin İran'a gönderilmek üzere hazırlandığı, daha önce de İran'a çalıntı otomobil sevk edildiği belirleniyordu. Polis, üç kişinin sorgusunu sürdürürken olayın boyutları Hizbullah örgütüne kadar uzanmıştı. Soruşturma geliştikçe Turan Dursun cinayetinde kullanılan silah, Çetin Emeç cinayetinde kullanılan kar maskeleri gibi önemli ip uçları elde edildi. Ve 23 Ocak cumartesi günü Hizbullah örgütünün kuryesi olduğu öne sürülen bir kişi İstanbul'da yakalandı. Fakat bu kişilerin Uğur Mumcu cinayetinden sonra yapılan soruşturmada suikastla ilgilerinin bulunup bulunmadığı bir türlü kesinlik kazanmadı. İslami Hareket üyeleri İstanbul 3 No'lu DGM'de süren 41 sanıklı İslami Hareket Örgütü davasında yargılanıyorlar.

OLASILIKLAR ZİNCİRİ

Cumhuriyet Gazetesi yazarı Uğur Mumcu cinayetini çözmeye yarayacak en önemli ipuçlarından biri telefon kayıtlarıydı. Saldırıyı üstlenmek için Cumhuriyet Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Özgen Acar'ı arayan kişinin İstanbul'dan telefon açtığı belirlenmişti. Polis, Karlı Sokak'taki patlamanın gerçekleştiği anda olayı izleyen örgütten bir kişinin İstanbul'a telefon açarak haber vermesi olasılığından yola çıkıyordu. Çünkü cinayetten çok kısa bir süre sonra İstanbul'dan İslami Kurtuluş Örgütü adına aradığını söyleyen kişi saat 13.45 sıralarında olayı üstleniyordu. Polis bile daha saldırının kime karşı işlendiğini belirleyememişken İstanbul'dan bir kişinin cinayeti üstlenmesi çok şaşırtıcıydı. Bu önemli ipucu üzerine polis, Mumcu'nun evinin çevresindeki telefon abonelerinin şehir-

lerarası kayıtlarını Kavaklıdere Telefon Müdürlüğü'nden incelemeye aldı. Ancak o zaman da kullanıldığı 1999 yılında ortaya çıkan Telekulak skandalıyla anlaşılan 'Telefon Detay Sorgusunun' yapılıp yapılmadığı ve nasıl sonuçlandırıldığı hala bilinmiyor. Daha da ilginç olan, 1997 yılında TBMM'de kurulan Mumcu Cinayetini Araştırma Komisyonu'nun bu telefon kayıtlarına ulaşamaması, Telekom tarafından kayıtların silindiğinin açıklanmasıydı.

KARANLIK KOMŞULAR

Mumcu'nun otomobilini düzenli olarak kullanmadığı biliniyordu. Olayın yapıldığı tarzı itibarıyla Mumcu'nun evine geliş gidişlerinin belirli bir düzen içinde gözlenmesi gerekiyordu. İstanbul'dan edilen telefonun Ankara'daki menşeiyle ilgili telefon kayıtları da düşünüldüğünde olay yerini gören bir evden uzun süre gözlem yapılması gerektiği gibi bir sonuç ortaya çıkıyordu. Peki polis böyle bir yer bulabildi mi? Elbette hayır. Polis nedense Mumcu'nun tuhaf komşularını görmezden gelmeyi tercih etmişti. Çünkü yıllar sonra yapılan bir başka suikastta, Akın Birdal'a yapılan ve yaralanmasına yol açan silahlı saldırının soruşturması çok ilginç bir bağlantıyı ortaya çıkarıyordu.

Akın Birdal suikastı sanıklarının birbirleriyle tanıştığı Rüzgar Güvenlik, Mumcu Suikastı'ndan hemen sonra Uğur Mumcu caddesi üzerindeki 99 numaralı binada kurulmuştu. Cem Ersever'den Yeşil'e, Korkut Eken'den Semih Tufan Güllaltay'a kadar onlarca 'seçkin' konunun uğradığı Rüzgar Güvenlik, yine aynı cadde üzerinde birkaç apartman daha yukarıda bulunan bir güvenlik şirketinden ayrılanlar tarafından kurulmuştu. Hatta, her iki güvenlik şirketinin kuruluş tüzüğü kelimesi kelimesine aynıydı. Ve bu güvenlik şirketinin ortakları arasında eski adıyla özel harp dairesi, yeni adıyla Özel Kuvvetler Komutanlığı'ndan emekli subaylar ve astsubaylar bulunuyor, adı Senar Er'in babasının kaçırılması olayına karışan Nafiz Karacan bu güvenlik şirketinin müşterileri arasında bulunuyordu.

DİYARBAKIR'DAKİ PATLAMA

İlginç bir başka bağlantı, 1991 yılında Diyarbakır'da patlayan başka bir bombayla ilgiliydi. Diyarbakır Baro Başkanının otomobiline konan bomba, otomobilin ikiye ayırmış, çevrede de büyük tahribata yol açmıştı. İlginç olan bir baro başkanının otomobiline konan bu bomba için polisin herhangi bir soruşturma yürütmemesiydi. Daha da ilginç, Uğur Mumcu soruşturmasının evrakları arasında yer alan ve 80'li yılların başından itibaren bütün bomba kayıtlarının titizlikle yer aldığı Milli Bomba Bilgi Merkezi raporunda, bu büyük patlamaya yer verilmemişti.

İddialara göre Diyarbakır'da patlayan bu bombanın, daha doğrusu ateşleme mekanizmasının çok önemli iki özelliği bulunuyordu; uzaktan kumanda mekanizması patlamanın ardından tamamen yok oluyordu ve patlama sinyaliyle birlikte tıpkı cep telefonlarında olduğu gibi dijital bir kodu da gönderen alıcı-verici ünitesi bombanın frekans kirliliği nedeniyle kontrol dışı patlama ihtimalini ortadan kaldırıyordu. Bu çok özel bombaların özellikle bu frekans kodu sayesinde 'uçaklarda bile' kullanılabileceği ileri sürülüyordu. Ve, Susurluk komisyonu raporlarında sözü edilen, Cem Ersever'in ölümüyle birlikte Ersever'den Yeşil'e geçtiği ileri sürülen ve 'aynı anda 100 ayrı yerde birden patlama yapılabilirdiği' söylenen bu mekanizmanın ta kendisiydi. Peki Uğur Mumcu suikastında ya da Eşref Bitlis'in uçağının düşürülmesinde bu bomba kullanılmış olabilir miydi? Bu sorunun cevabını bilen isimlerden biri Cem Ersever'di. Çünkü 1991 yılında Diyarbakır'daki denemeden beri her iki olayda da bombaları kontrolünde bulunduruyordu. Ancak Ersever aynı yılın Kasım ayı başında, Ankara yakınlarında ölü olarak bulunacaktı.

Diyarbakır'daki bu tuhaf bombalama olayı Kutlu Savaş tarafından hazırlanan Susurluk Raporu'nda da geçiyordu. İtirafçı İbrahim Babat bir gasp olayından sonra kurtulmayı beklerken on küsur yıl hapis cezası alınca, tam 11 sayfalık bir ifade verme gereğini duymuştu. Babat, Güneydoğu'da kamu görevlileri tarafından işlenen cinayetlerden, suikastlardan söz ettikten sonra nedense hiç kimse'nin burnunun bile kanamadığı bu bombalama olayından da söz etme gereği duymuştu. Babat'ın iddiasına göre otomobile bomba binbaşı Aytekin Yıldız ve itirafçı Abdulkadir Aygan tarafından konmuştu. Bombacılar polis tarafından yakalanmış, ancak kimlikleri anlaşılmıca serbest bırakılmışlardı. Her iki isim de Ersever'in ekibinde yer alıyordu.

ERSEVER'İN ÖRGÜTÜ

Cem Ersever ölümünden kısa bir süre önce ordudan ayrılmış ve PKK'ya karşı 'sivil mücadeleden' söz etmişti. Sivil mücadelenin ne olduğu Akın Birdal suikastından kısa bir süre önce piyasaya çıkan bir kitapta anlaşıldı. Gazeteci Çetin Ağaşe'nin 'Cem Ersever ve JİTEM Gerçeği' adını taşıyan kitabında, Ersever'in daha 1993 yılında paramiliter bir örgütlenmeyle uğraştığı anlatılıyordu. Buna göre, belirli büyük illerde kurulan 'güvenlik şirketleri' aracılığı ile legal bir görünüm kazanacak bu örgütlenme itirafçılar, emekli kamu görevlileri ve sivillerden oluşacaktı ve paravan olarak bir dış ticaret şirketi tarafından finanse edilecekti ve beş yıl sonra yani 1998 yılı baharında harekete geçecekti. Tıpkı Akın Birdal suikastını faillerinin bir araya geldiği 'Rüzgar Güvenlik' gibi. Telefonlarının 'başbakanlık' adına alındığı ortaya çıkan Rüzgar Güvenlik ve Mumcu'nun

öldürüldüğü yere iki-üç yüz metre olan bürosu nedense polisin dikkatini çekmemişti. Belki, polisin Cumhurbaşkanlığı'nı bile izlemek için kullandığı telekulak, yani 'Telefon Detay Sorgusu', Mumcu'nun mahallesinden edildiği tahmin edilebilecek o telefonu ortaya çıkarabilecekti.

Uğur Mumcu cinayetini gazetelere telefon ederek üstlenen iki farklı örgüt vardı. Bu, örgütlerin İran kaynaklı olduğuna inandırmak için yapılan bir şaşırtmaca mıydı? Eski MİT'çiler Mahir Kaynak, Yılmaz Doğrusöz ve Mehmet Eymür'ün iddia ettiği gibi Uğur Mumcu cinayetinden ABD'nin haberi var mıydı? Yine aynı isimlerin öne sürdüğü gibi Uğur Mumcu'nun PKK-MİT ilişkisine yönelik çalışmalarında ortaya çıkardığı 5 kilit isim kimlerdi? Mumcu bu kilit isimlerin ortaya çıkmasından endişe duyulduğu için mi öldürülmüştü?

Mumcu komisyonuna kadar ulaşan bir başka iddiada yazar Ümit Oğuztan, Uğur Mumcu'nun, MKE'de seri numaraları silinen 100 bin silahın Talabani güçlerine verilmek üzere Kuzey Irak'a sevkiyle ilgili bir dosyayı ele geçirdiği için öldürüldüğünü ileri sürdü. Oğuztan, Mumcu Cinayetini Araştırma Komisyonu'na yolladığı mektupta olayın tek tanığı olan ve kısa bir süre önce Akçakoca'nın bir dağ köyüne yerleşen 'Albay'ın da adını verdi. Oğuztan'a göre Ocak 1991'de MKE'den, 100 bin silahın seri numaralarının gizli bir çalışma ile silinmesi istendi. MKE yetkililerinin bu konuda ikinci bir emir istemeleri üzerine tekrarlanan emirle, 9 kişilik bir ekip silahların üzerindeki seri numaralarını sildi. Daha sonra kendisini 'JITEM Komutam' olarak tanıtan bir kişi tarafından teslim alınan silahlar kamyonlara yüklenerek götürüldü. Aynı zamanda 15 Ocak 1991 tarihinde PKK'ya son darbeyi vurmaya hazırlanan ve adı gizli tutulan bir 'Jandarma Albay'a geri çekilme emri verildi. Mumcu bu noktadan sonra gizli dosyaya ulaştı ve araştırmaya başladı. Dosyayı kendisine veren 'Albay', "Bu olay çok ciddi, ölümüne mi susadın" diyerek Mumcu'dan araştırmayı durdurmasını istedi. 23 Ocak tarihinde yeniden aradı ancak Mumcu'ya ulaşamadı. Mumcu'nun 24 Şubat tarihinde öldürülmesiyle birlikte dosya da yok oldu. Suikasttan sonra Talabani'ye 100 bin silah gönderildiği spekülasyonu yayıldı. Oğuztan, olaydan Eşref Bitlis'in haberi olduğunu, Tunceli'de görev yapan Albay Kazım Çillioğlu'nun intiharının da bu olayla ilişkili olduğunu, Tunceli Bölge Sorumlusu Tuğgeneral İsmail Kuru'nun Çillioğlu hadisesini kapatmak istediğini ileri sürdü. Ancak iddialara bir yanıt alınamadı.

Oğuztan'ın iddiaları abartılıydı, ama sanki bir doğrunun çevresinde dolaşan bir abartma söz konusuydu. Çünkü, gerçekten de o dönemde eski Doğu Almanya'dan satın alınan 60 bin civarında Kalaşnikof'un Azerbaycan'a gönderildiği konuşuluyordu. Üstelik bu silahlar resmi kanallardan değil, yine 'Rüzgar Güvenlik'in kurucusu olarak adı geçen isimler tarafından dağıtılmıştı. Daha da il-

ginç olanı, Ümit Oğuztan'ın bu sırada çalıştığı TGS Yayın Grubu'nun ilişkileriydi. TGS Yayın Grubunun patronu Turgut Büyükdağ, ilginç bir biçimde Akın Birdal suikastının azmettiricilerinden ve Rüzgar Güvenlik'in müdavimlerinden Semih Tufan Gülaltay'ın ortağı olarak biliniyordu. Üstelik Büyükdağ'ın devlet tarafından da bilinen bir başka özelliği İran'ın arka bahçesi sayılabilecek İstanbul'daki Caferi cemaati arasında son derece etkin bir isim olmasıydı.

Mumcu Olayı ile ilgili son gelişme ise Almanya'da cezaevinde bulunan ülkücü Cengiz Ayhan'ın Alman makamlarına Uğur Mumcu, Bahriye Üçok ve Hıram Abas cinayetlerini bildiği ve bir Türk yetkiliye açıklamak istediği yolundaki ifadesiyle ortaya çıktı. 12 Eylül öncesi cinayetleriyle tanınan ve Almanya'da iki Türkü öldürdüğü için cezaevinde bulunan Cengiz Ayhan 6 Mayıs 1991'de Nazilli Cezaevi'nden tahliye olduktan sonra Hizbullah içinde yer aldığını ve İslami Hareket Örgütü'nün lideri İrfan Çağrıcı ile görüşüğünü söyledi. Bu gelişme üzerine Almanya'ya giden DGM Savcısı Hamza Keleş, Cengiz Ayhan ile görüştü. Ayhan'ın Türkiye'ye dönmek ve nüfuz kazanmak için bu açıklamaları yapabileceği de ileri sürüldü. Ancak Cengiz Ayhan'ın iddiaları olmasa bile kimliği tuhaf bir biçimde ülkücülerle çakışıyordu.

Mumcu Komisyonu'na gelen bir ihbardan yola çıkılarak yapılan araştırma daha ilginç bir gerçeği ortaya çıkarmıştı. Komisyona gelen bilgilere göre Alattin Çakıcı olaydan hemen önce Ankara'da Büyük Ankara Otel'i'nde kalmıştı ve olay günü ayrılmıştı. Ve Çakıcı'nın önce sağ kolu, son can düşmanı olan Tevfik Ağansoy da ölümünden kısa bir süre önce Mumcu cinayetiyle ilgili 'bildiklerinden' söz ediyordu. İlginç olan Almanya'da bir sınır kapısında yakalanan Ağansoy ile Cengiz Ayhan'ın aynı bölgede faaliyet gösteren iki eski ülkücü olmasıydı.

Mumcu konusunda bu çapraşık ilişkiler hiç bitmedi. Çeşitli iddialar ortaya atan itirafçılar Murat Demir ve Murat İpek'in de bir bölümünün doğru olduğunu kanıtlanan açıklamalarında Mumcu cinayetinin devlete bağlı itirafçılar tarafından gerçekleştirildiğini ileri sürüyor ve bir isim veriyorlardı; Velid Hüseyin. Mecliste çalışan Mumcu komisyonu, bu ismi İçişleri Bakanlığına sormuş ve 'sınır dışı edildiği' yanıtı almıştı. Velid Hüseyin 1998 yılında, Mardin'in bir köyünde ölü bulundu. Kimliği bilinmeyen bir kişi tarafından getirilen cesede yapılan otopside, maktulün cesedinde 'böcek ilacı' bulgusuna rastlanmıştı.

İtirafçı iki Murat'ın Mumcu komisyonuna verdiği ifadede bir başka rastlantı daha dikkat çekiyordu. Malatya'dan getirildiğini ileri sürdükleri bomba için 'Aytekin' diye bir isimden, sadece bir kez söz ediyorlardı. Acaba bu Aytekin ile İbrahim Babat'm sözünü ettiği Aytekin arasında isim benzerliği dışında bir bağ var mıydı?

Mumcu cinayetiyle ilgili her yeni bilgi, her soruşturma benzer gizleri ve tuhaflıkları birlikte getirdi. Mumcu suikastı ile ilgili olarak Ankara DGM’de açılan davanın tek sanığı Abdullah Argun Çetin’in durumu da farklı değildi. Soruşturmayı yürüten ve telekulak skandalına da karışan polis müdürü Osman Ak, ilginç bir biçimde Akın Birdal suikastının da 'yüzeysel' soruşturmasını yapan isimdi. Osman Ak, üzerine pek de vazife olmadığı halde Argun Çetin’in 'psikolojik rahatsızlığı' olduğunu ispatlamak için uğraştı. Çetin ise bir başka muammaydı. Söylediklerini birbirini tutmuyordu ama her nedense İstanbul Atatürk havalimanında gözaltına alındığı belgelenmişken, resmi belgelerde Ankara’da göz altına alındığı ileri sürülüyordu. Çetin tutarsız davranıyordu ama, tuhaf bir çemberin çevresinde dolaşıyor, Azerbaycan’dan, Jitem’den, Er-sever ekibinden söz ediyordu. Çetin’in sanık olduğu davanın son duruşmasında da hala adli tıbbın akli dengesi hakkında vereceği rapor bekleniyordu.

Uğur Mumcu’nun öldürülmesi laikliğe bir tepki miydi? Yoksa bu da mı bir şaşırtmacaydı? Onu öldürenler laikliğe tepki şaşırtmacası altında Türkiye’de laik-İslamcı çatışmasını mı başlatmak istiyorlardı?

Uğur Mumcu’nun bu denli güçlü bir patlayıcıyla hiçbir yaşama ihtimaline imkan bırakmayacak şekilde adeta 'yok edilmesi' onun yaptığı ve yapacağı araştırmalardan ne denli korkulduğunu mu açıklıyor? Özellikle Susurluk’tan sonra kamuoyuna yansıyan kirli ilişkiler, soruların azalmadığını, arttığını gösteriyor. Artık ondan bize kalan yapıtlarla yetinmek zorundayız. Umarız, siyasi cinayetlerle oynanmak istenen oyun başarılı olmaz. Başarılı olmaması için de daha Mumcu’nun kanı kurumadan 'kanları yerde kalan' yakın tarihimiz siyasi cinayetlerine kurban giden değerli insanlarımızın karanlık dosyalarını sergileyerek yöneticilerimize şu soruyu soralım: Bu siyasi cinayetlerin failleri kimler?

eskkıtaplarım.com

1980 ÖNCESİ SİYASİ CİNAYETLER VE SUİKASTLAR

eskkıtaplarım.com

ÇİĞLİ SUİKASTI 29 MAYIS 1977

‘KONTRGERİLLA’, ‘KARAOĞLAN’I UYARIYOR

6 haziranda yapılacak olan seçimlere hazırlanan CHP'nin Genel Başkanı Bülent Ecevit'i taşıyan uçak tam saat 08.30'da İzmir Çiğli Havalimanı'na inmişti. Ege gezisine başlayacak olan Bülent Ecevit'i uçaktan 40 metre ileride duran seçimi otobüsünde bekleyen Mehmet İsvan kalabalık nedeniyle zor durumda kalan Ecevit çiftine yardım etmek için dışarı çıktı. Bülent Ecevit'i kolundan tutarak güçlüklerle otobüse bindiren İsvan, dışarıda kalan Rahşan Ecevit'i almak üzere tekrar dışarı çıktı. Mehmet İsvan, Rahşan Ecevit'in koluna girdiği sırada pırs bir koku ve dumanla birlikte yere yıkıldı. Vurulmuştu. Görgü tanıkları patlamanın polis kordonunun en ön sırasındaki bir polisin silahından çıktığını anlatırlar.

POLİSLER AMELİYATHANE KAPISINDA

Mermi İsvan'ın sol dizinin hemen üzerinden, yukarıdan aşağıya doğru girmişti. İsvan, İzmir Devlet Hastanesi'nde hemen ameliyata alındı. Merminin giriş deliğini bulup, çıkış deliği olmadığını gören doktorlar röntgen çektiler. Durum gerçekten ilginçti çünkü röntgende mermiye rastlanmamıştı. Tekrar film çekildi, sonuç değişmedi. Doktorlar, bacağı açtıklarında çıkardıkları parçayı görünce çok şaşırdılar. İçeriden mermi değil, plastik parçaları çıkıyordu. Operasyon boyunca bacadan 80-90 civarında plastik parça ve plastik bir füze çıktı. Ameliyat sürerken kapıya kadar gelen 1. Şube polisleri doktorlardan 'mermi' değil, bacadan çıkan plastik parçalarını ısrarla isteyince, durum daha da karışık bir hal aldı. Parçaların peşinden telaşla koşan polisler, suikastı gerçekleştirenlerle ilgilenmiyorlardı. Polislerin işi savsakladıkları ve doktor raporlarını değiştirmeye çalıştıkları savcılık mütalaasında da yer aldı. Emniyet, olayın bir polis tarafından gerçekleştirildiğini ancak üç gün sonra kabul edecekti.

TUHAF BİR SİLAH

Kullanılan silah o güne kadar adı hiç duyulmayan Amerikan yapısı TENGAZ silahıydı. El kitabındaki bilgilere göre 67 cm boyundaki siyah, üzerinde hedef bulmaya yarayan özel bir lamba taşıyan bu silah sadece gaz fişegi atmakta ve kalabalıkların dağıtılması için 80-100 metre mesafeden kullanılmaktaydı. El kitabındaki en ilginç bilgi ise merminin siyanür içermesi ve havayla temas

ettiğinde ikinci kez patlamasıydı. İkinci patlama, ilk patlamayı yok ettiği için silahın nereden ateşlendiği de anlaşılmıyordu. Silahın art arda dört hareket yapılımadan ve 2.5 kiloluk bir kuvvetle tetik çekilmeden ateşlenmesi de mümkün değildi. Ayrıca, kovan klasik silahların tersine, ateşlendikten sonra dışarı atılmıyor, içeride kalıyordu.

Silahlardan 25 adedi Genelkurmay Başkanlığı'nın bilgisi dahilinde yurtdışından getirilmiş ve İzmir Emniyeti tarafından 27 Şubat 1977 tarihinde özel bir deftere mühürsüz olarak kaydedilmişti. Resmi olmayan kayıtlara göre olay günü İsmet Çetin tarafından bu silahlardan 10 tanesi senet mukabili alınmış ve akşam bir mermi eksiği ile teslim edilmişti.

İsmet Çetin olaydan sonra bu silahla Ecevit'in konvoyunu izlemeye devam etti. Sol eğilimli Pol-Der üyesi olan üç aylık polis İsmet Çetin ifadesinde "O itiş-kakış anında sanki birisi benim silahımı tuttu ve patlattı" diyordu. Ancak tuhafıklar bitmemişti. Pol-Der üyesi polis memuru İsmet Çetin'i, MHP Genel Başkanı Alparslan Türkeş'in yakın arkadaşı olarak bilinen emekli Albay Ali Rıza Hafizoğlu ve yine MHP eğilimli Burak Kaynak savunacaktı. Fakat savcının olayı örtbas etmeye niyeti yoktu. Davayı da tedbirsizlik sonucu adam yaralamak suçundan değil, TBMM üyesini taammüden öldürmeye tam teşebbüsten açtı. Toplum polisinden memur İsmet Çetin, Başkomiser Hüseyin Bayram, Komiser Yardımcısı Nuri Oğuz, Müdür Ayhan Özasan, Yardımcısı Fethi Gördük, aynıyat memuru Hüseyin Sert, İzmir Emniyet Müdürü Mehmet Yalçın ve İzmir Valisi Turgut Eğilmez hakkında suç duyurusunda bulundu. İzmir 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülen dava sonucu sadece polis memuru İsmet Çetin tedbirsizlik ve dikkatsizlikten 3 ay hapis cezasına çarptırıldı. Çetin, hapis cezasını tamamladıktan sonra polisteki görevine iade edildi ve bir süre MHP yanlısı Pol-Bir'e üye oldu.

Kanlı 1 Mayıs'ı izleyen Çiğli suikastının hemen ardından dönemin Başbakanı Süleyman Demirel, 'gizli ve zata mahsus' kaydıyla gönderdiği bir mektupta 3 haziranda Taksim'de yapılacak mitingde kendisine yönelik bir suikast düzenleneceğini Ecevit'e bildirmiş ancak miting kazasız belasız yapılmıştı. Önce üzerinde pek de durulmayan bu bilgi Alman istihbarat örgütü BND'nin önde gelen isimlerinden Dr. Kannapin tarafından Kemal Ilıcak'a söylenmiş, o da Demirel'e iletmışti. O karanlık el, harekete geçmeye hazırlanıyordu.

Doç. ORHAN YAVUZ 15 HAZİRAN 1977

İLİMLİSİN, O HALDE KARŞI TARAFTANSIN

İlimli olabilirsiniz, “Demokratım, kimseyle siyasi kavgam yok” diyebilirsiniz ama bu, 70’li yılların ikinci yarısında hiçbir şey ifade etmiyordu. Öyleyse siz karşı taraftandınız ve sonunuz Doç. Yavuz’unki gibi olabilirdi.

15 Haziran 1977 günü Erzurum Atatürk Üniversitesi öğretim üyelerinden Doç. Orhan Yavuz, yanında bir asistan arkadaşıyla okula doğru yürürken, yanına gelen iki kişi önce kollarına girdi, sonra durdurdu. Söz konusu kişiler asistanın biraz uzaklaşmasını bekledikten sonra Doç. Yavuz’u yol kenarındaki çimenliğe çektiler. Çok kısa bir tartışmadan sonra saldırganlardan biri onu kollarından tuttu, diğeri elindeki bıçağı defalarca sapladı. Yavuz’un asistan arkadaşının yardım girişimleri, bıçağın kendine yönelmesiyle sonuçsuz kaldı. Doç. Yavuz kaldırıldığı hastanede öldü.

Kimileri çok şaşırmışlardı. “Doç. Yavuz’un öyle belirgin bir siyasi formasyonu yoktu, üstelik sosyalist-komünist falan hiç değildi, neden öldürülmüştü?”

Gerçekten de Doç. Orhan Yavuz ne sosyalist ne de komünistti. O, gerçek anlamda bir demokrattı ve CHP’ye yakınlığı biliniyordu. Ancak o dönem Erzurum’da CHP’li olmak ‘karşı taraf’tan sayılmak için yeterli bir gerekçeydi. Tüm ilimliliğine rağmen Doç. Yavuz, Erzurum’da hedeflenen ve oluşturulmaya çalışılan yapılanmanın ilimli bir CHP’liye bile tahammülü olmaması nedeniyle öldürülmüştü. Sonradan ‘Doğunun Başbuğu’ olarak ünlenecek Yılma Durak’ın yöresel liderliğindeki grubun tanımları çok keskindi. Bu tanımlara uyarsanız onlardandınız, yoksa karşı taraftan...

Orhan Yavuz’un öldürülmesi bunu bir kez daha doğruladı. Karşı taraftan olanların sonu Doç. Yavuz’dan farklı olmayacaktı.

Cinayetin hemen ertesinde, sonraki yıllarda pek çok örneğine rastlanacak ve kafalara binlerce soru işareti bırakacak, en insaflı deyişle ‘garip’ bir soruşturma ve yargılama dönemi başladı. Soruşturma aşamasında dinlenen pek çok tanığın ifadelerinin ortaya çıkardığı gerçekler vardı: Okulda daha önce de iki doçent dövülmüştü. Tüm öğretim üyeleri bir tertip ve saldırı korkusu içindeydiler. Ayrıca Doç. Yavuz, daha önce Ülkü Ocakları yöneticileri ve üyeleri tarafından çeşitli yollarla tehdit edilmişti.

FAILİ BELLİ BİR ‘FAILİ MEÇHUL CİNAYET’

Tanıkların teşhisi üzerine Harun Gerçek ve Bekir Kum takma adlı Cezayir Baysal yargılanmaya başladı. İkisi de ülkücüydüler. Sanıklar savcılıkta kabul ettikleri suçlamaları mahkemede reddettiler. Tanıklar da aldıkları tehditler sonucunu ifadelerini yavaş yavaş yumuşatıp, sonunda ‘tanımıyoruz’ dediler! Her iki sanık da delil yetersizliğinden beraat etti. Ancak ileriki yıllarda ülkücü itirafçılar tarafından yeniden suçlandılar. Ayrıca Ülkü Ocakları Erzurum yöneticileri de azmettirici olarak itirafçıların ifadelerinde yer aldı.

Yeniden dava açıldı. Ancak sanıklar yurtdışına kaçmıştı. Cinayete azmettirmekten suçlanan Erzurum Ülkü Ocakları Derneği Başkanı Emin Yılmaz ve arkadaşları Yılmaz’ın, “Öldürün demedim, korkutun dedim” şeklinde ifade vermesi üzerine delil yetersizliğinden beraat ettiler. Doç. Orhan Yavuz, faili belli bir ‘faili meçhul cinayet’in kurbanı olarak kaldı.

DOĞAN ÖZ 24 MART 1978

ÜLKÜCÜ TERÖR ORTAMINDA BİR YURTSEVER

“Kızıl köpek... Senin gibi itleri geberttiğimiz zaman sakın devrim şehidi olmayasın... senin ve sizin gibi devrimcilere lanet olsun.” Ankara Cumhuriyet Savcısı Doğan Öz, yukarıdaki imzasız tehdit mektubunu bitirdikten sonra sıkıntıyla arkasına yaslandı.

Aslında buna alışmıştı, çünkü savcılığa başladığı 1962 yılından bu yana belirlirli çevrelerce tehdit ediliyordu. 1968’de Konya’da görevdeyken ‘Mücadele Birliği’ adlı örgütün kapatılmasına yol açacak dosyayı hazırlamış, Denizli’de savcılık yaparken Necmettin Erbakan’ın kardeşi Akgün Erbakan’la ilgili yolsuzluk dosyası hazırlamış, Ankara Cumhuriyet Savcı Yardımcısı’yken Süleyman Demirel’in kardeşi Hacı Ali Demirel’e Denizcilik Bankası’nca verilen usulsüz kredi olayına el koyunca tehditler artmıştı. 1970 yılında Türk Hukuk Kurumu tarafından yılın hukukçusu seçilmiş, aynı yıl idam cezalarının kaldırılması yolundaki dilekçeye imza attığı için idari soruşturmaya uğramıştı. 1973’te DGM’ye itiraz edenlerin başında yine Doğan Öz geliyordu. En çok sürgüne giden savcıydı. Özellikle Milliyetçi Cephe hükümetleri döneminde oradan oraya sık sık tayin ediliyordu. Ankara Ticaret ve Turizm Yükseköğretim Okulu öğrencilerinden Levent Özyürek’in öldürülmesiyle ilgili dosyayı önüne çekti. Le-

vent Özyürek'i öldürenlerin Site Öğrenci Yurdu'na kaçtıklarını öğrenmişti... Yurdun aranmasına karar verdi. Kendisi o gün nöbetçi savcı olduğu için başka işlerle de ilgilenmek zorundaydı ve polisler kendisini beklemeden apar topar bir arama yapmıştı. Doğan Öz, bu aramayı kabul etmedi. Kendisinin de bizzat hazır bulunduğu ikinci bir arama yaptırdı ve dolaplarda saklanan bir bıçak ve bir tabanca buldu.

Site Yurdu'nun aranması MHP'lileri ve ülkücü kesimi çok rahatsız etmişti. MHP Konya Milletvekili İhsan Kabadayı, Meclis kürsüsünden Doğan Öz'ü suçluyor, kimilerine göre hedef gösteriyordu. İşin bir başka en önemli cephesi ise Doğan Öz'ün bir başka arı kovanına çomak sokmasıydı. Ölümünden kısa bir süre önce 'Kontrgerilla-MHP' ilişkilerini ele alan bir rapor hazırlamış ve bunu dönemin Başbakanı Bülent Ecevit'e sunmuştu. Kendisi de tehlikenin büyüklüğünün farkındaydı.

Nitekim bunu raporunun girişinde şöyle belirtiyordu: "İlk bakışta can ve mal güvenliğini tehdit eder gibi görünen şiddet olayları, anarşik eylemler olarak nitelendirilebilecek kadar basit değildir. Demokrasiye bütün gerekleriyle işlerlik kazandırılacağına olan umutları yol etmek ve onun yerine faşist düzeni gündeme getirmek ve bütün unsurlarıyla yürürlüğe koymaktır. Böylece ABD ve çokuluslu ortaklıklar Ortadoğu sorununu büyük ölçüde çözmek amacını gütmektedirler. Bize göre bu sonuca ulaşmada CIA, AID, İran ve İsrail gizli haber alma örgütleri, 'Kontrgerilla' gibi gizli örgütler yönlendirmekte olup bu örgütler, 1. ve 2. MC hükümetleri ile devlet aygıtını geniş ölçüde kendi amaçlarına uygun şekle dönüştürerek demokrasi düşmanı akımları iktidar etmeyi öngörmüşlerdir."

Doğan Öz raporunun sonraki bölümlerinde bu plan çerçevesinde yapılan eylemlerden örnekler veriyor, bu çalışmalar içinde, askeri ve sivil güvenlik güçlerinin, MİT elemanlarının yer aldığını, siyasi planda MHP ve bağlı kadrolarca yönlendirildiğini yazıyordu. Doğan Öz, 24 Mart 1978 sabahı bu çalışmalarının karşılığını aldı. Saat 08.30 sularında evinden çıktı. Anadol marka otomobiline bindi ve çalıştırdı. Motorun ısınmasını beklerken otomobilin önünde beliren şalıslı 6 el ateş etti. Daha sonra geride 18 tane gördüğü tanığı bırakarak koşarak kaçtı.

TEŞHİS EDİLDİ AMA BERAAT ETTİ

Suikasttan sonra belki de Türk hukuk tarihinin en ilginç soruşturma ve yargılaması başladı. Cinayet, 1978 Ocak ayında afiş asarken üzerinde silahla yakalanan ve tuhaf biçimde salıverilen Hüseyin Kocabaş'ın yakalattığı silah ile işlenmişti. Davanın önemli tanıklarından biri otomobiline konan bombadan

sonra ABD'ye uçmuştu. Üçüncü idam kararından sonra Çiftçi'nin istihbarat örgütleriyle ilişkileri deşifre edilen avukatları Genelkurmay'a ve Başbakanlık'a "Çiftçi'nin var olan dosyalarının incelenmesi için" tuhaf dilekçeler veriyor, ayrıca Askeri Yargıtay kararından sonra açılmak üzere bir zarfı Noterler Birliği'ne emanet ediyor, sanki üstü kapalı bir şeyler anlatmak istiyorlardı. Sanık İbrahim Çiftçi, tanıkların neredeyse tümü tarafından defalarca teşhis edildi, savunmasının yalan olduğu belgelendi. Askeri mahkemelerce 4 defa mahkûm edildi, ancak her ne hikmetse ve hangi iyi saatte olsunlar müdahale ettiyse her seferinde karar bir biçimde bozuldu.

Sonuçta Askeri Yargıtay Daire Kurulu, Çiftçi'nin beraatine karar verdi. Askeri Mahkeme de tarihe geçecek kararı verdi: "Sanık İbrahim Çiftçi'nin maktu Doğan Öz'ü taammüden öldürdüğü mahkememizce sabit görülmüştür. Ancak Askeri Yargıtay Daireler Kurulu kararına direnilemeyeceğinden 7/8'lik oy çokluğuna dayanan Daireler Kurulu bozma ilamına sırf, bu hukuki zorunluluk nedeniyle uyulmuş ve sanık Çiftçi'nin beraatine karar verilmiştir." Yani mahkeme kısaca, "Bu adamın katil olduğuna eminiz ama mecburen beraat veriyoruz" diyordu.

Karara inanamayanlar arasında sanık Çiftçi de vardı ve tahliye edildiğini duyunca "Beni öldürecekler, siz beni öldürtmek için salıyorsunuz" demişti. Çiftçi, 6 yıl 9 ay 15 gün yattıktan sonra 9 Ocak 1985 günü tahliye edildi. Cezaevinden çıkar çıkmaz petrol bayiliği ile ödüllendirilen, bir ara ortağının öldürülmesiyle ilgili bir soruşturmaya adı karışan ve MHP Genel Başkanlığı'na da aday olan Çiftçi bugün bakanlıklarla iş yapan 'saygın' bir işadımı.

Doğan Öz'ün öldürülmeden önce hazırladığı raporda söz ettiği örgütlenme, 'Kontrgerilla', yabancı istihbarat servislerinin eylemleri ise hâlâ günümüzün en çok tartışılan, cevap bekleyen soruları.

HAMİT FENDOĞLU 17 NİSAN 1978

'HAMİDO' LAKABIYLA TANINIYORDU

'Hamido' lakabıyla tanınan Malatya'nın Bağımsız Belediye Başkanı Hamit Fendoğlu, 17 Nisan 1978'de adına gönderilen bombalı bir paketi evinde açarken paketin infilak etmesi sonucu gelini ve iki torunuyla birlikte ölmüştü. Paket, Hamido adına Ankara Emek Postanesi'nden belediye mutemedi tarafından alınmıştı. Üç gün belediyede bekleyen paketi evine götüren Hamit Fendoğlu, gece misafir odasında açarken korkunç bir patlama olmuştu. Hamido olay ye-

rinde parçalanarak can verirken gelini Hanife, torunları 4 yaşındaki Adnan ile 2 yaşındaki Ahmet ise hastanede yaşamlarını yitirmişlerdi.

MALATYA'DA KANLI OLAYLAR

Türk siyasi hayatının en renkli simalarından biri olan Hamit Fendoğlu, 27 Mayıs Devrimi'nden sonra tutuklanarak Yassıada'da yargılananlar arasındaydı. Ancak asıl ününü 1965 seçimlerinde AP listesinden milletvekili olarak girdiği TBMM'de kavgacı kişiliği, koruması ve davranışlarıyla yapmıştı. 1968 yılında AP'den ilirac edilen Hamido, 1969 seçimlerinden sonra Malatya'ya yerleşmiş, çiftçilik ve müteahhitlik yapmaya başlamıştı. 1977 yerel seçimlerinde bağımsız olarak belediye başkanlığına adaylığını koyan Hamido, en güçlü CHP adayını da geçerek başkanlık koltuğuna oturuyordu.

Hamit Fendoğlu'na düzenlenen bombalı suikastın ardından Malatya'da kanlı olaylar çıkmış, işyerleri yakılmıştı. Dönemin parti liderleri Süleyman Demirel, Necmettin Erbakan, Alparslan Türkeş ve eski cumhurbaşkanlarından Celal Bayar'ın da katıldığı cenaze töreninde suikastı protesto şeklinde başlayan olaylarda 60 kişi yaralanmış, bir kişi öldürülmüştü.

20 YILLIK SIR

Ancak Hamit Fendoğlu suikastı aradan 20 yıl geçmesine rağmen hâlâ çözülmedi. Fendoğlu'na bombalı paket, daha önceden tanıştığı ve kendisine ara sıra Meclis sigarası gönderdiği belirtilen dönemin AP milletvekili Kasım Önadım'ın adı kullanılarak postalanmıştı. Paketin Ankara'dan postalandığı saptanırken gönderenler belirlenememişti. Hamido'nun ölümü de diğer cinayetler gibi bir sır olarak kaldı.

DOÇ. DR. BEDRETTİN CÖMERT 11 TEMMUZ 1978

TÜRK DİL KURUMU ÜYESİYDİ

Hacettepe Üniversitesi Sanat Tarihi Kürsüsü öğretim üyelerinden Doçent Bedrettin Cömert, 11 Temmuz 1978 günü Ankara'da öldürüldü.

Neden? Normalde Doç. Cömert, öldürülmesi için hiçbir kişisel neden bulnamayacak biriydi. 20 bin kişinin ardından yürüdüğü, bir başbakanın, öldürülmesini lanetlerken göz yaşlarını tutamadığı, 'dünyanın en yumuşak insanların biriydi' diye tanımlanan bir insandı Bedrettin Cömert. Öldürülmeden bir yıl önce TDK Çeviri Ödülü'nü almıştı. Üzerinden çıkan eşyaların listesi bile

nasıl bir insan olduğunun çok kesin ipuçlarını taşıyordu: 1.694 TL nakit, 1 adet amatör şoför ehliyeti, 1 adet mendil, 1 adet gözlük, TDK asil üye kartı, 1 adet nişan yüzüğü, 1 adet bayan resmi ve Sanat Sevenler Derneği tahsilat makbuzu.

Peki, böylesi bir insan neden öldürüldü? Acaba TDK üyesi olduğu için mi?

Doç. Cömert, o dönem sağ kesimin, özellikle de ülkücülerin hiç sevmediği Türk Dil Kurumu'nun üyesiydi. Hatta öldürüldüğü gün yapılan genel kurulda yönetime adaydı. Bu nedenle öldürülmüş olabilir mi? Belki?

Acaba Hacettepe'de ülkücü hareketleri soruşturmak üzere kurulan komisyon-da görevlendirildiği için mi öldürüldü? Hacettepe'de meydana gelen ülkücü terör eylemleri için bir soruşturma komisyonu kurulması kararı dekanlık tarafından alınmıştı. Bedrettin Cömert'e de bu komisyona seçildiği Dekan Emel Doğramacı tarafından yazıyla bildirilmişti.

Ama Cömert bu komisyonda yer almak istemiyordu, çünkü korkuyordu. Bu-nu dekanlığa verdiği dilekçede şöyle özetliyordu: “Bölümünüzü dekanlığa bağ-layan koridora ülkücü öğrenciler tarafından karargâh kurulduğunu ve bu kori-dordan geçemez olduğumuzu daha önce bildirmiştim. Koridordan kimi geçişle-rimde arkamdan laf atıldığını, komünist diye nitelendirildiğimi duydum. Olaya yol açmamak için sustum. Bu nedenle adı geçen olayların soruşturmasını yap-mam, kişisel can güvenliğim nedeniyle olanaksızdır. Görevden bağışlanmamı arz ederim.”

Gerçekten Cömert, görev almak istemediği komisyona seçildiği için mi öldü-rüldü? Belki?...

Türkiye İşçi Partisi'nin yayın organlarından Genç Öncü'ye zaman zaman ya-zardı. Acaba Cömert bu nedenle mi öldürüldü?

Soruşturma sırasında, polis öldürmekten suçlu ülkücü bir öğrenci verdiği ifa-delerde katilleri bildiğini söylüyordu. Neden öldürüldüğü sorusuna şu cevabı veriyordu:

“Öldürülme nedenini kesin olarak bilmiyorum fakat benim tahminime göre sosyalist olduğu için öldürüldü. Doçent'in Genç Öncü adlı TİP'in yayın organı olan dergide yazısını okumuştum. Bu yazıda açıkça sosyalizmi övüyordu.”

Gerçekten Cömert, Genç Öncü'de sosyalizmi övdüğü için mi öldürüldü?

Belki?

Galiba en doğru cevap: “Tüm bu nedenlerle, geniş bir yıldırma ve sindirme senaryosu çerçevesinde öldürüldü.”

Cömert'in katledilişinin en ilginç noktalarından biri katillerin soğukkanlılığı, daha doğrusu pervasızlıkları.

KAHVALTILARINI BİTİRİP CİNAYETİ İŞLEDİLER

Sabah erken saatlerde Cömert'in evinin bulunduğu sokağa gelen üç katil, akıllara durgunluk verecek biçimde, tam evin karşısına arabalarını park ediyorlar, Cömert'in evden çıkmasını beklerken kaldırıma oturup kahvaltı ediyorlardı. Yanlış okumadınız, katiller yanlarında getirdikleri ekmek, peynir, zeytin, domates ve biberden oluşan kahvaltılarını Cömert evden çıkana kadar bitiriyorlardı. Daha sonra yanında eşiyle arabaya binen Cömert'i takip ediyorlar, sokağın sonuna doğru da arabalar yan yana gelince tabancalarını konuşturuyorlardı. Doç. Cömert olay yerinde öldü, ağır yaralanan eşi uzun süre hastanede yattı. Katillerden ikisinin Üzeyir Bayraklı ve Rifat Yıldırım adlı ülkücü militanlar olduğu başka soruşturmalar sırasında ortaya çıktı. Üçüncü kişinin yalnız ismi öğrenilebildi: Ahmet.

Üzeyir Bayraklı ve Rifat Yıldırım cinayet, yaralama, saldırı gibi başka pek çok suçtan aranan ülkücülerdi. Ve her ikisi de Almanya'ya kaçmıştı.

UYUŞTURUCU TİCARETİ YAPAN 'BOZKURTLAR'

Abdullah Çatlı'nın da azmettirici olarak arandığı bu davada uzun süre gıyaplarında yargılandılar. Cömert'i öldürürken kullandıkları silahların Ankara'da daha pek çok cinayette kullanıldığı balistik muayenelerde anlaşıldı. Tam bulunmalarından umut kesiliyordu ki 1985 yılında Almanya'da Frankfurt Başsavcısı Dr. Herald Kerner, uyuşturucu kaçakçılığı yapan 6 'bozkurt'un ele geçirildiğini açıkladı. Örgüte kaynak sağlamak için uyuşturucu madde kaçakçılığı yaptıkları saptanan ve 1.5 kilo eroin ile yakalanan 'bozkurt'lardan ikisinin ismi çok tanındı: Üzeyir Bayraklı ve Rifat Yıldırım! Alman makamları önce Bayraklı ve Yıldırım'ı Türkiye'ye vermeye niyetlendilerse de sonra iki ülke arasındaki anlaşma gereği vazgeçtiler.

İki ülke arasındaki suçluların değişimi anlaşmasına göre idama mahkûm suçlular kapsam dışıydı. Türk makamları sanıkların idam edilmeyeceklerinin garantisini veremediği için de sanıklar serbest kalacaktı. Üzeyir Bayraklı 1992 yılında öldürüldü. Rifat Yıldırım ise Frankfurt Ostpark semtinde Scala isimli, Avrupa'daki Türk mafyasının buluşma yeri olarak bilinen gece kulübünü işletiyor. Alman DPA ajansında yer alan bir habere göre Rifat Yıldırım, Nurettin Güven ile birlikte Ahmet Özal ve Alaattin Çakıcı'yı 9 Haziran 1995'te bu gece kulübünde buluşturdu.

Avrupa'daki Ülkücü Türk Dernekleri Federasyonu'nun eski başkanlarından Lokman Kondakçı'nın 30 Mart 1979 tarihinde dönemin İçişleri Bakam Hasan Fehmi Güneş ile yaptığı görüşmenin bant çözümlerine göre Kondakçı, Bedrettin Cömert olayında emri dönemin ÜGD Başkanı Muhsin Yazıcıoğlu'nun ver-

diğini ve onun üzerinde de Ramiz Ongun'un yer aldığını ileri sürüyordu. Kondakçı'ya göre Cömert olayına karışan bir başka isim de Mithat Tolun'du.

BEDRİ KARAFAKİOĞLU 20 EKİM 1978

ONU TANIYAN BİRİ ÖLDÜREMEZDİ

İTÜ Elektrik Fakültesi Dekanı Ord. Prof. Bedri Karafakioğlu'nu niye öldürdüler? Cevap verebilmek çok zor. 1915 yılında Çorum'da doğan, 1932'de Adana Lisesi'ni bitirdikten sonra İstanbul Yüksek Mühendislik Mektebi'ne devam eden Karafakioğlu, 1937'de Paris'e giderek Ecole National Superior'da telekomünikasyon eğitimi gördü. İstanbul'a döndükten sonra Mühendislik Mektebi'nde öğretim üyeliği görevine başladı. 1939'da doçent, 1948 yılında profesör oldu. 1965-69 yılları arasında İTÜ rektörüydü. Nazlı Karafakioğlu, eşinin böylesine dolu yaşamını anlattıktan sonra "Kimler tarafından ve neden yapıldığını hâlâ bilmiyoruz. Onu tanıyan biri yapamaz, çok sevilen, insancılığıyla tanınan biriydi" diyor. Ord. Prof. Karafakioğlu'nu kimler öldürdü? Bu soruya cevap verebilmek daha da zor.

Eşi Nazlı Karafakioğlu, "Kim olabilir" sorusuna şu cevabı veriyor: "Olaydan on gün önce, eşimin ülkücü olduklarını söylediği üç kişi evimize geldi. Sınavların ertelenmesini istediler. Eşim kabul etmedi." Cinayetten bugüne kadar geçen yirmi yıllık sürede bu soruya daha kesin bir cevap bulunamadı. Dönemin Başbakanı Bülent Ecevit, bizzat İstanbul'a gitti, tüm yetkisiyle, "Katilleri bulun" talimatını verdi. Dönemin İstanbul Emniyet Müdürü Hayri Kozakçıoğlu "Emredersiniz mutlaka bulacağız" dedi.

Sayırsız ülkücü militan suçlandı, kimi yakalandı sorgulandı, kimi yurtdışına kaçtığı için sorgulanamadı bile. Ama Karafakioğlu dosyası hep soruşturma dosyası olarak kaldı. Defalarca savcılık ve il değişti. Sıkıyönetim savcılığına gitti, sonra tekrar sivil savcılıklara döndü. Ama değişen bir şey olmadı. Bugüne kadar dava açılmadı.

Lokman Kondakçı, dönemin İçişleri Bakanı Hasan Fehmi Güneş ile yaptığı ve MİT tarafından kaydedilen 30 Mart 1979 tarihli görüşmede Karafakioğlu olayında Musa Serdar Çelebi'nin yer almış olabileceğini söylüyordu. Kesinleşen bir şey var, o da cinayetin sorumlularının ülkücüler olduğu. Bir de cinayetin işleniş tarzının Ankara Cumhuriyet Savcı Yardımcısı Doğan Öz'ün öldürülmesiyle büyük benzerlikler taşıdığı. Hepsisi bu. Ord. Prof. Bedri Karafakioğlu cinayeti gerçek anlamda faili meçhul kaldı.

AKIN ÖZDEMİR 18 ARALIK 1978

“ÇUKUROVA’NIN ROBIN HOOD’U”

“Kutsal Anadolu topraklarına teknik götürme, insanlarına insanca yaşama koşulları hazırlama kavgasında en önemli görevi yapacaksınız. Sizler kalkınma savaşımızın isimsiz mücahitleri olarak mutlu Türkiye’yi yaratmaya gidiyorsunuz... Güle güle gidin ağabeylerim güle güle... Yolunuz açık, kavganız hayırlı olsun.” 1968 yılı Ziraat Fakültesi mezunlarına Öğrenci Derneği Başkanı Akın Özdemir böyle sesleniyordu. Çok geçmeden kendisi de bu kavgaya katılacak, koparılan kadar da kavganın ön saflarında yer alacaktı.

Akın Özdemir, 18 Aralık 1978 günü, üç ayrı silahtan çıkan acımasız kurşunlarla vurulduğunda, Köy-Koop Adako Birlik Genel Müdürü ve TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası Adana Bölge Şube Başkanı olarak, Çukurova insanının insanca yaşama savaşında var gücüyle çalışıyordu.

İnançlarında tavizsiz, mücadelesinde keskin, sert bir insandı. O yılların Adanası’nda, işinin ne kadar zor olduğunu biliyor, ancak ne komünistlikle suçlanıp hedef gösterilmek ne de tehdit mektupları almak onu mücadelesinden vazgeçirebiliyordu. Çukurova halk kooperatifçiliğinin önderlerinden olan Akın Özdemir’e gelen mektuplarda, ‘kır emekçisini örgütlemekten’ vazgeçmesi öğütleniyordu. Suçunun cezası ise ölümdü.

... Ve 18 Aralık 1978 günü Özdemir’in ‘cezası’ infaz edilecekti. Özdemir o gün saat 18.00-19.00 arasında eşiyle birlikte Adako Birlik’ten çıktı. Otomobillerine binmek üzereyken refüjün üzerinde bir, hemen arkalarında beliren iki kişi yayılım ateşi açtılar. Özdemir artık mücadelede yoktu.

Yalnız Adana değil, tüm Türkiye ayağa kalktı. Ama bu hiçbir şeyi değiştirmeyecekti. Herkes katillerin kim olduğunu biliyordu; çünkü Akın Özdemir’in öldürülmesi Adana ve yöresindeki ülkücü örgütlenmenin ne ilk cinayeti idi ne de son olacaktı.

CEZAEVİNDEN GİZLİCE ÇIKARILDI, CİNAYETİ İŞLEDİ VE DÖNDÜ

Nitekim aylar sonra katil zanlısı olarak yargılanmaya başlayan Yunus Uzun adlı ülkücü aynı zamanda başka beş kişiyi öldürüp yedi kişiyi yaralamaktan da yargılanıyordu. MHP Adana Merkez İlçe Başkanı Adem Eroğlu da infaz emrini vermekle suçlanıyordu.

Yunus Uzun, cinayet tarihinde cezaevinde gözükiyordu ama açıklamasını kendisi emniyet ve savcılık ifadelerinde yapmıştı: “Bir gardiyanın yardımıyla

cezaevinden çıktım, Özdemir'i vurdum ve geri girdim''. Kendisine yardım eden gardiyanın ve diğerlerinin isimlerini de veriyordu.

Üstelik Yunus Uzun, Adana Emniyet Müdürü Cevat Yurdakul'u cezaevi müdürünün odasındaki telefondan arayıp tehdit edebilecek kadar rahat davranabiliyordu.

SANIĞIN KUŞKULU ÖLÜMÜ

Akın Özdemir'in eşi Mine Özdemir'in kesin teşhisine ve diğer delillere rağmen Yunus Uzun ve diğer sanıklar bu suçtan beraat ettiler. Ama Yunus Uzun diğer suçlarından hüküm giydi. Yunus Uzun idama mahkûm olmuştu. Dosyası TBMM'de bekliyor olacaktı, eğer yaşasaydı ama garip bir şekilde öldü. Cezaevi savcılık tutanaklarına ölümü 'elektrik çarpması sonucu' olarak geçti. Kim bilir?

ABDİ İPEKÇİ 1 ŞUBAT 1979

TARAFSIZLIĞIYLA TANINAN SAYGIN BİR GAZETECİ

1 Şubat 1979 akşamı haber ajanslarının telekslerinden tüm dünyaya yayılan haber şok etkisi yarattı. Milliyet Gazetesi Başyazarı ve Genel Yayın Yönetmeni Abdi İpekçi akşam, Teşvikiye'deki evine giderken yolda pusu kurmuş bir katilin kurşunlarına hedef olarak otomobilinde öldürülmüştü. Türkiye'de terör, kol geziyor ve her gün onlarca insan suikastlara kurban gidiyordu. Bilim adamları, sanatçı, avukat ve sendikacıların ardından kurşunlar basına yönelmişti. Tarafsızlığıyla tanınan bu büyük gazetecinin öldürülmesi sadece Türkiye'de değil, dünyada da yoğun tepkilere neden oluyordu.

Abdi İpekçi'nin öldürülmesinin üzerinden 21 yıl geçti. Mehmet Ali Ağca, İpekçi'nin ölümünden 5 ay sonra katili olarak ele geçiriliyor ve suçunu itiraf ediyordu. Ağca'nın yakalanmasıyla herkes İpekçi cinayetinin aydınlığa kavuşacağını sanıyordu. Ancak Ağca'nın arkasındaki güçler hiçbir zaman açığa çıkarılamadı. Ölüme mahkûm edilen Ağca'nın ilk ifadeleri, savcılık ve mahkemelerdeki açıklamalarının ardından cezaevinden kaçışı olayı, daha da karmaşık hale getiriyordu. Papa suikastından sonra yakalandığı Roma'da mahkemelerde yaptığı konuşmaları ise olayı büsbütün içinden çıkılmaz hale getiriyordu. Ağca, Papa davası süresince tam 128 ayrı ifade vermişti.

Ağca'nın mahkemesi 5 Kasım 1979'daki başarısız kaçma girişiminin ardından devam ediyor 28 Nisan 1980'de ölüm cezasına, suç ortağı Yavuz Çaylan ise 3 yıl hapse mahkûm oluyordu. 20 Ağustos 1980'de Yargıtay, Ağca'nın cezasını onayladı, Çaylan'inkini ise bozdu. Çaylan bu kez sıkıyönetim mahkemesinde 10 yıl hapse mahkûm oluyordu. Dikkat çekici olan Ağca'nın Türkiye'de yargılanırken verdiği ifadede Yalçın Özbey ve Oral Çelik'in cinayetin asıl failleri olduğunu öne sürmesi ve hemen ardından Maltepe Askeri Cezaevinden kaçırılmasıydı. Ağca bugüne kadar hep 'yalnız bir terörist' olduğunu söyleyip durdu. Ağca'ya tetiği çektirenlerin kimlikleri bir yana, çok sıkı bir şekilde konulduğu askeri hapishaneden nasıl, hangi örgüt yardımıyla ve kimlerin desteğiyle kaçırıldığı ve yurtdışına nasıl çıktığı ortaya çıkarılamadı. Devletin gücü bu jüri ortaya çıkarmaya yetmedi mi, yoksa başka nedenler mi var sorusu 21 yıldır cevaplanamadı...

CEVAPSIZ SORULAR

Ağca 13 Mayıs 1981'de Roma'da Papa'yı vurdu ve İtalya'da en ağır ceza olan ömür boyu hapis cezasına çarptırıldı. Ve hâlâ Rebibbia Cezaevin'de bulunuyor. Ağca'nın arkasında kimler var?

Dupline kadar, İpekçi cinayetini işleyen Ağca'nın ardında hangi güçlerin olduğu konusunda çeşitli iddialar ortaya atıldı. İpekçi cinayetiyle ilgili kitaplar yazıldı. O nedenle burada cinayetin ayrıntılarına girmemiz imkânsız. Ancak Abdi İpekçi cinayeti de diğer birçok faili meçhul cinayet gibi çözüme kavuşturulamayan sorularla dolu. Ağca'nın arkasında hangi örgüt vardı? Ağca ve Çaylan ülkücü görüşten yana olduklarına göre cinayet kararını ülkücü örgütler mi verdi? Ağca ve Çaylan'ın dışında üçüncü bir kişi var mı? Bazı tanık ifadeleri, otopsi raporu ve Ağca'nın sonradan yaptığı açıklamalar üçüncü bir kişi olduğu şüphesini kuvvetlendiriyor.

Eğer varsa bu kişi kimdir? Oral Çelik mi, Mehmet Penger mi, Yalçın Özbey mi? Ağca'yı cezaevinden kaçıran, gerçekten sonradan karara bağlandığı gibi 2 erle, 2 astsubay mı? Öte yandan Abdi İpekçi olayını sürekli sorgulayan ve İpekçi'yle aynı acı sonu paylaşan Uğur Mumcu 1 Şubat 1986 tarihinde Cumhuriyet Gazetesi'ndeki sütununda yazdığı bir yazıda hâlâ cevaplanamamış şu soruları yöneltiyordu: "Ağca'nın eski MİT görevlilerinden Şahin Tolunoğlu ile ilişkisi vardı. Bu ilişki, hem Ağca'nın hem de başka ülkücülerin ifadelerinde ortaya çıkmıştı. Bir terörist ile bir MİT görevlisinin bu derece yakın ilişki kurmalarının nedeni ne olabilirdi? Neydi bu ilişki? Kim sağlamıştı bu ilişkiyi ve kimler eliyle sürdürülmüştü bu ilişki?" Mumcu'nun üzerinde durduğu bir başka ilişki yine geçen yıl yakalanan Abuzer Uğurlu'nun Maltepe cezaevinden kaçışından

sonra avukatı aracılığı ile Ağca'ya yardım etmesiydi. Uğur Mumcu tarafından ileri sürülen bu iddia halen sürmekte olan İpekçi davasında pek de önemsenmedi. Yıllar sonra yakalanan Uğurlu'ya bu sorulmadı.

Suikastla ilgili bir başka ilginç gelişme de Papa suikastının kilit isimlerinden Oral Çelik'in Fransa'da cezaevinde Bedri Ateş kimliği ile yatıp kendi kimliğini reddederken Ağar'ın Emniyet Genel Müdürlüğü'ne getirilmesinden hemen sonra, Temmuz 1993'te birdenbire Oral Çelik olduğunu kabul etmesiydi. Çelik, Türkiye'ye iade edilmek istiyordu. 1996 Eylülünde iade edildi. Bu sırada ortaya çıkan sürpriz bir tanık, İpekçi suikastında silahı kullananın Oral Çelik olduğunu söyledi. Tanık, güvenliğinin sağlanması halinde bunu mahkemede de söyleyeceğini açıklıyordu. Fakat ne olduysa oldu, tanık konuşmaktan vazgeçti. MİT'in 16 Aralık 1997 tarihinde mahkemeye gönderdiği yazıda 'Oral Çelik'in İpekçi suikastını planlayanlar arasında bulunduğu, Ağca'ya yardım taahhüt ettiği ve suikastın ardında bu sözünü tuttuğu' belirtilirken, Çelik bu iddiaların 'dedikodudan ibaret' olduğunu söyleyecek kadar rahat ve güvenliydi.

Mahkemede Oral Çelik'in delil yetersizliğinden beraat etmesinc oybirliği ile karar verdi ve bu karar Yargıtay tarafından 17 Kasım 1999 tarihinde onaylandı. Oral Çelik, Malatya'da öğretmen Nevzat Yıldırım'm öldürülmesinde aslı fail olarak yargılandığı davadan da 'dava dosyasının ortadan yok olmasıyla' sıyrılınca tahliye oldu ve 50 milyar lira sermayeli bir şirket kurarak ticarete atıldı.

Davanın gıyabi tutuklu sanığı Yalçın Özbey daha önce de Belçika'da göz altına alınmış ancak iki ülke arasındaki zamanasımı süresindeki uyumsuzluk nedeniyle serbest bırakılmıştı. Daha doğrusu Belçika'da zaman aşımı 10 yıldı ve Türk Interpol'ü 1983 yılında çıkardığı bülteni yenilememişti. İstanbul 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nde süren davada skandallar bununla da kalmadı. 1993 yılında Almanya'da uyuşturucu ile yakalanan Özbey ile bir Türk Emniyet görevlisinin 3-8 Şubat 1995 tarihleri arasında görüştüğü ortaya çıktı. Emniyet'ten bu görüşmelerin tutanakları istendiğinde gelen 4 klasör Türkçe ve Almanca bin 335 sayfalık yazı arasında istenen evrakların olmadığı anlaşıldı. Emniyet Genel Müdürlüğü daha sonra mahkemeye gönderdiği bir yazıda bu bilgiler dışında açıklama olmadığını ve görüşmenin ses bantlarının bir yıl saklandıktan sonra imha edilmediğini söylüyordu.

Oysa Turgut Kazan, dönemin içişleri bakanı Murat Başesgioğlu'nun mecliste bir soru önermesine verdiği yanıtta görüşmenin 'tutanaklarından' söz ettiğini hatırlatıyordu. Nail Aydın ise ifadesinde olayı doğruluyor, ancak görüşmenin iki MİT görevlisi tarafından yapıldığını ve kayıtlarında bu görevliler tarafından tutulduğunu söylüyordu. Mahkemeye gelen iki MİT görevlisi ise Özbey'le konuşuklarını 'hatırlamadıklarını' söylüyorlardı. Üstelik her iki MİT görevlisi de

Özbey'in İpekçi suikastı davasında 'gıyabi tutuklu sanık' olduğunu bilmediklerini söylediler. Özbey ile ilgili son gelişme 13 Ocak 2000 tarihinde gerçekleşti. İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı zaman aşımının dolmasına kısa süre kala, Belçika'da bulunan Özbey'in ifadesinin alınması ve zaman aşımının kesilmesi için gereken evrakı Belçika'ya gönderilmek üzere Adalet Bakanlığı'na teslim etti.

İpekçi Cinayetinde de soru işaretleri giderek arttı. Ama cevaplanmadı. Belki bu soruları devletin duyarlı kesimlerinde yanıtlayacak olanlar bulunur.

CEVAT YURDAKUL 28 EYLÜL 1979

17 CİNAYETİ AYDINLATMIŞTI

İnsan biraz soğukkanlı olabilir ve olaylara şöyle uzaktan bakabilirse çok rahat şunu söyleyebilir: “Adana Emniyet Müdürü Cevat Yurdakul’u öldürmeyeceklerdi de kimi öldüreceklerdi?” Çünkü Cevat Yurdakul 1979 martında Adana Emniyet Müdürü olarak göreve başlayana kadar ülkücü militanlar için yöre ‘köpek-kız köyü’ işlenen hiçbir suçun, cinayetin peşine düşülüyor, düşülse de kimsede geçirilemiyordu. Ama Yurdakul her şeyi değiştirdi. Başarılı çalışanlarıyla Hatay Emniyet Müdürü Yurdakul, Ecevit hükümeti tarafından, yoğunlaşan terör olaylarını önlemesi için Adana’ya tayin edilmişti. Yurdakul Adana’da göreve başladığı gün gazetecilere yaptığı açıklamada: “Ben sağ-sol bilmem. Eline silahı alan kim olursa olsun karşısında bizi bulacak. Bu kentte silahlı eylemcilere yer yok. Canım pahasına da olsa terörü önleyeceğim.”

Ve Yurdakul hızla çalışmaya başladı. 6 ay gibi kısa bir sürede 17 cinayeti aydınlatıp 50’den fazla sağ ve sol eylemciyi yakaladı. Yalnız terörün üzerine gitmiyordu Yurdakul. Adana’daki yağ sıkıntısına yağ fabrikalarının stok yapmasının neden olduğunu anlıyor ve yaptığı baskınlarda 500 ton margarin ve on bin ton ham yağ stoku ele geçiriyordu. Böylece Yurdakul’a cephe alanlar arasına yeni çevreler de katılıyordu. Yurdakul ayrıca büyük boyutlu bir ehliyet yolsuzluğunu ortaya çıkarıyor, olaya adı karışan emniyetçilerle Adana Belediye Başkanı Selahattin Çolak’ın akrabalarını gözaltına alıyordu.

Yurdakul’un, Adana Merkez Komutanlığı ve İl Jandarma Alay Komutanlığı ile de arası açıldı. Yakınlarına sıkıyönetim karargâhındaki MHP sempatisini subaylardan şikâyet ediyordu.

“YAKASINI KURTARAMAYACAKI”

Aralarında Akın Özdemir’in katillerinin de bulunduğu MHP’lileri ve ülkücüleri yakalamaya başlayınca tepkiler gecikmedi. MHP milletvekilleri Cengiz Gökçek ve Ali Gürbüz’ün basın toplantısında söyledikleri bu tepki ve tehditlerin en alenisi, en pervasızıydı: “Cevat Yurdakul görevi bıraksa da yurtdışına kaçsa da yakasını elimizden kurtaramayacak.” MHP yanlısı Her gün gazetesinin her sayısı artık Yurdakul’a saldırı doluydu, tehdit doluydu.

Yurdakul, AP Genel Başkanı Demirel’den de nasibini aldı. 1979 mayısında Adana’ya gelen Demirel, sıkıyönetim komutanlığının isteği üzerine havaalanında çok sıkı bir polis kordonuyla karşılanıyordu. Demirel kordonun kaldırılmasını istedi. Yurdakul sıkıyönetime sordu ve “Planı aynen uygulayın” emrini aldı. Demirel’e durumu anlatıp, planı aynen uyguladı. Demirel’in tepkisi çok sertti: “Kim yaptıysa yanına bırakmayacağım.”

ÖNCE YOLU KESİLDİ

23 eylül sabahı Yurdakul, kahvaltıdan sonra makam otomobiline bindi. Cumhuriyet Caddesi ile Adalet Caddesi’nin kesiştiği kavşakta makam otomobili yavaşladığı anda pusuda bekleyen bir başka otomobil önce yolu kapattı, sonra içinden inen kişi makam otomobilini yayılım ateşine tuttu. Yurdakul aldığı dört kurşunla öldü. Makam şoförü ve otoda bulunan kayınpederi ağır yaralandı. Ve olay yerinde dükkânının önünde oturan yaşlı bir adam da hayatını kaybetti. Yurdakul’un öldürülmesine tepkiler farklı oldu. Adana Emniyet Müdürlüğü’ndeki polisler olayı protesto ettiklerini belirterek göreve çıkmıyorlar ve “Katilleri sıkıyönetim yakalasın” diyerek sıkıyönetim komutanının görevden alınmasını istiyorlardı. Vali Aydemir Ceyla’nın polislerle yaptığı konuşma onları ikna etmeye yetmediği gibi İçişleri Bakanı Hasan Fehmi Güneş’in ısrarları da işe yaramadı. Yurdakul’un cenazesi apar topar Ankara’ya kaçırıldı. Adana ve Ordu’da cenazenin gıyabında yapılan törenlerde halk polisle çatıştı.

Cinayetden dört gün sonra dönemin Genelkurmay Başkanı Evren, Kara Kuvvetleri Komutanı Nurettin Ersin’le birlikte Adana’ya geldi. Yerel komutanlarla yaptığı görüşmelerden sonra Adana Emniyet Müdürlüğü görevini İl Jandarma Alay Komutanı Osman Çitim’e verip ayrıldı.

Soruşturma ve yargılama yıllarca sürdü. Adana yöresindeki MHP ve ülkücü militanların en hızlıları teker teker suçlandı, yargılandı. 6 askeri savcının yaptığı araştırmaya göre Alparslan Türkeş tarafından Mehmet Sakarya’ya verilen ölüm emri, Erdem Eroğlu ve Hasan Sabri Erdem’e iletilmiş, 28 Eylül 1979 tarihinde MHP İl Yönetim Kurulu Üyesi Sezai Durmaz’ın evinde Kadir Akgöllü, Halil İbrahim Altınışık, Yücel İrik, Mustafa Gülnar ve Mehmet Ateş tarafından

plan ayrıntılarıyla hazırlanmıştı. Kadir Akgöllü Map marka otomatik silah, Mustafa Gülnar ve Halil İbrahim Altınışık 14'ü, Yücel İrik ise 7.65 mm tabanca ile ateş ederek emri yerine getirmişti. Zanlılardan Halil İbrahim Altınışık, Fatsa'daki ünlü 'Nokta operasyonu'na katılan komiser Orhan Candan'ın yeğeniydi ve arandığı süre boyunca komiser tarafından saklandığı ileri sürüldü. Sonuçta tüm sanıklar beraat etti. Adalet Caddesi'yle Cumhuriyet Caddesi'nin keşiştiği kavşakta vurulan Cevat Yurdakul tuhaf bir faili meçhul cinayetin kurbanı olmuştu. Ama daha da tuhaf olanı Yurdakul'un eşi Ülker Yurdakul'un avukatı Halil Güllüoğlu'nun bu cinayetten dört ay sonra yine faili meçhul bir cinayete kurban gitmesiydi

PROF. ÜMİT DOĞANAY 20 KASIM 1979

HEDEF KİMDİ?

İ.Ü. Hukuk Fakültesi öğretim üyelerinden Prof. Ümit Doğanay belki de yanlışlıkla vuruldu. 20 Kasım 1979 günü Prof. Doğanay, İstanbul Etiler Profesörler Sitesi sakinlerinin gözü önünde öldürüldüğünde, İ.Ü. Kimya Fakültesi Dekanı Fikret Aykut'un makam arabasında oturuyor ve Aykut'u bekliyordu. Okula beraber gideceklerdi. Prof. Aykut yıllarca bu soruyu kendine sordu: "Prof. Doğanay o gün tesadüfen benim makam arabamdaydı. Acaba gerçek hedef ben miydim?" Prof. Aykut bu soruya yıllardır cevap bulamadı. Prof. Aykut'un şüphelerini kuvvetlendiren veriler de eksik değildi.

Bir kere 'Ümit Hoca' öyle hızlı solcu falan değildi. Solcu öğrenciler kadar sağcı öğrenciler tarafından da çok sevilirdi. Tam bir hukuk adamıydı ve daha ilginçti oldukça da dindardı. Herkesin ittifak halinde olduğu en büyük özelliği de yardımseverliği idi.

Zor durumda olan öğrencilere yaptığı yardımları herkes bilirdi, kaç kere hasta olan odacının çocuğunu kendisi doktora götürmüştü. Doğanay'ın öldürülmesine en çok üzülenler arasında İstanbul Siyasal Bilimler Fakültesi öğrenci ve öğretim üyeleri vardı. O yıl eğitime başlayan fakültenin kurucularından biriydi ve kurduğu fakülte öğretime başladıktan bir iki ay sonra öldürülünce, bu fakültede ders verme fırsatı bulamamıştı.

Kimsenin ihtimal vermemesine karşın Prof. Doğanay yine de tedirgindi. İş arkadaşlarından Prof. Aydın Aybay, cinayetten sonra şöyle diyordu: "Tehdit edilmiyordu, edilse haberim olurdu. Ama yine de kendimizi genel olarak tehdit altında hissediyorduk. Bu nedenle Ümit her zaman tedbirli olmaya çalışırdı.

Üniversiteye girerken kolaylık olsun diye giriş kartı verilirdi. Ümit bunu hiç takmadı, belli olsun istemiyordu.” Ne yazık ki Doğanay’ın aldığı tedbirler işe yaramadı, katiller istedikleri kanı hem de hiç zorlanmadan döktüler.

BİRİ KADIN DÖRT KİŞİ

Katiller biri genç kız dört kişiydiler. Lacivert bir Renault’la geldiler. Tıpkı gangster filmlerindeki gibi. Lacivert Renault, makam otomobilinin yanında acı bir frenle durdu. Kapılar aynı anda açıldı, katiller dışarı fırladı ve aynı anda ateş açtılar. Genç kız arabadan hiç inmemişti. Üç erkek camdan kendilerine bakarlara da ateş edip, geldikleri gibi süratle uzaklaştılar. Prof. Doğanay olay yerinde öldü. Makam şoförü ve apartmanın kapıcısı ağır şekilde yaralandı.

Cenaze töreni olaylı geçti. Polis on binlerce insanın yürümesine izin vermek istemedi, on binler yürümek istedi. Yer yer yüründü, yer yer engellendi. Ama engellenemeyen ve hiç unutulmayan Rektör Haluk Alp’in törende yaptığı kısa konuşmaydı: “Artık bu cinayetlerin kimler tarafından işlendiği, bu kişileri kimlerin yönlendirdiği herkes tarafından bilinmektedir. Bugün yetkili kişiler, sorumlular bir şey yapamıyorlarsa, toplumun nefreti, bu canileri bir gün susturma-ya kâfi gelecektir”.

TOPLUMUN NEFRETİ KATİLLERE YETMEDİ

Ne yetkililerin sorumluluğu ne de toplumun nefreti Ümit Hoca’nın katillerinin ortaya çıkmasına yetti. Önce, Türkçü İntikam Tugayı adlı örgütün Adana bölge hücresi mensuplarından Ali Bülent Orkan ve Erol Türkmen’in isimleri geçti. Bunlar Adana’da da pek çok cinayetin faili olarak aranıyorlardı. Ayrıca Ankara’daki Piyangotepe katliamının da sorumlularıydılar. Yakalandılar ancak Doğanay’ı öldürdükleri ispatlanamadığı için haklarında dava açılmadı. Orkan, Piyangotepe katliamı nedeniyle idam edildi, Türkmen’in de emniyette intihar ettiği açıklandı.

1983 yılında İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı tarafından ÜGD üyesi 16 kişi hakkında açılan davanın eylemler bölümünde Prof. Doğanay’ın öldürülmesi de vardı. Sanıklardan Recep Öztürk eylem emrini vermekten, Ahmet Sefa Kırılı ve Cihat Sever de Ümit Hoca’yı öldürmekten yargılanıyorlardı. Recep Öztürk aynı zamanda Prof. Cavit Orhan Tütengil’in ölüm emrini vermekten de yargılanıyordu. Sanıklar suçlarını emniyet ve savcılık ifadelerinde kabul etmişler, detayıyla anlatmışlardı.

Ama mahkemede suçlamaları reddettiler ve delil yetersizliğinden beraat ettiler. Hoca’yı vuranların kullandığı lacivert Renault’daki genç kızın ise kim olduğuna dair en küçük bir bilgi bulunamadı.

PROF. CAVİT ORHAN TÜTENGİL 7 ARALIK 1979

TÜTENGİL’İ DE ONLAR MI ÖLDÜRDÜ?

“Ne Amerika, ne Rusya, bağımsız Türkiye, Anti-Terör Birliği.”

Bu slogan ne İstanbul’un duvarlarındaydı ne meydanlarda dağıtılan bildirilerin altındaydı ne de mitinglerde bağırılıyordu. Bu sözcükler bir otobüs durağında kanlar içinde yatan Prof. Cavit Orhan Tütengil’in cesedinin üzerine katiller tarafından bırakılan notta bulunuyordu. Kana doymayanlar, 7 Aralık 1979 sabahı Tütengil Hoca’yı vurarak cinayetler zincirine bir yeni halkayı eklerken adeta alay edercesine ‘Anti-Terör Birliği’ imzasını atmaktan çekinmiyorlardı. Öyle çoktu ki bu zincirin halkaları, kimi zaman bu kadar kan döküldüğüne inanmak zor geliyordu insana. Ne yazık ki Profesör Tütengil’in otobüs durağında kaldırımlara akan kanı da doyumayacaktı bu canileri, daha nice yeni halkalar ekleyeceklerdi bu kanlı zincire.

İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Sosyoloji Enstitüsü Başkanı Profesör Cavit Oran Tütengil, 7 Aralık 1979 sabahı saat 07.45’te evinden çıkıp otobüs durağına yürürken az sonra başına geleceklerden haberdar mıydı bilinmez ancak 15 gün önce Prof. Ümit Doğanay’ın öldürülmesinden sonra tedirginlik içinde olduğu biliniyordu. Eşi Şükriye Hanım yıllar sonra o günler hatırlatıldığında “Bekliyorduk” diye söze başlıyor. “Ümit Doğanay’ın öldürülmesi kendisini çok etkilemişti. ‘Ümit’i de öldürdüler ha” diye sık sık kendi kendine söylenirdi. Zaman zaman inanmaz gibiydi. Bir keresinde ‘Hanım’ demişti, ‘Beni de öldürebilirler’. Kuşku içinde yaşıyorduk. Birazcık geç kalsa korkmaya başladım.”

Prof. Tütengil, Levent Sülün Sokak’taki İETT durağına geldiğinde birden çevresi dört kişi tarafından sarıldı. Tütengil Hoca kıpırdıyamadı bile. 4 ayrı tabancadan çıkan kurşunlar yüzünü ve beynini parçalayıp yüz üstü kaldırma düşürdü onu. Soğukkanlıydı kana doymayanlar. Silahlarını tekrar bellerine sokarlarken biri yerde yatan cesedin başına gelerek üzerinde küstahça, ‘Ne Amerika, ne Rusya bağımsız Türkiye. Anti-Terör Birliği’ yazılı notu bıraktı. Sonra köşede onları bekleyen otomobile binip kaçtılar.

Emniyet yetkililerinin ilk yaptığı açıklama Anti-Terör Birliği imzalı pusulanın şaşırtmaca olduğuydu. Böyle bir örgüt yoktu. Polis ayrıca Prof. Doğanay’a yapılan saldırıyla Prof. Tütengil’e yapılan saldırının aynı kaynaklı olduğu ihtimali üzerinde duruyordu, silahlar bile aynı olabilirdi. Çünkü yöntemler aynıydı. Balistik muayenenin sonuçları hiç açıklanmadı ama yıllar sonra bir askeri savcı Şükriye Tütengil’e “Eşinizin ülkücülerin silahlarından çıkan kurşunlarla

öldüğü balistik muayenede anlaşılmıştı” diyecekti.

Cinayete pek çok tepki geldi. Bunlardan iki tanesi ise son derece ilginç bulundu. İlki 13 gün önce güvenoyu almış hükümetin Başbakanı Süleyman Demirel’e aitti. Demirel klasik başsağlığı ve “Suçlular yakalanacak” sözlerinden sonra “Anarşinin devletten, belediyelerden ve çeşitli kuruluşlardan himaye görüldüğü gerçektir. Anarşi içinde bulunan pek çok kişinin devletten maaş aldığı da bir gerçektir” diyordu.

Anlamli bulunan ikinci tepki MHP Genel Başkanı Alparslan Türkeş’e aitti. Tütengil Hoca’nın öldürüldüğü gün, MHP Genel İdare Kurulu üyesi Avukat Cahit Aküzüm’ün cenaze töreni vardı. Yazıhanesinin önünde öldürülen Aküzüm’ün cenaze töreninde konuşan Türkeş, “Şehitlerimizin intikamı alınacaktır. Hiçbir kuvvet bizi durduramayacaktır” diyordu. Acaba Türkeş ne demek istemişti? Pek çok kişi için bu konuşma son derece açıklayıcıydı.

OLAYLI CENAZE TÖRENİ

Prof. Tütengil’in cenazesi olaylı geçti. Polis ve ‘mavi bereliler’le vatandaşlar arasında ‘Yürüyeceğiz-yürüyemezsiniz’ diye başlayan tartışma mavi bereliler ve polis tarafından ateş açılması nedeniyle tam bir kargaşaya dönüşüyor, sonuçta bir işçi aldığı kurşunlarla ölerken 8’i ağır olmak üzere pek çok insan yaralanıyordu. Yaralananlar arasında TRT programcısı ve yazar Ümit Kaftancıoğlu da vardı. Bu, Kaftancıoğlu’nun katıldığı son cenaze töreniydi, çünkü bir dahaki sefer eller üzerinde taşınan tabutta o yatacaktı. Olaydan sonra İstanbul Emniyeti’ne sayısız ihbar geldi, hemen hepsi asılsız çıktı. Pek çok kişi gözaltına alındı, hiçbirinden sonuç çıkmadı. Yalnız başka bir cinayet nedeniyle ÜGD Ak-saray ve Mecidiyeköy şubelerinde yapılan baskınlarda pek çok silah ve mühimmatla birlikte bir de liste bulundu. Liste İstanbul Baro Başkanı Orhan Apaydın’la başlıyor, Tütengil’le devam ediyordu.

KATİLLER YURTDIŞINDA

Katillerin bulunmasını isteyenler bu listenin ele geçmesiyle umutlandılarsa da sonuç çıkmadı. Soruşturma dosyası sessizce beklemeye geçti. Yıllar sonra DİSK Genel Başkanı Kemal Türkler’in öldürülmesi suçundan yargılanan ‘Doğunun Başbuğu’ olarak tanınan Yılma Durak savcılık sorgusunda, ÜGD İl Başkanı’nın kendisinden Prof. Tütengil’in öldürülmesi için muvafakat istediğini ve kendisinin de verdiğini söylüyordu. ÜGD İl Başkanı Recep Öztürk aynı zamanda pek çok cinayetin sorumlusu olarak aranıyordu. Recep Öztürk, bir süre cinayetin planlayıcısı olarak arandı.

Ama bir türlü sorgulanamadı. Neden sorgulanamadığının cevabı Emniyet

Müdürlüğün 1. Şube Müdürü Tayyar Sever'in sıkıyönetime yazdığı yazıda vardı. Recep Öztürk, daha önce birçok öldürme ve yaralama suçlarından ötürü sıkıyönetim komutanlığına sevk edilmiş ancak her nedense tahliye edilmiştir. Daha sonra yurtdışına kaçmıştır.” ‘Her nedense tahliye edilen’ Recep Öztürk yakalanamadı. Olayda yer alan dört kişinin kimliği hakkında en küçük bir ipucu bulunamadı, bu nedenle de dava açılmadı. Bırakın davayı dosya bile kayboldu. İstanbul Askeri Savcılığı’nın Şükriye Tütengil’e verdiği son cevap “Dosya bulunamadı” oldu.

ÜMIT KAFTANCIOĞLU 11 Nisan 1980

TÜRKEŞ’İN BASIN TOPLANTISINDAN SONRA

Küçük Pınar Kaftancıoğlu 11 Nisan 1980 günü aşağıda arabadaki babasını bekletmemek için kahvaltısını yarım bıraktı. Babası kendisini okula bırakacaktı. Merdivenleri hızla inerken duyduğu silah sesleriyle irkildi. Sokağa ulaştığında, önce koşarak bir arabaya binen iki kişiyi sonra yerde kanlar içinde yatan babasını gördü. TRT programcısı ve yazar Ümit Kaftancıoğlu, Mecidiyeköy Sakızağacı durağındaki arabası ısınırken camları temizlemek için dışarı çıktığında o günkü programını düşünüyordu. Önce Pınar’ı okula bırakacak, ardından da randevularına yetişecekti. Ancak 07.50 sularında yanında beliren iki saldırgan tüm randevularını iptal etti.

Saldırganların kaçtığı 34 H 5618 plakalı Renault’dan kısa bir süre sonra oradan geçen bir otomobile bindirilen Kaftancıoğlu hastaneye getirildiğinde umutlar sönmüştü. Saldırganlar tıbbın elini kolunu bağlayacak kadar işlerini iyi yapmışlardı. Kaftancıoğlu kurtarılamadı.

Eşi Nurdan Kaftancıoğlu “Kim yapabilir?” sorusuna öfke içinde cevap veriyordu: “Günlerdir faşistler tarafından tehdit ediliyordu. Geçenlerde kendisine çok benzeyen birine saldırdılar, dövdüler. Türkeş’in dün gece televizyonda yaptığı basın toplantısından sonra öldürdüler.”

Türkeş’i suçlayan yalnız Nurdan Kaftancıoğlu olmadı. Demokrat gazetesi, DİSK Genel Başkanvekili Rıza Güven, TYS Genel Sekreteri Ataoğulları Behramoğlu, TSİP, TBP, TRT-DER ve daha pek çok kişi ve kurum yaptıkları açıklamalarda Türkeş’i hedef göstermekle suçluyorlardı. Türkeş bir gece önce televizyonda yayımlanan basın toplantısında, MHP’lilere yönelik bir karalama kam-

panyası eşliğinde büyük saldırıların başlatıldığını söyleyerek ‘‘Bugünlerde yalan ve iftira kampanyasını bazı CHP’li yöneticiler ile bir komünist yazarın birlikte bir senaryo halinde sahneye koydukları ve yalan ve iftira kampanyasına bazı gazeteleri de alet ettikleri anlaşılmaktadır’’ demişti. Bu iftira kampanyasını düzenleyen yazarın kim olduğu sorusuna, pek çok kişiye göre cevap ertesi gün gelmişti: Ümit Kaftancıoğlu.

ÖLÜM EMRİ

12 Eylül harekâtına kadar soruşturmadan bir şey çıkmadı. Daha sonra gözaltına alınan Ahmet Mustafa Kıvılcım adlı ülkücü militan, ölüm emrinin İstanbul ÜGD Başkanı Hasan Küçük’ten geldiğini, İrfan Çakıcı, Yusuf Teke ve kendisinin eylemi gerçekleştirdiğini söylüyordu. Polise gösterdiği yerde olayda kullanılan silahlar da bulunuyordu.

Pınar Kaftancıoğlu da sanığı kolaylıkla teşhis etmişti. Ancak olaydan altı yıl sonra görülen davada Kıvılcım daha sonra bu ifadeleri reddetti. Yusuf Teke ve İrfan Çakıcı hiç yakalanamadı. Hasan Küçük zaten daha önceden yurtdışına kaçmıştı. Askeri Yargıtay, Kıvılcım’ın asli fail olmadığı gerekçesiyle idam kararını bozdu. Mustafa Kıvılcım’ın silahlı çete üyeliği sabit görüldüğü halde suçu zamanaşımına uğradı. Cinayete yardımcı olmaktan dolayı 8 yıl 4 ay hapis cezası alan Kıvılcım yaklaşık 4 yıl hapis yattı.

İşin ilginç yanı, olayda kullanılan aracın plakası bir rakam hatasıyla tespit edilmişti. 34 H 5818. Görgü tanıklarının tarifleri Piyangotepe ve Ümit Doğanay cinayetlerinin sanığı Ali Bülent Orkan’a tıpatıp uyuyordu. Yine de olayın asli failleri bulunamamıştı. Ümit Kaftancıoğlu da faili meçhul cinayetin kurbanı sıfatını aldı sonuçta.

DOKTOR SEVİNÇ ÖZGÜNER 23 MAYIS 1980

SALDIRIYI BEKLİYORLARDI

Türk Tabipleri Birliği Merkez Komitesi Üyesi Dr. Sevinç Özgüner’in evi ilk defa 16 mayıs tarihinde basılmış, Sevinç ve Vecdi Özgüner çifti evlerinde olmadıkları için tesadüfen kurtulmuşlardı. Zaten kısa bir süre önce de otomobilleri yakılmıştı. Özgünerler belki en yoğun cinayetlere sahne olan İstanbul Mecidiyeköy, Şişli bölgesinde oturuyorlardı. Olup bitenlerden sonra aldıkları tek önlem, kızlarını evden uzaklaştırmak oldu. Ve 23 mayıs gecesi evlerini basan üç katil tarafından tarandılar. Vecdi Özgüner olaydan şans eseri yaralı olarak

kurtuldu ancak Dr. Sevinç Özgüner ölmüştü.

Cinayetle ilgili olarak aynı apartmanda oturan MHP'li Orhan Aktuna'nın dış kapının açılması için anahtar verdiği düşünülüyor, hatta Sebahattin ve Bahadır adlı arkadaşlarıyla bölgedeki solcuların bir listesini tuttukları zannediliyordu. Ancak soruşturma hiçbir yere ulaşmadı ve cinayetin faileri bulunamadı.

ABDURRAHMAN KÖKSALOĞLU 15 TEMMUZ 1980

“MAKTULÜN CENAZESİNDE KATİLİ GÖRMEK İSTEMİYORUZ”

Abdurrahman Köksaloğlu Şişli Abide-i Hürriyet Caddesi'ndeki işyerine gelen iki kişi tarafından kurşun yağmuruna tutularak öldürüldü. Köksaloğlu'nun işyeri Şişli MHP binasına 50 metre mesafedeydi. Balistik raporlarına göre Köksaloğlu'nun öldürülmesinde kullanılan silahlar sol görüşlü Selahattin Parlak, İhsan Taşkın ve İbrahim Oktay'ın öldürülmesinde de kullanılmıştı. Görgü tanığı yaşlı bir kadın 'tatar yüzlü, sarışın, çarpık burunlu' bir katili tarif ediyordu ki olay yerinde bulunan çakmakçı, gazcı gibi tuhaf seyyar satıcılar tarafından tehdit edildi ve uzaklaştırıldı. Oktay'ı öldürenleri gören tanık da yine aynı gün öldürülmek istenmişti.

Şişli Camii'nde MHP milletvekillerini gören cemaat “maktulün cenaze töreninde katilleri görmek istemiyoruz” diyerek tepki göstermiş ve MHP milletvekilleri camiden uzaklaştırılmıştı. Olay faili meçhul olarak kaldı.

KEMAL TÜRKLER 22 TEMMUZ 1980

EMİR ‘BAŞBUĞ’DAN MI GELDİ?

“27 yıldır sendikamızın başkanı olan, 11 yıl DİSK Genel Başkanlığı yapan Kemal Türkler'in katilleri, eli kanlı Türkeşler, Demireller, MESS patronları Özallardır.”

Türkiye Maden-İş Sendikası 22 Temmuz 1980 günü yaptığı açıklamaya böyle başladı. Maden-İş Sendikası Genel Başkanı Kemal Türkler o sabah evinden çıktıktan sonra arabasının içinde öldürüldü. 3 gözü dönmüş caninin silahlarından çıkan kurşunlar, Türkler'in kalbini ve boynunu parçalamıştı. Türkler, eşi

Sabahat Türkler'in kucağında hastaneye giderken son nefesini verdi. Dünya Barış Konseyi kurucularından ve Türkiye Barış Komitesi Onur Kurulu Üyesi Kemal Türkler, sabah evinden çıkarken eşine, grev yapılan işyerlerine gideceğini ve grevci işçilerle görüşeceğini söylemişti. Sabahat Türkler eşini uğurladı, sonra pencereye giderek onun otomobiline binişini izledi: "Kemal arabaya binince camdan çekildim. Birden silah sesleri işittim. 'Benlar benim Kemalime atılmıştır' deyip tekrar cama fırladım."

Koruma polisi Ali Bilsey de o günü anlatırken Türkler'in güne neşeli başladığından söz ediyordu: "Kemal Bey, 'Arabayı ben kullanacağım' dedi. O direksiyona ben yanına oturdum. O sırada silahlar patladı, ilk kurşunu ben yedim, omzum parçalanmıştı. Silahımı doğrultana kadar Kemal Bey'in arabanın içine yığıldığını gördüm, sonra kendimden geçmişim."

Eşini kanlar içinde direksiyona yığılmış gören Sabahat Hanım, merdivenleri nasıl indiğini bilemedi: "Kanlar içindeydi Kemalim. Bizi bir arabaya bindirdiler. Başımı kucağıma aldım. 'Nasılsın' dedim, hiçbir şey söylemedi. 'İşçilere ne diyeyim' diye sordum, konuşmadı, konuşamadı. Kucağımda öldü."

34 İLDE ÜRETİM DURDU

Acı haber beklenenden çabuk duyuldu. Cinayetin üzerinden daha birkaç saat geçmemiştir ki başta İstanbul ve Ankara olmak üzere bütün Türkiye, Kemal Türkler'in ölüm haberiyle çalkalanıyordu. DİSK'e bağlı tüm sendikalar, Türk-İş'e bağlı sendikaların bir kısmı ve kimi bağımsız sendikalar işi bırakma kararı aldılar. 34 ilde tamamen, diğer illerde de kısmen üretimin durduğu, ertesi gün gazetelerin başlıklarında yer alacaktı. Üzüntü kadar öfke hâkimdi insanlara. Öyle bir noktaya gelinmişti ki olabileceklerden çekinen İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı açıklama yapmak zorunda kalıyordu. Komutanlığın üst üste yaptığı açıklamalarda, insanlar sükûnete davet edilmekteydi:

"Şimdiye kadar işlenen cinayetlerde olduğu gibi, bu menfur eylemin de tüm ülkeyi bir iç kargaşaya sürüklenme hedefine yönelik, önceden tasarlanmış bir planın parçası olduğu açıktır..."

Başbakan Demirel, Bakanlar Kurulu'nu olağanüstü topluyor, toplantıda Türkler'in öldürülmesi görüşüldükten sonra bir basın toplantısı düzenliyordu. Türkler'in öldürülmesi Türkiye'de olduğu gibi yurtdışında da tepkiyle karşılandı. Dünya Sendikalar Federasyonu, Uluslararası Metal Sendikalar Birliği, Fransız CCT Metal Federasyonu, FIEF ve daha birçok sendikal kuruluş, cinayeti nefretle karşıladıklarını belirten açıklamalar yaptılar ve Türkler'in cenaze törenine temsilciler gönderdiler. Kemal Türkler için binlerce insan ayağa kalkmıştı. Pek çok ilde ve özellikle Ankara'da çok sayıda insan, işi bıraktıkları gerek-

çesiyle gözaltına alınmışlardı. Yapılan açıklamaların hepsi öfke ve nefret doluydu. DİSK Genel Merkezi'nde katafalka konan Türkler'in tabutunun önünden geçen binlerce insanın yumrukları sıkılı, gözleri yaşlıydı.

25 temmuz günü Türkler'in cenazesinin Aksaray Muratpaşa Camii'nden kaldırılacağını açıklayan İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı, DİSK yöneticilerinden cenazede olay çıkmaması için yardım istedi. Cenazede slogan atılmamalıydı, taşkınlıklara yer verilmemeliydi.

Tören günü Muratpaşa Camii'ne giden bütün yollar öfkeyle bağırان insanlar la doluydu ama 'taşkınlık' olmadı. Aynı anda, saat 13.30'da pek çok ilde işçiler, Türkler için bir dakikalık saygı duruşunda bulunarak İstanbul'daki insanlarla dayanışma içinde olduklarını gösterdiler. Türkler, Topkapı Çamlık Mezarlığı'nda toprağa verildi. Törenden dönen bir grup Kozyatağı civarında slogan atınca polisle aralarında çatışma çıktı ve Ahmet Aydın adlı bir işçi öldü.

...VE 'DOĞUNUN BAŞBUĞU' YILMA DURAK ANLATIYOR

12 Eylül'den iki ay önce işlenen bu cinayetle ilgili ilk ifadeyi 'Doğunun Başbuğu' olarak tanınan Yılma Durak verdi. 30 Ekim 1980 tarihli ifadesinde Yılma Durak, Türkler'in öldürülmesinin planlama aşamasını şöyle anlattı. "Tarihini hatırlayamadığım bir gün Genel Başkan İstanbul'da iken, ben, Celal Adan ile birlikte Alparslan Türkeş'in Yakacık'ta bulunan evine gittim, çeşitli konularda sohbet ettik. Genel Başkan, DİSK ile ilgili olarak komünist hareketin kaynağı olduğu şeklinde konuşuyordu. Genel Başkan DİSK'i kast ederek eliyle ot biçer gibi bir hareket yaptı. Ben bu hareketten DİSK yöneticilerinin yok edilmesini istediği kanaatine vardım. Celal'in de aynı şeyi düşündüğü kanaatindeyim. Bu konuşmadan birkaç gün sonra Genel Başkan, Berker İnanoğlu'nun yazıhanesindeyken bizi çağırtmış, Celal Adan'la birlikte gittik. Aydın Esi de oradaydı. Aydın Esi, DİSK yöneticileri ile ilgili bir çalışma yapmış, adreslerini tespit etmiş, Celal Adan'a bu adresleri yazdırdı. Celal Adan öldürülmek üzere Kemal Türkler'i hedef olarak seçmiş. Kemal Türkler öldürülmeden bir gün önce Celal Adan'la birlikte arabayla Bursa'ya gittik, ertesi gün Uludağ'a çıkarken radyodan Kemal Türkler'in öldürüldüğü haberini dinledik. Bu haberi duyan Celal, 'Bravo bizim çocuklara, bu ancak böyle olurdu' dedi."

Yılma Durak'ın sözünü ettiği toplantıda bulunanlardan Celal Adan ise bir gün sonra verdiği ifadede, Türkeş'in 'ot biçer gibi' hareketini, Yılma Durak'ın "Kemal Türkler'i öldürelim mi" sorusu üzerine yaptığını ekliyordu. Toplantıda bulunan ve DİSK yöneticilerinin adreslerini tespit eden Aydın Esi de şu ifadeyi veriyordu: "Yılma Durak benden DİSK yöneticilerinin adreslerini istedi. Bir gün Tercüman gazetesinden İrfan Ülkü ile konuşurken DİSK'in gayri men-

kullerini belirten bir tefrika yayımladığını, Merter’de DİSK’in üzerine kayıtlı birkaç gayri menkulün olduğunu ve burada yöneticilerin oturduğunu ima etti. Ben bunu Yılma Durak ve Celal Adan’na bildirdim.”

SİLAHLARINI YAĞLIYORLARDI

Sıra cinayeti kimlerin işlediğine gelmişti. Bu konuya açıklığı yine Celal Adan getirdi:

Yılma bana Türkler’in adresini getirdi. Ertesi gün adam vurmaktan kaçak Ünal Osmanağaoğlu partiye geldiğinde (Kendisi daha önce bana ve Yılma’ya gelerek eylem yapmak istediğini söylemişti) Türkler’in adresini verdim, “Yılma Bey’in haberi var, bu işi yapın” dedim. Kabul etti. Daha önce eylem yapmak istediğini söylediğinde, bu iş için yeterli silahları olduğunu belirtmişti. Olaydan önce Ünal’ın Bahçelievler’de kalmakta olduğu eve gittiğimde, evde İsmet Koçak, Abdülsamet Karakuş, Yusuf Arpacık ve Malatyalı bir arkadaşı vardı. Silahlarını yağlıyorlardı.”

Celal Adan’ın eylemi yapması için emir verdiğini söylediği Ünal Osmanağaoğlu, aynı zamanda Ankara Bahçelievler’de 7 TİP’linin vurulması ile ilgili, ‘Bahçelievler Katliamı’ olarak bilinen davanın sanıklarındandı. Ancak Ünal Osmanağaoğlu bu eylemlerden sonra yurtdışına kaçtığı için yakalanamayacak ve yargılanamayacaktı.

Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesi’nde açılan ‘MHP ve Ülkücü Kuruluşlar’ davasında, Alparslan Türkeş, Celal Adan, Aydın Esi, Yılma Durak ve Berker İnanoglu, diğer suçlar yanında, Kemal Türkler’in öldürülmesine azmettirmek suçundan yargılanmaya başladılar. Aynı davada Abdülsamet Karakuş, Aydın Eryılmaz, İsmet Koçak ve Yusuf Arpacık, Türkler’i taammüden öldürmekten yargılandılar.

Tüm sanıklar, yargılama başladıktan sonra suçlamaları kabul etmiyorlar, emniyette verdikleri ifadelerin işkence altında alındığını belirtiyorlardı. Özellikle Yılma Durak duruşmada ağlayarak makatına şişe sokulduğunu anlattı. Aynı Yılma Durak, Türkler’in öldürüldüğünde Bursa’ya gittiğini önce inkâr etti. Otel kayıtlarının incelenmesi ve pek çok tanığın dinlenmesi sonucu bu iddianın doğruluğu anlaşılınca da çelişkili ifadeler verdi.

Bu arada Türkler’in öldürülmesinde kullanılan otonun sahibi Hüsametdin Bektaş, ilk günden itibaren Abdülsamet Karakuş ve Aydın Eryılmaz’ı teşhis ederek “Arabamı gasp edenler bunlardı” diyordu. MHP ve Ülkücü Kuruluşlar Davası’nda, kimi dosyalar ve sanıklar olay yerlerine göre ayrılmaya başlayınca, Alparslan Türkeş ve Yılma Durak dışındaki sanıklar, bu kez ‘İstanbul MHP davası’nda yargılanmaya başlayacaklardı. İstanbul MHP davasında Celal Adan,

Berker İnanoğlu ve Aydın Esi delil yetersizliğinden beraat ettiler. Sanık Abdül-samet Karakuş, olayda kullanılan otomobili gasp etmekten suçlu bulunup, 16 yıl 8 ay hapis cezasına çarptırıldı. Türkler'in öldürülmesi eylemine katıldığı, ancak silahı tutukluk yaptığı için eylemin yarım kaldığı kabul edilerek 12 yıl da buradan hapis cezası aldı.

Büyük MHP davasında da başta Türkeş olmak üzere diğer sanıklar bu suçtan beraat ettiler. Olayın gıyabi tutuklu sanığı Ünal Osman Ağaoğlu için açılan dava sıkıyönetimin kalkmasından sonra İstanbul Bakırköy 2. Ağır Ceza mahkemesinde sürüyordu. Ünal Osman Ağaoğlu'nun Kuşadası'nda bir restoran işletirken Temmuz 1998'de yakalanmasının ardından tutuklu olarak yargılandığı bu davada sanıklar Aydın Eryılmaz, Abdülsamet Karakuş ve İsmet Koçak da suçlanıyor. Halkı birbiri aleyhine ayaklandırarak ölüme sebebiyet vermek suçuyla yargılanan Ağaoğlu kaçak olduğu süre boyunca Kuşadası'nda barınmış, hatta devlet ihalelerine girip, kazanmıştı.

eskkıtaplarım.com

1980 SONRASI SİYASİ CİNAYETLER VE SUİKASTLAR

eskkıtaplarım.com

ÖZAL SUİKASTI 18 HAZİRAN 1988

ÖZAL, BU SIRRI KENDİSİYLE BİRLİKTE GÖTÜRDÜ

Başbakan Turgut Özal, ANAP Kongresi'nde kürsüye çıkıp konuşmaya başlamıştı ki, iki el silah sesi duyuldu. Salona gazeteci gibi giren eski ülkücü Kartal Demirağ silahını ateşlemiş, ancak başarılı olamamıştı. Demirağ'm, korumalarının ateşinden korunmak için yerde çok süratli bir biçimde dönmesi 'profesyonellere özgü' bir teknik olarak dikkat çekmişti. Demirağ salondan yaralı olarak çıkarılırken Başbakanlık Koruma Müdürü Musa Öztürk'ün şoförü olan polis memuru Yaprak Kubilay tarafından vurulmak istendi. Yine Demirağ'ın hastanede yattığı odaya eski polis kimliğiyle girmeye çalışan bir polis yakalanmıştı. Soruşturma sürüyordu. Demirağ'a silah sattığı belirlenen Mehmet Çevik tutuklandı. 27 Ocak 1989 tarihinde Demirağ'a verilen 20 yıllık hapis cezası onaylanarak kesinleşti ancak Demirağ 16 Nisan 1992'de şartlı tahliye yasasından yararlanarak cezaevinden çıktı. Ülkücü suikastçı 32. Gün programına yaptığı açıklamada MİT ile ilişkisi olduğunu söyledi.

Demirağ, 22 ocakta Dalaman Tarım Açık Cezaevi'nden Hayati İpek sahte kimliğiyle kaçmış ve bu kimlikle 6 ay kadar çeşitli illerde dolaşmıştı. Demiral, Özal'ı 'af konusunda kinlendiği için' vurduğunu söylüyordu. Gazeteci Çetin Yetkin ve eski savcı Uğur Tönük tarafından Bülent Şemiler'in isteği üzerine başlatılan resmi olmayan suikast soruşturmasında ise Afyon Dazkırı'daki bir 'Kontrgerilla' örgütlenmesine kadar ulaşılmıştı. Ancak Bülent Şemiler'in isteği üzerine soruşturma bir süre sonra yarıda bırakıldı. Emekli Yargıtay üyesi olan Uğur Tönük, Horzum Komisyonu'na ifade verirken "Horzum olayıyla bağlantılı olarak suikastı araştırırken Kartal Demirağ'ın Afyon Dazkırı'da kurulu bir 'Kontrgerilla' teşkilatının üyesi olduğunu tespit ettik" diyordu.

HORZUM BAĞLANTISI

Kartal Demirağ'a Kemal Horzum'un adamı olan Osman Atay tarafından cezaevinde yardım edildiği anlaşıldı. Ancak Osman Atay bu iddiaları reddetti ve Demirağ'a hemşerisi olduğu için yardım ettiğini söyledi. Turgut Özal'ın, suikastın ardındaki isimleri bildiği, zaman zaman ileri sürüldü. Kartal Demirağ 1997 yılı aralık ayında DYP Afyon Milletvekili ve eski Borsa Başkanı Yaman Törün'er'e 50 bin dolar isteyerek şantaj yapmak suçundan kesinleşen hapis cezası nedeniyle cezaevine girdi.

Eski Sıkıyönetim Savcısı ANAP Bitlis Milletvekili Faik Tarımcıoğlu, 18 Şubat 1997’de yaptığı açıklamada, Turgut Özal’a suikast anında salonda ikinci bir kişi olduğunu ve bu kişinin elindeki makineli tüfeği ceketinin altına saklayarak kaçtığını gördüğünü söyledi. Tarımcıoğlu, tanıklığını şöyle anlattı: “İki el ateşten sonra yayılım ateşi başladı ve panik havası yaşandı. Ben savcı olduğum için bir eşkal görebilir miyim diye yere yatmadan olayı olduğu gibi seyretmek istedim. Kartal Demirağ’ın bir gerillaya yakışır biçimde perende atarak yer değiştirmesiyle birlikte, 25 yaşlarında çok zayıf, kikirik diyebileceğim kadar zayıf, siyah bıyıklı, avutları çökmüş, açık renk elbiseli birisinin bir makineli tüfeği ceketinin altında saklayarak önce yan yan, sonra hızla kapıdan çıkıp kaçtığını gördüm”. Faik Tarımcıoğlu, Özal’ın kendisine ‘Faik, bana ateş etmek için verilen silah ancak iki el ateş edebilir. Üçüncü el ateş edemez. Sarjöründeki yaya da bulunan bir mekanizma bunu önlüyordu’ dediğini aktardı. Tarımcıoğlu’na göre salondaki ikinci adam suikasttan sonra Demirağ’ı öldürmeyi planlıyordu. Ancak suikastçının perendeler atarak hızla yer değiştirmesi yüzünden vuramayacağını anladı ve oradan uzaklaştı.

Özal döneminin üst düzey bürokratlarından biri de yaptığı açıklamada “Özal, devletin bazı ülkücüleri çeşitli amaçlar için kullandığı bilgisini almıştı ancak devlet sırlarının bu çete ile birlikte ortaya dökülmesinin çok büyük yaralar açacağını biliyordu. Bu yüzden olayın sıradan yaralama gibi kapanmasına göz yumdu. Özal gerçekten bir yere kadar geldi. Ancak soruşturma bir anda kapatıldı” diyordu. Bu bürokrata göre Horzum olayını çözmek üzere kurulan Meclis Komisyonu da Demirağ ve suikast bağlantısına ulaşmak üzereyken engellenmişti. Dönemin Devlet Bakanı Güneş Taner de Özal’a karşı yapılan suikastın dönemin Ankara Emniyet Müdürü Mehmet Ağar’a sorulması gerektiğini söylüyordu. Özal suikastı kayıtlara tek kişilik bir eylem olarak geçti. Ama arkasında hep başka bir grubun ya da yarı resmi bir örgütün varlığından kimse şüphe etmiyordu.

MUAMMER AKSOY 31 Ocak 1990

ATATÜRKÇÜ DÜŞÜNCE DERNEĞİ BAŞKANI’YDI

“Tesettür konusunda İslam’a karşı takındığı tavır nedeniyle Müslümanlar tarafından cezalandırıldı. Olay, İslami Hareket adına üstleniliyor. 7.65 Baretta ile

cezalandırılmıştır.” Muammer Aksoy’un öldürülmesinden 2 saat sonra gazeteleri jetonlu telefonla arayan bir kişi, bozuk bir Türkçeyle bunları söylüyordu. Atatürkçü düşüncenin ödün vermez savunucusu 73 yaşındaki Prof. Dr. Muammer Aksoy o gün, saat 19.05’te evine girerken öldürülüyordu. Tarih 31 Ocak 1990. Muammer Aksoy, yeni kurulan Atatürkçü Düşünce Derneği adına hazırlanan broşürün matbaadan gelen prova baskıları üzerinde düzeltmeler yaptıktan sonra evine doğru yola çıkıyordu.

Bahçelievler 2. Cadde 55/5 numaradaki bürosundan çıkarken kafasında önceki gün büroya gelen meçhul telefonlar vardı. Arayanlar telefon kendisine bağlandıktan sonra ses vermeden kapatıyorlardı. Aksoy, yolda arayanların kimler olabileceğini düşünüyordu. Evinin bulunduğu 24 numaralı apartmana geldiğinde uzun süredir izlendiğinin farkında değildi. Oturduğu dairenin kapısına ulaştığında apartmanın içinde 3 el silah sesi duyuldu. Muammer Aksoy, sağ şakağı ile sağ göğsünden aldığı iki kurşun yarası ile merdivenin dibine düşerek yaşamını yitiriyordu. Daha sonra olayı soruşturan polis, Aksoy ile katilin yüz yüze geldiklerini saptayan bilgiler elde ediyordu. Bu arada, saldırganın fark etmediği 10 yaşında bir çocuk her şeyi görüyordu ve olayın tek tanığıydı. Ancak polisler geldiğinde heyecandan konuşamayacak haldeydi. Ailesi ve polis 10 yaşındaki görgü tanığının başına herhangi bir şey gelmesinden korktukları için soruşturma safhasında ismi hep gizli tutuluyor, verdikleri bilgiler açıklanmıyordu. 24 numaralı apartman girişinde yapılan incelemede, 7.65 milimetre çapında 3 adet mermi bulunuyordu.

Emniyet yetkilileri katil veya katillerin apartmanın arka bölümünün karanlık olmasından yararlanarak kaçtıklarını belirtiyorlardı. Arka tarafta iki katlı bir evin bahçesine açılan demir kapının da açık olduğu anlaşılıyordu. Emniyet yetkilileri bu bulgular ışığında cinayetin önceden planlanmış olabileceğini söylüyorlardı. 12 Eylül öncesinde ülkücü kesimin güçlü olduğu Bahçelievler semtinde işlenen bu cinayette 10 yaşındaki çocuk dışında görgü tanığı yoktu. 24 numaralı apartmanın karşısında oturanlar sadece silah sesleri duyduklarını, fakat bir şey görmediklerini anlatıyorlardı. Polis olayla ilgili 7.65 milimetre 3 adet boş kovan dışında hiçbir ipucu bulamamıştı.

ÖDÜN VERMEZ BİR KİŞİLİK

Muammer Aksoy, 1950’li yıllardan son nefesini verdiği güne kadar inanmış bir laik, kararlı bir Atatürkçü kimliği ile üniversite çevrelerinde ve toplumda tanınıyordu. Kısa süren CHP milletvekilliğinin ardından Türk Hukuk Kurumu Başkanlığı’na seçilen Aksoy, 27 Mayıs 1960’tan sonra yeniden üniversiteye girdi. 61 Anayasası’nı hazırlayanlar arasında yer alan Aksoy, 60 sonrasında Sa-

nayi Bakanlığı görevi yapan Fethi Çelikbaş'ın hukuka ve ÷lke çıkarlarına aykırı tutumunu sergilemek için uzun bir mücadele vermiş ve bu konuda bir kitap yazmıştı. 1964 yılında profesör olup Anayasa Hukuku Kürsüsü'ne geçtikten sonra ulusal petrol davasının savunucusu olmuştu. 12 Mart Muhtırası'ndan sonra Dev-Genç Davası'ndan tutuklanan Aksoy yargılama sonucu beraat ediyordu. Türkiye'yi Avrupa Konseyi'nde temsil eden, Anayasa Komisyonu Başkanlığı yapan Prof. Aksoy, Horzum Davası'nda müdahil avukat olarak yer almıştı. Atatürk devrimlerinin bir parçası olan uygar ve çağdaş kıyafet ilke ve devrimine aykırı giyinışlere üniversitelerde göz yumulmasını eleştiren Aksoy'un 'Partizan Radyo ve DP', 'Türkiye'nin Petrol Faciası ve Çıkar Yol', 'Devrimci Öğretmenin Kıyımı ve Mücadelesi', 'Sosyalist Enternasyonal ve CHP' adlı kitapları yayımlanmıştı.

Üç İslami Örgüt

Muammer Aksoy'un öldürölmesinin hemen ardından gazeteleri arayan meçhul kişiler üç farklı örgüt adına cinayeti üstleniyorlardı. İslami Hareket adına telefon eden şahıs, bir süre sonra yeniden telefon edip bu kez İslami İntikam Örgütü'nün adını veriyordu. Aynı gün saat 24.00 sularında İzmir'deki bir gazeteyi arayan kişi de Aksoy'un Müslüman Kardeşler örgütünce cezalandırıldığını açıklıyordu. Emniyet yetkilileri, edilen telefonlardan yola çıkarak araştırmalarında önceliği İslami örgütlere veriyorlardı. Yapılan değerdirmelerde polis, ihtimalleri şöyle sıralıyordu.

Birinci ihtimal İslamcı bir örgüt tarafından öldürölmesi, ikinci ihtimal, Türkiye'de terörü tırmandırmak için toplumda tanınan bir kişi olarak hedef seçilmişti ve bu herhangi bir örgüt tarafından yapılmış olabilirdi. Üçüncüsü ise Horzum Davası'nda Emlak Bankası'nın avukatlığını yapmış olması nedeniyle öldürölmiş olabilirdi. Yine yetkililer cinayetin İpekçi olayıyla büyük benzerlikler taşıdığına dikkat çekiyor, 11 yıl sonra aynı gün öldürölmesinin ilginç bulunduğunu ekliyorlardı.

ESRARENGİZ ÇÖP TOPLAYICISI

Muammer Aksoy cinayetinden bir süre sonra öldürölme korkusuyla gizlenen yeni bir tanık TEMPO'yla yaptığı görüşmede ilginç açıklamalarda bulunuyordu. Adının açıklanmasını istemeyen seyyar satıcı, 'Türk'ten çok 'Arap'a benzeyen bir kişinin Aksoy'un evinin çevresinde aylarca çöp toplayıcısı gibi dolaştığını, cinayetten sonra da ortadan kaybolduğunu söylüyordu. Seyyar satıcı, birkaç kez bu esrarengiz adamla karşılaşmış, hatta ölümle bile tehdit edilmişti: "Bu adama, buralarda daha önce hiç rastlamamıştım. Bir keresinde onu fark et-

tiğini anlayınca üzerime yürüdü. Ben de yerden bir sopa kaptım. O sırada ileride park etmiş siyah arabadan çıkan bir adam, bana ‘Dokunma ona, deli o’ dedi ve beni uzaklaştırmaya çalıştı. Bir keresinde de 4. Cadde’de karşılaştık. Yine üzerime yürüdü. Ben de çöpten bir şarap şişesi alıp benden ne istediğini sordum. Bana ‘Sen mantar yedin mi?’ dedi. Ona ‘Sen kim oluyorsun ki’ dedim. Yere tükürdü: ‘Burada biri mantar yiyecek’ dedi.’ Seyyar satıcı, Aksoy’un öldürüldüğü gece evinin biraz aşağısında aynı adama rastladığını söylüyordu ve adamı şöyle tarif ediyordu:

“Esmer, uzun boylu, iri yarı gözüken ama şişman değil, başındaki yün şapkaayı kulaklarına kadar çekiyordu.”

ARAP SELİM KİM?

Öte yandan ülkücü itirafçı Ömer Tanlak’ın iddiaları da seyyar satıcının tutuyordu. Tanlak, Aksoy’u Arap Selim kod adlı Filistin kökenli ülkücü militanın öldürmüş olabileceğini iddia etmişti. Aksoy’u öldüren kişi seyyar satıcının söylediği esmer çöp toplayıcı mıydı? Yoksa Aksoy’u, Tanlak’ın iddia ettiği gibi Arap Selim kod adlı militan mı öldürmüştü? Emniyet güçleri seyyar satıcı ile Tanlak’ın ifadeleri doğrultusunda araştırma yapmış mıydı? Bu araştırmaların sonucu neydi? Aksoy Hoca 31 Ocak 1990’da öldürüldü. Ve öldürüldüğü gün dosyasına giren üç adet mermi kovanından başka hiçbir delil halen yoktu. Aksoy’u kimler öldürdü? İslami örgütler mi, Horzum Davası’nda çıkarı olan çevreler mi, terörü tırmandırmak isteyen herhangi bir örgüt mü?

ÇETİN EMEÇ 7 MART 1990

TÜRKİYE’Yİ ÖFKEYE VE YASA BOĞAN CİNAYET

İçişleri Bakanı Abdülkadir Aksu, 6 Mart 1990 günü TBMM’de yaptığı konuşmada, ‘terörü önlemede büyük başarı kazandıklarını’ söylüyordu. Ne yazık ki aradan yalnızca 18 saat geçtikten sonra 58 yaşındaki Çetin Emeç’in 35 yıldır gazetecilik heyecanıyla çarpan kalbi, profesyonel katillerin ölüm kusan silahlarından çıkan kurşunlarla durduruluyordu. Aradan 8 yıl geçmesine karşın Emeç’in katilleri hâlâ ellerini kollarını sallaya sallaya dolaşıyorlardı. Hürriyet Gazetesi’nin Yönetim Kurulu Üyesi ve yazarı Çetin Emeç’i kimler, neden öldürdü? Amaçları neydi? Türkiye’de bir kaos yaratmak mı, yoksa karanlık mihraklara

bir hançer gibi saplanan kalemini susturmak mıydı? Bu sorular ve olası yanıtları milyonlarca insanın kafasında gezindi durdu. Ama hiç kimse Çetin Emeç'in katillerini öğrenme ve cezalandırılmaları huzurunu yaşayamadı.

POLİSİN BÜYÜK GAFI

Her şey, 6 mart gecesı Güneş Gazetesi Hukuk Danışmanı Erdoğan Tuncer'in 34 FFE 21 plakalı Doğan marka otomobilinin silahlı kişilerce gasp edilmesiyle başladı. Zamanın Emniyet Müdürü Hamdi Ardalı'nın polis telsizinden "Levent'te 21 plakalı otoyolu bulun" talimatıyla ekipler bir anda alarmı geçmişti. Ancak ilerleyen saatlerde, ne araba bulunabildi ne de gasp edenlere ilişkin bir ipucu. Telsiz konuşmalarındaki telaşın yerini, sabah saatlerinin rehabeti kaplamıştı. 7 mart günü gazeteci Çetin Emeç, sabah kahvaltısını bitirmiş, yıllarca emek verdiği gazetesine gitmek için her zaman olduğu gibi şoförü Sinan Ercan'ın gelmesini bekliyordu. 34 EUD 72 plakalı siyah Ford marka otomobili kullanan Sinan Ercan, saat 09.15 sıralarında Suadiye İskele Yolu Suyanı Sokak'a girdi ve Emeç'in oturduğu Yalı Apartmanı'nın önüne park etti. Ancak sokak üzerine park edilen sadece Ercan'ın kullandığı otomobil değildi. Çetin Emeç'i ve evini uzun süredir izledikleri anlaşılan 4 katil, sokağın başında pusuya yattıkları 34 FFE 21 plakalı Doğan marka otomobilin içinde bekliyorlardı. Bu, yaklaşık 10 saat önce Levent'te gasp edilen otomobildi. Ve Boğaz Köprüsü'nden rahatça geçmişti. Üstelik plakası bile değiştirilmemişti. Yoksa katiller kendilerini emniyette mi hissediyorlardı? Pencereden şoförünün geldiğini gören Çetin Emeç, 28 yıllık eşi Bilge Emeç'i öperek çantasını aldı ve kapıya yöneliyordu. Bilge Emeç ise eşini "Allah'a emanet ol, güle güle git Çeto" sözleriyle uğurluyordu.

DEMOKRASİYE SİÇRAYAN KAN

Çetin Emeç, Yalı Apartmanı'nın kapısından çıkarken sokağın başında bekleyen 4 kişiden ikisi siyah gözlük ve kar maskeleriyle otomobilden iniyorlardı. Katiller, Çetin Emeç'in otomobile binmesinden sonra araca iki yandan yaklaşarak silahlarını çektiler. Saldırganlardan biri Çetin Emeç'in oturduğu arka sağ yandaki kapıyı açarak ucuna susturucu takılmış Ingram marka silahıyla ateşe başlarken diğeri de sol arka kapı camından silahını ateşliyordu.

Böylece iki katil, Emeç'i, çapraz ateşe almış oluyordlardı. Durumu gören şoför Sinan Ercan ise can havliyle kaçmaya çalışıyordu. Çetin Emeç'i öldürdüklerine emin olan saldırganlardan biri, Ercan'ın peşine düşerek yaklaşık 15 metre ileride bir ağacın dibinde kısırtıyor ve kurşun yağmuruna tutuyordu. Sinan Ercan, cansız yere yığılırken katiller, 34 FFE 21 plakalı gri renkli Doğan marka otomobile binerek sahil yolundan Bostancı yönüne doğru büyük bir hızla uzak-

laşıyorlardı. Saldırıdan hemen sonra SSK Göztepe Hastanesi'ne kaldırılan Çetin Emeç'in cesedinde 7 kurşun yarası saptanıyor, bunlardan 3'ünün kalbine, birinin sağ göğsüne, birinin sağ kaburga altına, ikisinin de sol koluna girdiği anlaşıyordu. Şoförü Sinan Ercan'ın ölümüne yol açan iki kurşundan biri karaciğerine, diğeri de sırtının sol tarafına isabet ediyordu. Katiller, saldırıda kullandıkları otomobili, Bostancı Polis Karakolu'nun iki sokak ötesinde telaşla terk edip izlerini kaybettiriyorlardı. Saldırganlardan geriye sadece bir güneş gözlüğü ile Çin malı bir lastik ayakkabı kalıyordu. İçişleri Bakanı Abdülkadir Aksu, olayın hemen ardından yaptığı açıklamada, bu kez 'katillerin en kısa sürede yakalanacağı' sözünü veriyordu. Ancak aradan geçen yıllar, siyasetçilerin bu sözleri ne kadar kolay söylediklerini bir kez daha kanıtlıyordu.

ÖRGÜT İRANLI, TETİĞİ ÇEKEN TÜRK MÜ?

Saldırı haberi bütün Türkiye ve yabancı basında şok etkisi yaratıyordu. Öfke, üzüntü ve şaşkınlık birbirine karışıyordu. Herkes cinayeti kimlerin işlediğini merak ediyordu. Olaydan tam altı saat sonra, Sabah gazetesini arayan Karadeniz şiveli bir kişi, "İslam düşmanı olduğu için Çetin Emeç'i öldürdük" diyor ve saldırıyı ilk kez duyulan 'Türk-İslam Komandoları Birliği' adına üstleniyordu. Aynı kişi "Sıra sizde, hepinizi öldüreceğiz" demeyi de ihmal etmiyordu. Ancak bilinen bir gerçek var ki o da katillerin profesyonel olduklarıydı. Çünkü eylem biçimleri ve kullandıkları silahlar bunu gösteriyordu. İstanbul polisi yaptığı incelemelerde, Çetin Emeç cinayetinde 11.43 milimetrelilik mermilerin Colt tipi; 9 milimetreliliklerin ise Parabellum marka silahlardan çıktığını belirliyordu. Emniyet yetkilileri ve terör uzmanları bu tip silahların çok profesyonel kişiler tarafından kullanıldığını iyi biliyorlardı. Saldırının ardından bir emniyet yetkilisi yaptığı açıklamada, cinayetin yurtdışından destekle yapıldığının belirlendiğini söylüyordu. Aynı yetkili, örgütün İran ve Suriyeli militanlardan oluştuğunu öne sürerken tetiği çekenlerin Türk olduklarını kaydediyordu.

CİNAYETTEKİ KİLİT KADIN

Çetin Emeç'in öldürülmesinden sonra İstanbul polisi, elde ettiği tüm bilgileri tek tek değerlendiriyor ancak bir arpa boyu yol alamıyordu. Daha sonra bilgiler arasında gözden kaçan bir ayrıntı yakalandı. Bir kadın cinayetten 4-5 gün önceden başlayarak her gün, bazen günde iki kez Emeç'i evinden arıyordu. Polis bu kadın sesinin peşine düştü. Çetin Emeç'in tele-sekreteri kadının sesini kaydetmişti. Polis, bu ipucuna dört elle sarıldı. Sonunda kadının kimliği saptandı. Celal Dehabi adlı birinin özel şoförü ve yakın korumasının eşi idi. Peki Celal Dehabi kimdi? Mohamed Kaim Sobhi Dehabi, Suriye vatandaşı. Celal De-

habi adıyla biliniyor ve 'doktor' lakabıyla anılıyordu. Suriyeli Dehabi'nin adı, İsviçre Adalet Bakanı Elizabeth Kopp'un devrilmesine yol açan 'Magharian Kardeşler Operasyonu'na da karışmıştı. Türkiye'de, 'Çillo Mehmet' lakabıyla tanınan ünlü Mehmet Yıldırım'la ortak işler yapıyordu. İstanbul polisi, Celal Dehabi'yi ilk kez 1980 yılında tanımış ve Emniyet Genel Müdürlüğü'ne hakkında defalarca, "Dikkat Suriye Gizli Servisi El Muhaberat'la sıkı ilişkisi vardır" diye yazı yazmıştı. Dehabi, daha sonra Türk vatandaşlığına bile kabul edilmişti. Celal Dehabi, İstanbul polisinin karşısına ikinci kez Çetin Emeç cinayetiyle ilgili olarak çıkıyordu.

Ve Emeç cinayetini soruşturan ekipten bir görevli, şunları anlatıyordu: "Benim yaptığım araştırmalar bir tek hedefi gösteriyordu. O da bu işin arkasında bir gizli servisin olduğuydu. İşte, Dehabi olayı bunu en iyi kanıtlayan noktadır. Bu adamın Suriye Gizli Servisi'yle ilgisi biliniyor. Dehabi, bu işi kendi mi yaptı, yaptırdı mı, olayın neresinde rol almıştı?" Daha sonraları polis tarafından gözaltına alınan ve sorgulaması yapılan Dehabi'nin olayla ilgisi olmadığı, altın kaçakçılığı sahtekârlığına karıştığının belirlenmesinin ardından çıkarıldığı mahkeme tarafından tutuklanarak cezaevine konuldu.

KARŞI APARTMANDA ÜS KURDULAR

Araştırmalar sırasında ikinci bir sürpriz ise Emeç'in oturduğu Yalı Apartmanı'nın karşısındaki Başyazgan Apartmanı'nın 9 numaralı dairesiydi. Dikkatler buraya yönelmişti. Daire yaklaşık 6 aydır boştu. Daha önce burada, apartman sakinlerine kendilerini Pakistanlı, Lübnanlı ve İranlı olarak tanıtan bir aile yaşıyordu. Kapıcı Satılmış Cesur'a kendilerini Pakistanlı olarak tanıtmışlardı ve son model Dubai plakalı bir otomobilleri vardı. Yüz bin liralık apartman masrafını ödemede sorun çıkaran aile, 450 milyon liraya daire aldıklarını söyleyerek bir gece aniden evi boşaltıyorlardı. Aile reisi adının Şehzad Resül olduğunu söylüyordu.

Geçen günlerde polis, bu kişinin hem Türk hem de Pakistan pasaportu taşıdığını ortaya çıkarıyor, evini boşalttığı gün, Bağdat Caddesi'ndeki firmasının kapısına da kilit vurduğunu saptıyordu. Şehzad Resül yıllar önce Ayla adlı bir Türk kadınla evlenmiş bu sayede de pasaport almayı başarmıştı. Şehzad Resül'ün sık sık Ortadoğu ve Avrupa'ya seyahatler yaptığı polisin elde ettiği bilgiler arasındaydı. Soruşturmayı genişleten İstanbul polisi, ailenin yanına yabancı kişilerin geldiğini belirliyor ve bunlar arasında bulunan 55 yaşlarındaki biri de dikkatleri üzerinde topluyordu. Zira Emeç cinayetinin başlangıcında emniyet yetkilileri İranlı bir albayın da işin içinde olduğunu saptamışlardı. Son verilere göre Başyazgan Apartmanı'nda da görüldüğü belirlenen esrarengiz ziyaretçinin

aynı albay olduğu sanılıyordu. Cinayette kullanılan silahın da yine bu kişi tarafından çanta içinde Türkiye'ye sokulduğu üzerinde duruluyordu. İranlı albaydan yola çıkan istihbarat birimleri yaptıkları araştırmalar sonucu, bu güne kadar adı pek duyulmayan ve merkezi İran'da bulunan bir örgüt adı belirliyorlardı: Hizb-ül İslam. Albayın bu örgüt adına çalıştığı, deşifre olmamak için diplomatik yola başvurduğu ve eylemlerde kullanılan silahları bu yöntemle Türkiye'ye soktuğu düşünölüyordu...

Yapılan son açıklamada Çetin Emeç'in İslami Hareket Örgütü militanları tarafından öldürüldüğu belirtildi. Militanların eylemlerini daha rahat gerçekleştirmeleri açısından Emeç'in evine yakın bir yerde ev kiraladıkları da açıklamalarda yer alıyordu.

Çetin Emeç cinayetiyle ilgili olarak yakalanan İslami Hareket Örgütü militanı Ali Peker cinayeti Mesut, Kemal ve Arif kod adlı arkadaşlarıyla birlikte işlediklerini itiraf ediyordu. Peki İslami Hareket Örgütü militanları nasıl oluyor da bu kadar rahat hareket edebiliyorlardı? Hücre evlerinde ele geçirilen silah ve bombalar nasıl buralara ulaştırılmıştı? İran bu örgütün varlığını bilmiyor muydu? Biliyorsa da neden izin verildi? Özellikle Kum şehri yakınındaki eğitim kampından haberleri yok muydu? Haberleri varsa neden TC'yi bu örgüt hakkında bilgilendirmediler? İran bu cinayetlere göz mü yumdu? Bu sorular hâlâ karanlıkta. Özellikle Uğur Mumcu cinayeti ve sonrasında yapılan operasyonlarda yakalanan İslami Hareket Örgütü militanları Emeç cinayeti, Turan Dursun cinayeti ve İranlı Ali Akbar Gorani'nin öldürölmesi olaylarının da aralarında bulunduğu çok sayıda cinayet ve saldırı suçlamasıyla İstanbul 3 No'lu DGM'de yargılanıyorlar. Aralarında örgütün 'icra şurası' üyesi İrfan Çağrıncı'nın da bulunduğu 41 sanıklı davada sanıkların 4.5 yıl ile 22 yıl arasında değışen hapis cezalarıyla cezalandırılması isteniyor.

YILLARIN GAZETECİSİ

1935 yılında İstanbul'da doğan Çetin Emeç, pekiyi derecelerle bitirdiğı Erenköy İlkokulu ve Galatasaray Lisesi'nin ardından İstanbul Üniversitesi Hukuk Faköltesi'nden mezun oluyordu. Gazeteciliğe 1952 yılında Son Posta gazetesinde başlayan Emeç, 1962 yılından 1972 yılına kadar Hayat ve Ses dergilerinde çalışıyordu. Emeç, 1972'de Hürriyet grubuna geçerek Hafta Sonu Gazetesi'nin Yazışları Müdürlüğü ve Genel Yayın Yönetmenliğı'ni yapıyordu. Hürgün Yayınları Genel Yönetmenliğı yaptığı sırada Hürriyet Gazetesi Genel Yayın Müdürlüğü görevini üstlenen Emeç, 1983 yılında Genel Yayın Yönetmeni olarak Milliyet Gazetesi'ne geçiyordu. Gazeteci Çetin Emeç, 1986 yılında, Genel Koordinatör olarak Hürriyet Gazetesi'ne geri dönüyordu. Gazetenin Yönetim Kurulu

rule Üyesi de olan Emeç, günlük yazılarını da sürdürüyordu. Bilge Emeç'le evli olan Çetin Emeç'in piyanist kızı Mehveş Emeç, İngiltere'de müzik eğitimini, oğlu Mehmet Emeç ise ABD'de üniversite öğrenimlerini sürdürüyorlardı.

TURAN DURSUN 4 EYLÜL 1990

DİN ADAMLIĞINDAN ATEİZME

4 Eylül 1990. Turan Dursun, İstanbul'da bulunduğu zamanlarda kullandığı Koşuyolu Bintan Sitesi'ndeki evinden saat 14.30'da çıktı. Yoksulluklar ve mücadeleyle geçen 56 yılın yorgunluğunu omuzlarında taşıyor, ağır adımlarla ana caddeye doğru ilerliyordu. İki ay önce 'Kulleteyn' adlı kitabı yayımlanmıştı. 'Şeriatın nasıl bir ilkelik olduğunu' anlattığı ve İslam'ı sorguladığı romanı nedeniyle sayısız tehdit mektubu alıyordu ama kitabının birinci basımı da tükenmek üzereydi. 14 yıl boyunca yaptığı din görevliliğinden bugünlere nasıl geldiğini düşündü yeniden. Hayatından kazıyıp atmadığı etkisini şimdi de görür gibiydi. 'Yüzyıl' dergisindeki köşesine 'Din Bilgisi' adını vermesi bu nedenle olmasın sakın?..

Eviden 25-30 metre uzaktaydı şimdi, birazdan ana caddeye çıkacaktı.

Yaklaşmakta olan arabanın motor gürültüsüne karışan balon patlamasına benzer sesleri başında ve sırtındaki acıyla aynı anda, arka arkaya duydu. Bunlar, onun işittiği son seslerdi. Kanlar içinde yere yığıldı. 7.65'lik Geco mermi kovanları yerde yuvarlanırken, üç kişi olduğu daha sonradan açıklanacak olan katiller gözden kaybolmuşlardı bile.

YİNE ÇAPRAZ ATEŞ

Çapraz ateşle başından iki, sırtından ise 5 isabet alan Turan Dursun'un cesedi bir saatten fazla orada kaldıktan sonra olay yerine gelen Üsküdar Cumhuriyet Savcısı Yusuf Ulu'nun incelemesini takiben Haydarpaşa Hastanesi'ne kaldırıldı.

Çevre sakinleri hiçbir ses duymadıklarını söylüyorlardı. 13 yaşındaki Arhan Akün ise "Siyah araba arkadan geldi, sonra onun yere yığıldığını gördüm. Silah sesi duymadım. Araba süratle uzaklaştı" diyordu. Gazetecilerin sorularını yanıtlayan İstanbul Emniyet Müdürü Hamdi Ardalı, "Olayla ilgili görgü tanığı yok.

Olay yerinde 7.65 mm. çapında bir tabancaya ait 7 boş kovan bulduk. Susturucu takılmış silahla ateş ettikleri ihtimali var" açıklamasını yapıyordu.

Profesyonel terör kendini bir kez daha gösteriyordu. Cinayetin işleniş saati mükemmeldi. Tüm ajanslar haberi ilk bültenlerinde geçebilecek, gazetelerin ertesi günkü taşra baskılarında da yer alabilecekti. Türkiye radyolarıyla birlikte cinayeti ‘ilk haber’ olarak veren bir radyo daha vardı o gün: Tahran Radyosu.

“Türkiye’nin Salman Rüşdü’sü, sol eğilimli Yüzyıl dergisi yazarlarından Turan Dursun bugün tanınmayan kişilerce kurşunlanarak öldürüldü. Dursun’u öldüren failler olaydan sonra kaçtılar. Hatırlatmak gerekir ki Turan Dursun yazılarında yüce İslam dini ve Hz. Muhammed’e defalarca ihanet ve edepsizlikte bulunmuştu.”

Turan Dursun, Türkiye’de en büyük tabulardan biri olan Kuran ve peygamber eleştirisine yalın kılıncı girmiş bir kişiydi. 1934 yılında Sivas’ın Şarkışla ilçesinin Altın Köyü’nde doğan Dursun, küçükken Kürtçe, askerliği sırasında da Türkçe öğrenmişti. Çarşamba’da din eğitimi gören, ilk vaizlik görevini de Tekirdağ’da yapan Dursun 14 yıl din görevlisi olarak çalıştıktan sonra 1965’te TRT’ye girmişti. Önce ‘Kulleteyn’ daha sonra da ‘Din Bu’ adlı kitaplarıyla İslami kesimin şimşeklerini üzerine çeken Turan Dursun, uzun bir süreden beri ölümle tehdit ediliyordu. Şimdi tehditler gerçekleşmiş ama bırakın failleri, en küçük bir ipucu bile olmadığını söylüyordu emniyet görevlileri. Turan Dursun’un ölümü basında ‘Atatürkçülüğe ve laikliğe karşı saldırı’ olarak niteleniyor ve zaman içinde Muammer Aksoy, Çetin Emeç, Bahriye Üçok cinayetleriyle birlikte değerlendiriliyordu. 4 Eylül tarihli Tahran Radyosu’nun ilk haberini unutmadan zamanımıza, yani iki yıl sonrasına gelelim şimdi:

CİNAYETİN UZANDIĞI YER

1992 yazı başlarında Bursa’da bir otomobil çalınıyor, uzun bir aramadan sonra İstanbul’un kenar semtlerinden birinde (neredesi olduğu söylenmiyor) terk edilmiş bir halde bulunuyordu. Arama yapan polisler arabada 7.65 çapında bir silah bulmuşlardı. Ekip, otomobilin plaka, ruhsat ve sigorta belgelerini alarak araştırmalar başladığında tüm belgelerin sahte olduğu ortaya çıkıyordu. Daha sonra silahın araştırılmasına geçildiğinde, müthiş sonuç Vali Kozakçıoğlu’na bildiriliyordu: Bu, Turan Dursun’un öldürülmesinde kullanılan silahtı! Avrupa’da üretilmiş, İran’a satılmıştı. 7.65’lik tabancanın İran’dan Türkiye’ye nasıl ve ne yolla girdiği düşünülürken bir iddia daha ortaya atılıyordu: Söz konusu silahın olay sırasındaki sahibi resmi bir kişiydi! Bu, hiçbir zaman ispatlanamadı, ama resmi kişinin ‘Kontrgerilla’ya mensup olduğu, buraya da Hizbullah tarafından sokulduğu söylentileri dolışmaya başladı.

Son yapılan açıklamada Turan Dursun cinayetini işleyenlerin İslami Hareket Örgütü militanları olduğu belirtiliyordu. İstanbul’da bir ihbar sonucu bulunan

34 YAF 47 plakalı çalıntı otomobilde yapılan aramada 2 adet tabanca, MP-5 marka tam otomatik tabanca ve iki susturucu bulunuyordu. Çalıntı otomobil sahibi ihbar ettikten sonra uzaklaşmış, polis otomobildeki şahsa belgelerini sormuş, ama o da ortadan kaybolmuştu. Ardından yapılan çalışmalar sonucu MP-5'in 1977 yılında Federal Almanya tarafından İran'da faaliyet gösteren MOD adlı örgüte satıldığı tespit ediliyordu. Bu gerçeğin ortaya çıkmasının ardından Federal Almanya-İran ilişkilerinin Türkiye'ye olan etkisi zihinlere bir soru olarak yerleşti. İstanbul 3 No'lu DGM'de görülen 41 sanıklı davanın maktulleri arasında Turan Dursun da var. Ancak asıl soru Turan Dursun'u kimin öldürdüğü ve bu hala henüz belli değil.

HİRAM ABAS 26 EYLÜL 1990

EMEKLİ MİT MÜSTEŞARI, ORTADOĞU UZMANI

“Türkiye’nin James Bond’u” olarak tanınan Hiram Abas, Kadıköy Çiftehavuzlar’daki evinden saat 10.15 sıralarında çıkarken az sonra başına geleceklerden habersizdi. Özel bir denizcilik şirketindeki işine gitmek üzere 34 HEZ 59 plakalı Şahin marka otomobile binen emekli MİT Müsteşarı Abas, evinin bulunduğu Cemil Topuzlu Caddesi’nden Bağdat Caddesi’ne çıkarken Mahur Sokak’a girdi. Güneşli bir sonbahar sabahıydı ama Abas’ın gözlerine siyah gözlükleri takması sadece güneş ışınlarından korunmak için değildi. Tanınmak istemiyordu. Bir ara yanından hiç ayırmadığı 16’lık Star marka tabancasını yokladı ve düzeltti. Bağdat Caddesi’ne yaklaştığı sırada yoldaki kasis nedeniyle yavaşladı. Çevresindeki iki kişinin o an kendisini izlediğinin farkında değildi. Abas, frene basıp yavaşlarken otomobilinin önüne silahlı bir kişi çıktı.

Aynı anda otomobilin arkasında da başka bir kişi belirdi. Birinin başı açık, diğeri ise kıvrıkcık saçlıydı. Önce otomobilin arka kapısının bulunduğu cama yaklaşan saldırganlardan biri elindeki susturucu takılmış 7.65 çapındaki tabancayla ateş ederek Hiram Abas’ı tam ensesinden vurdu. Aynı anda otomobilin sağ kapısına yaklaşan diğer saldırganın silahını ateşlemesiyle çapraz ateş arasında kalan Abas, biraz önce yokladığı tabancasına uzanmaya fırsat bile bulamamıştı. Yıllardır dünyaca ünlü gizli servislerde eğitim gören ve 157 operasyon yöneten Millî İstihbarat’ın kurdu Hiram Abas, çenesinden ve ensesinden aldığı 4 kurşun yarasıyla, kanlar içinde koltuğa yığılıyordu.

İki saldırgan Hiram Abas'm öldüğüne kanaat getirince ters istikametteki Cami ve 18 Mart sokaklarına girerek sahil yoluna doğru kaçmışlardı. Cinayetin işlenmesinin ardından polis ekipleri olay yerine geliyor ancak öldürülenin kimliğini 15 dakika sonra tespit edebiliyorlardı.

Hiram Abas'ın Milli İstihbarat örgütüyle ilk tanışıklığı 1957'de Ankara Siyasal Bilgiler Fakültesi'nden mezun olduğu yıllara rastlıyordu. 1967'ye değin İstanbul'da çalışan Abas, mesai arkadaşları arasında sivrilerek ABD'ye gidiyor ve CIA'de 4 yıl eğitim görüyordu. Burada sorgulama ve istihbarat edinme konularında uzmanlaşan Abas, Batum'da konsolos olarak görev yapmıştı. Dünyanın ünlü casuslarının citir attığı Beyrut'ta MİT'e çalışmıştı. Abas kendini asıl 12 Mart Askeri Muhtırası'ndan sonra gösteriyordu. İstanbul'daki operasyon ve istihbarat birimlerini yönlendiren Abas, sol örgütlere karşı mücadeleye girişiyordu. Ancak adını ünlü Ziverbey Köşkü'ndeki işkence iddialarıyla duyurmaya başlayan Abas, ilk kez THKP-C (Türkiye Halk Kurtuluş Partisi Cephesi) davasında sanıklar tarafından teşhis ediliyordu. O zamana kadar Abas'ın adı biliniyordu, ancak yüzünü herkesten saklamayı başaramamıştı.

SİLAHLI ÇATIŞMADA YARALANMIŞTI

1972 yılında THKP-C örgütü liderlerinden Ziya Yılmaz'ın Fındıkzade'deki evinde silahlı çatışmayla yakalanması sırasında boynundan yaralanan Hiram Abas, özel bir hastanede 'Albay' olarak tanıtılıp tedavi ediliyordu. Casusluk konularında o denli uzmanlaşmıştı ki Ankara'da MİT'in kontr-ispiyonaj (karşı-casusluk) biriminde başöğretici olarak görev almıştı. Abas, kısa süre sonra bölümün daire başkanlığına getirilmişti. Sorgulama, karşı-casusluk uzmanlıklarıyla yetinmemiş, özellikle Ortadoğu'daki örgütler ve PKK konularında da hatırı sayılır söz sahibi olmuştu.

1978'de MİT'e bağlı MAH (Milli Asayiş Hizmetleri) biriminin başındayken MİT Daire Başkanı Albay Sabahattin Savaşman'ın CIA ve İngiliz Gizli Servisi'ne ajanlık yaptığı gerekçesiyle tutuklanmasında ön plana çıkmıştı. Böylece Abas, 2 Ekim 1980'de emekli olmadan önce MİT'te de ne denli kulağı delik olduğunu kanıtlıyordu. Ancak emekliliğe alışamamıştı. Turgut Özal'ın başbakanlığı döneminde danışmanlarından eski MİT görevlisi Bülent Öztürkmen'in önerisi üzerine 13 Ocak 1986'da yeniden MİT'e müsteşar yardımcısı olarak dönüyordu. Özal, PKK örgütünün sızmaları ve bazı kanunların ele alınması amacıyla Suriye'ye yaptığı geziye Abas'ı da götürüyordu. Ne de olsa yanında bir PKK ve Ortadoğu örgütü uzmanı olması gerekliydi. Abas heyette hep geri planda kalmak isterken gazetecilerin "Kim bu adam" sorularıyla dikkatini çekti ve fotoğrafları ilk kez basında yer aldı.

ÖRGÜTLERİN BAŞ HEDEFİ ABAS

Hiram Abas halk arasında pek tanınmıyordu ama istihbarat dünyasında ve yasadışı örgütler arasında dikkat çeken isimlerden biriydi. Emekli olduktan sonra Halit Narin'in yanında ve Fevzi Gandur Müessesesi adlı bir denizcilik şirketinde danışman olarak çalışan Abas, başta Dev-Sol olmak üzere çeşitli örgütler tarafından sürekli tehdit ediliyordu. Buna karşılık ısrarla koruma istemediğini belirtiyordu. Şimdi tekrar istihbarat mensupları arasında büyük tepkiye yol açan Abas'ın öldürüldüğü 26 eylül gününe dönelim...

Olaydan hemen sonra ellerinde spor çantalar taşıyan biri 20-22 yaşlarında 1.65 boylarında, kıvrıkcık saçlı, diğerininse dazlak olduğu belirtilen saldırganlar, büyük bir hızla olay yerinden uzaklaşıyorlardı.

Ardından polis, asfaltın üzerinde 7.65 çaplı 5 boş kovan ve olay yerinin biraz uzağındaki bir garajın duvarında bir mermi çekirdeğinden başka bir şey bulamıyordu. Ancak İstanbul Emniyet Müdürü Hamdi Ardalı, Mahur Sokak'a geldiğinde gazetecilere "Saldırganlardan birinin eşkali daha önceki olaylara uyuyor, bunu belirledik, bu işi bitirdik" diyordu.

Ancak burada kafalara takılan bir soru vardı. Polis ekipleri Hiram Abas'ı 15 dakika sonra teşhis ederken olay yerine gelen Hamdi Ardalı nasıl oluyor da birkaç dakika içinde eşkali belirlenen kişilerin diğer siyasi cinayetleri de işlediği kanaatine varabiliyordu? Ayrıca iki saldırgan farklı noktalardan ateş etmesine karşın Hamdi Ardalı olay akşamı yaptığı açıklamada tek silah kullanıldığını açıklıyordu. Olayda bir başka kuşkulu nokta ise üçüncü kişi üzerinde yoğunlaşıyordu. Görgü tanıklarına göre cinayetin işlendiği sırada bir başka saldırgan iki arkadaşına gözcülük yapıyordu. Ancak daha sonraki polis incelemelerinde üçüncü kişinin varlığına ilişkin bilgi edinilemedi.

DEV-SOL ÜSTLENDİ AMA...

Abas'ın öldürülmesinin ardından olayı Dev-Sol'un Silahlı Devrimci Birlikler kanadı üstleniyordu. Dev-Sol olaydan 10 saat sonra gazetelerin yakınlarındaki bazı noktalara bırakılan bildirilerde şu iddiaları öne sürüyordu: "12 Mart ve 12 Eylül'de Türkiye ve Ortadoğu halklarına karşı açılan savaşın kurmaylarından Kontrgerilla şefi, MİT yöneticisi, Kürt ulusal hareketini yok etmenin planlayıcısı, CIA ve MOSSAD ile işbirliğinde bulunarak Filistin halkına yönelik kompoların düzenleyicisi, THKP-C örgütünün lideri Ulaş Bardakçı'nın öldürülmesinde bizzat tetiği çeken ve devrimcilere karşı 140 operasyona doğrudan katılan savaş suçlusunu Hiram Abas örgütümüz tarafından ölüme mahkûm edilerek cezalandırılmıştır." Hiram Abas'ın öldürülmesiyle ilgili dava İstanbul DGM'de sürüyor. Polise göre katiller Dev-Sol militanları Ahmet Fazıl Ercüment Özdemir,

İlayri Koç, Ferit Eliuygun ve Bahattin Anık'tı. Yine de 1998 yılında yakalanan Haluk Kırıcı'ya 'Hiram Abas' cinayetinin sorulması ilginçti. Ve kimi istihbaratçılara göre Hiram Abas suikastçılardan birini tanıyordu.

ÜNLÜ MİT RAPORU

Hiram Abas'ın öldürülmesi hemen birtakım soruları da beraberinde getirdi. Türkiye'nin bir anda çalkalanmasına yol açan Mehmet Eymür'ün hazırladığı sonradan açıklanan ve ilk kez bir dergide yayımlanan MİT raporunda Genelkurmay Başkanı emekli Orgeneral Necdet Üruğ, eski İstanbul Valisi Nevzat Ayaz, eski Emniyet Müdürü Ünal Erkan ve eski Emniyet Müdür Yardımcısı Mehmet Ağar gibi isimlerin karanlık işlere bulaştıkları öne sürülüyordu. Kamuoyunda raporun kimin tarafından hazırlanıp basına sızdırıldığı sorusuna yanıt aranırken Hiram Abas ortaya çıkıyor ve bir gazeteye “Raporu yazanı biliyorum” diyordu. Daha sonraki günlerde raporun MİT Kaçakçılık ve İstihbarat Daire Başkanı Mehmet Eymür, yardımcısı Korkut Eken ve kendisine bağlı birimlerde çalışan 20'ye yakın görevli tarafından hazırlandığı belirleniyordu. Bunun üzerine Abas, Eymür ve Eken, MİT'ten istifa etmek zorunda kalıyorlardı. Abas'ın öldürülmesi MİT raporunda sözü edilen karanlık ilişkileri yeniden gündeme getiriyordu. Acaba Abas'ın öldürülmesinde bu karanlık ilişkilerin rolü de var mıydı?

Hiram Abas'ın öldürülmesi, Dev-Sol tarafından işlendiği öne sürülen cinayetlerle büyük benzerlikler gösteriyordu. 1 Mayıs'ta mimlenen polis memuru Kazım Çakmakçı, emekli Savcı Albay Durmuş Akçen, Çevik Kuvvet'te görevli polis memuru İsmail Kılıç, emekli Başkomiser Ali Ekinci'nin öldürülmesinde de susturuculu, 7.65'lik tabanca kullanılmıştı. Ve tüm adı geçen kişiler enseden vurularak öldürülmüşlerdi. Acaba Dev-Sol seçtiği kişilere ölümü enseinde hissettirecek kadar profesyonel bir örgüt mü? Dev-Sol bu denli ustalık ve uzmanlık isteyen istihbaratı nasıl edinmişti? Bir köstebek mi vardı? Yoksa...

BAHRIYE ÜÇÖK 6 EKİM 1990

LAİKLİĞİN YILMAZ SAVUNUCUSU

SHP Parti Meclisi Üyesi Bahriye Üçok o gün kızı Kumru ile birlikte alışverişe çıkmıştı. Sabah saatlerinde kendisine Expres Kargo'dan bir paket geldiği bildirilmiş ve alışveriş dönüşü paketi almak üzere kargo şirketine uğramışlardı. Kumru Üçok'un teslim aldığı paketin üzerinde, merkezi İstanbul'da bulunan İl-

mi Araştırmalar Vakfı'ndan geldiği yazılıydı. Eve dntşlerinde gelen tehdit telefonlarını dikkate alan Kumru ok annesini uyarma gereği duymuştu:

“Sana sürekli tehdit telefonları geliyor. Senin bu vakıfla ne işin var? Dikkat et bomba olmasın.” Gerçekten de Bahriye ok iki yıl önce televizyonda katıldığı türbanla ilgili bir aıkoturumun ardından sürekli tehdit telefonları alıyordu. Ancak son zamanlarda telefonlar seyrekleşmişti. Her şeye rağmen Bahriye ok kızına hak vermiş ve paketin bir ucunu yırtarak iini kontrol etmek istemişti. Yırtılan bölümden yeşil ciltli iki kitap görünüyordu. Bunun zerine Bahriye Hanım kızına gülümseyerek “Bu kez de bomba değil” diyerek takılmıştı. Ancak kızı ısrarını srdrtyordu. “Anne dikkat et, kitap gibi gözüküyor ama sana böyle kitapları niçin göndersinler? Sen istemedin ki...”

Bahriye ok ise o sırada paketi açmak için uğraşıyordu. Paketi açarken oldukça zorlanması Bahriye Hanım'ı bir kez daha kuşkulanırmış ve aşağı inip kapının önünde amayı uygun grmşti. Giderken de kızını “Sen yanımda durma” diyerek uyarımıştı. Ve Bahriye ok paketi evin kapısının önünde makasla açmaya çalışırken şiddetli bir patlama oldu. Kızı aşağıya koştuğunda annesini, yüzü ve kolları parçalanmış halde buluyordu. Patlamanın etkisiyle sadece ok'un evinin değil evre binaların da cam ve çerçeveleri kırılıyordu. Paketten fırlayan dini yayın parçaları ise çevreye yayılıyordu...

Laik yayınları ve siyasi yaşamıyla tanınan İlahiyat Fakültesi eski ğretim yesi Doçent Bahriye ok ankaya Caddesi 15 numaradaki evinin önünde yataarken bitişikteki pastanede oturan iki doktor olaya ilk müdahaleyi yapıyordu. Doktorlar ok'u bir battaniyeye sararak, Hacettepe Hastanesi'ne götürürken yolda ilk yardımı uyguluyorlardı. ok, saat 17.30'da getirildiği Acil Servis'te ameliyata alınıyor, ancak üç buçuk saat süren müdahaleler sonucunda kurtarılamıyordu. Tarihler 6 Ekim 1990'ı gösteriyordu...

MECLİS'E YÖNELEN TERÖR

Terör bu kez, güvenlik gleri, MİT mensupları, subaylar, gazeteciler ve bilim adamlarının ardından Meclis'e yönelmişti. Ancak SHP Parti Meclisi yesi ve eski Ordu Milletvekili Doçent Bahriye ok'un ldrtlmesinin subay, MİT görevlileri ve polislerden daha farklı bir amacı vardı... Muammer Aksoy, Abdi İpekçi ve etin Emeç cinayetlerinde olduğu gibi terör yine Atatrki ve laik düşüncenin bir neferini hedef alıyordu. Bahriye ok siyasi yaşamı kadar laik yayınları ve irticai tehlikeye dikkat çeken tutumuyla Atatürk ilkelerinin yılmaz savunucusuydu. Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi'nden mezun olduktan sonra Türk-İşlam tarihi konusunda araştırmalar yapmış ve bu konuda Türkiye'nin önde gelen uzmanları arasına girmişti. 1971-77 yılları arasın-

dı Cumhuriyet Senatosu Kontenjan Senatörü olarak parlamentoda görev yapan Üçok bu yıllardan itibaren 'Laiklik Savunucusu' diye adından söz ettiriyordu. İrticaya karşı yoğun mücadele veren Üçok, 1983 seçimleri öncesi Necdet Calp ile birlikte Halkçı Parti'nin kurucuları arasında yerini alıyor ve aynı yıl Ordu milletvekili seçiliyordu. SODEP-HP birleşmesinin ardından SHP milletvekili olarak Meclis'te çalışan Bahriye Üçok, bu dönemde de irticaya karşı laikliğin savunuculuğunu yapıyordu. Hatta TBMM kürsüsünden yaptığı konuşmalarda Diyanet İşleri Başkanlığı'nın bazı yayınlarını 'irticaya prim verdiği' gerekçeyle sık sık eleştiriyordu. Her dönemde irtica tehlikesine dikkat çeken Bahriye Üçok, SHP için 'Laiklik Raporu'nu hazırlayan komisyonun da üyesiydi.

BOMBALI PAKETİ 'İSLAMİ HAREKET' Mİ GÖNDERDİ?

Bütün bu çalışmalarıyla irticai güçlerin tepkisini üzerine çektiğini biliyordu. Bahriye Üçok cinayetinin ardından olayı İslami Hareket Örgütü üstlenmişti. Buna karşın polis bu örgüte ilişkin hiçbir ipucu elde edememesi ilgi çekiciydi. Bu arada Bahriye Üçok'a Expres Kargo'dan gelen paketin 3 ekimde 'İstanbul Perşembepazarı Hırdavatçılar Çarşısı No: 104 Karaköy/İstanbul' adresinden gönderildiği öğreniliyordu.

Paketi teslim alan görevli Gülay Calap, ilk ifadelerinde paketi teslim eden şahsı tanıdığını söylemiş ancak kısa bir süre sonra ortadan kaybolmuş ve PKK ile ilişkili bir örgüte katılarak dağa çıkmıştı. 9 Ocak 1994 tarihinde İzmir'de yakalanan Calap, bu defa paketi vereni hatırlamadığını söyleyecekti. Gerek gazeteciler gerekse bazı emniyet mensupları paketin üzerinde yazan 'İlmi Araştırmalar Vakfı' yazısı ile cinayeti üstlenen 'İslami Hareket Örgütü'nün bir şaşırtmaca olabileceği üzerinde duruyorlardı. Acaba neden örgütle ve paketi kimin gönderdiğiyle ilgili bir ipucu bulunamamıştı?

Öte yandan Bahriye Üçok'a gönderilen bombalı paket 1978 yılında Malatya Bağımsız Belediye Başkanı Hamit Fendoğlu'nun gelini ve iki torunuyla birlikte ölümüne yol açan bombalı suikastla büyük benzerlikler taşıyordu. Ancak 15 yıllık aralıklarla gelen bu iki bombalı paketi kimlerin gönderdiği hâlâ saptanamamıştı.

YURTDIŞI KAYNAKLI

Bahriye Üçok cinayetinde karanlık noktalar epeyce fazlaydı. İstanbul ve Ankara polisinin ortak çalışmaları sonucunda suikast bombalarının, Ortadoğu terör olaylarında yaygın biçimde kullanılan ve 'çekmeli' denilen tipte olduğu ortaya çıkarılmıştı. Bu arada uzman bir emniyet görevlisi, Üçok'a gönderilen el yapımı bombada tahrip gücü yüksek nitrogliserin kullanıldığını açıklıyordu.

Polisin yaptığı kriminal incelemede ise Bahriye Üçok'a gönderilen bombalı paketle, bir süre önce Ankara'da Diyanet Vakfı Yayınları'nın bulunduğu binaya konulan bombanın tıpatıp benzediği ortaya çıkıyordu. Bu benzerliğin üzerine polis, organize bir suç örgütüyle karşı karşıya bulunduklarını ve bunun yurtdışından yönlendirildiğini açıklıyordu. Acaba iki bombayı da aynı örgüt mü göndermişti? Eğer aynı örgütse neden Diyanet Vakfı Yayınları'm bombalamak istedi? Amaç dikkatleri başka bir yöne çekmek miydi?

Dikkatlerin İslami örgüt üzerinde toplanmasına bir neden de gazetelere yurtdışından edilen telefonlardı: Telefondaki ses, Türk polis kayıtlarında rastlanmayan ancak Muammer Aksoy cinayetini de üstlenen bir örgüt adına aradığını söylüyor ve suikastı tüm ayrıntılarıyla anlatıyordu.

Peki, örgüt suikastı yaptıktan sonra neden bir de gazetelere telefon edip ayrıntılarıyla olayı anlatma gereği duymuştu? Şüphelerin kesinlikle İslami Hareket Örgütü üzerinde toplanması mı isteniyordu? Olayla ilgili bir başka iddia ise Kemal Tunçsel'in Üçok'a gönderilen ve 'açmaması gereken paketi' kargoya veren isim olduğuydu.

MİT Marmara Bölge Sorumlusu Ertan Ömer Beyoğlu'nun makam şoförü olduğu ileri sürülen Kemal Tunçsel, Kuştepe'deki evinin yakınlarında Üçok'un ölümünden üç gün sonra uğradığı silahlı saldırı sonucu öldürülmüş, olayı TİK-KO üstlenmişti.

MİLLİ SAVUNMA BAKANLIĞI'NDAN TELEFON EDEN KİM?

Bahriye Üçok cinayetinde karanlıkta kalan noktalar bu kadar değildi. Bir de Üçok'a gelen tehdit telefonlarına ilişkin soruşturmanın garip gerçeklerle durdurulması olayı vardı. Bahriye Üçok'a gelen telefonlarda "O münafık hazır olsun... Yakında cehenneme gidecek" gibi ölüm tehditleri de vardı. Türban tartışmalarının yoğunlaştığı günlerde, ölüm tehditleri yerini, küfür telefonlarına bırakmıştı. Bundan son derece rahatsız olan Bahriye Üçok, PTT'ye başvurmuş ve telefonlardan birinin Millî Savunma Bakanlığı, diğerinin ise bir evden edildiğini ve İzzet Aluç'a ait olduğunu öğrenmişti. Savcılığa başvurduğunda ise telefon edilen evin adreslerine ilişkin farklı bilgilerle karşılaşıyordu. Bu eve ait telefon ise cevap vermiyordu.

Ancak ilginç olan, tehditler çok ciddi olduğu halde daha sonra savcılıkça başlatılan soruşturmanın 'bürokratik' nedenlerle durdurulmasıydı. Tehdit telefonları ise aniden kesiliyordu. Bahriye Üçok'a gelen esrarengiz telefon olayı ölümünün ardından ortaya çıkarılmış ancak aradan 2.5 yıl geçmesine rağmen bir sonuç alınamamıştı. Millî Savunma Bakanlığı'na ait bir numaradan yapılan tehditle ilgili soruşturmayı kim durdurmuştu? Bahriye Üçok'un ölümünün ardından yeni-

den açılan soruşturma dosyasında neler vardı? Güvenlik kuvvetlerinin çok gizli bir çalışmaya girerek bir süre önce irticai faaliyetleri nedeniyle ordudan atılan astsubaylarla ilgili yaptığı soruşturmaya ne olmuştu? Ayrıca Bahriye Üçok'un ikinci tehdit telefonunu aldığı evin adresi neden tespit edilememişti?

Sonuç olarak Bahriye Üçok cinayetinde diğer cinayetlerdeki sorular yeniden kafaları kurcalamaya başlıyordu. Atatürkçülüğü ve laik düşünceyi savunduğu için irticai güçler tarafından mı, yoksa laiklik ve dinci kesim arasındaki gerginliği tırmandırmak ve Türkiye'yi bu yolla kargaşaya sürüklemek isteyen güçler tarafından mı öldürülmüştü?

NIYAZI FİKRET AYGEN 12 KASIM 1990

BAYRAMPAŞA CEZAEVİ SAVCISI'YDI

34 TER 95 plakalı taksi şoförünün el ve ayaklarını bağlayarak ağzını bantla kapatan teröristler, Ataköy 9. Kısım Hâkim Lojmanları'nda oturan Bayrampaşa Cezaevi Savcısı Niyazi Fikret Aygen'i evden çıkışından beri izliyorlardı. Savcı Aygen'in bulunduğu Nihat Bozkurt'un kullandığı 34 P 0488 plakalı siyah Renault marka otomobil, Bayrampaşa Cezaevi'ne giderken E-5 Karayolu'nun Adnan Menderes'in Anıtmezarı'nın bulunduğu Ulubatlı Hasan kavşağında trafiğin tıkanması sonucu duruyordu. Aygen, radyoda 09.00 haberlerinin yayımlanmasını bekliyordu. Tam o sırada trafiğin tıkanmasından yararlanan teröristler Aygen'in bulunduğu arabaya yaklaşıyordu. Gasp ettikleri taksinin arka koltuğunda oturan terörist açık olan camdan susturucu takılmış silahını savcıya doğrultarak 6 el ateş ediyordu.

Teröristlerin bulunduğu taksi hızla olay yerinden uzaklaşırken, camın kırılmasıyla neye uğradığını şaşırان şoför Nihat Bozkurt, savcının arka koltukta kanlar içinde yattığını görünce İstanbul Tıp Fakültesi Hastanesi'ne gidiyordu. Ancak başıyla sağ omzuna birer, sağ böbreğinin çevresine üç kurşun isabet eden Aygen, tüm çabalara rağmen kurtarılamıyordu.

DEV-SOL'UN HEDEFİYDİ?

Olay yerine 15 dakika sonra gelen ilk polis ekibi yaptığı incelemede 9 milimetre çapında üç boş kovan buluyor ve diğer ekiplere bildirmeden karakola gidiyordu. Daha sonra güvenlik güçleri çevrede yaptıkları araştırmalarda ise gasp edilen taksi, Topkapı Suriçi'nde terk edilmiş olarak bulunuyordu.

22 yıllık savcı Niyazi Aygen, uzun yıllar Çatalca ve İstanbul Adliyesi'nde

görev yaptıktan sonra 10 Şubat 1990'da Bayrampaşa Cezaevi Savcılığı'na atanmıştı. Bayrampaşa'ya atandıktan sonra uygulamalarıyla çeşitli sol grupların hedefi haline gelen Aygen, ağustos ayı içinde koğuşlarda arama yapılması sırasında tutuklulara dayak atılması nedeniyle cezaevinde bulunan 200 tutuklunun imzasıyla savcılığa şikâyet edilmişti Devrimci Sol davası duruşmasında ise sanıklar, cezaevinde yapılan operasyonlardan Savcı Aygen'i sorumlu tutmuş ve “onurumuza yönelen saldırıların sorumluları her işkenceci gibi her insanlık düşmanı gibi cezalandırılacaktır” demişlerdi. Bütün bu tehditlere karşın Aygen, koruma istememişti.

Öte yandan saldırının hemen ardından gazeteyi arayan bir kişi, Niyazi Fikret Aygen'in Devrimci Sol/Silahlı Devrim Birlikleri tarafından cezalandırıldığını söylüyordu.

Ancak polisin elinde boş mermi kovanları dışında bir şey yoktu. Cinayeti Dev-Sol'un işlediği biliniyordu ama failler meçhuldü. Ve suikastın üzerinden 3 yıl geçmesine rağmen savcının katilleri yakalanamamıştı. Sorular yine tekrarlandı: Savcı Aygen'i kimler öldürdü ve failleri neden bulunamadı?

ATA BURCU 10 OCAK 1991

TİKKO'NUN HEDEFİYDİ

12 Eylül sonrasında yasadışı örgütler tarafından öldürülmeler ilk kez Ata Burcu ile başlıyordu. 12 Eylül öncesinde Kartal İnzibat Bölge Komutanlığı yaparken TİKKO militanı olduğu öne sürülen İlkey Erhan Çınar'ın banliyö treninde üç kişinin öldürülmesiyle ilgili olarak yakalanıp idama mahkum edilmesinde rol aldığı öne sürülüyordu. 56 yaşındaki Ata Burcu, 10 Ocak 1991 günü, Pendik'teki işyeri önünde yanında koruma polisiyle birlikte arabasına binerken iki kişi tarafından çapraz ateşe tutuluyordu.

Burcu, olay yerinde yaşamını yitirirken koruması Ahmet Karatop bacağından yaralanıyordu. Saldırıyı TİKKO örgütü üstlenmişti. Haydarpaşa-Pendik seferini yapan banliyö treninde 8 Şubat 1980 günü meydana gelen ve Tekel işçileri Adem Tomay, İsmail Başarır ve DDY işçisi Mehmet Gürün'ün öldürüldüğü olayın faili olarak Kartal Lisesi öğrencisi İlkey Erhan Çınar ve Necati Kınalı yakalanmışlardı. Ata Burcu'nun, TİKKO üyesi oldukları öne sürülen Çınar ve Kınalı'yı yakalatıp polise teslim ettiği ve işkence yaptırdığı belirtiliyordu. Ancak idam istemiyle yargılanan İlkey Erhan Çınar, 12 yıl cezaevinde yattıktan sonra suçsuz olduğu anlaşıyor ve şartlı tahliyeden yararlanarak serbest bırakılıyordu.

MEMDUH ÜNLÜTÜRK 28 ŞUBAT 1991

12 MART'IN ÜNLÜ ZİVERBEY SORGULAMALARINI YÖNETMİŞTİ

İstanbul'da giderek tırmanan terörün bir başka hedefi emekli Tümgeneral Memduh Ünlütürk'tü. 12 Mart döneminde işkence iddialarıyla adını duyuran ünlü Ziverbey Köşkü'ndeki sorgulamaları yürüten ve 1974 yılında emekliye ayrılan Ünlütürk, 28 Şubat 1991 günü Üsküdar Emniyet Amirliği'ne 50 metre uzaklıktaki evinde 20.00 sıralarında öldürülüyordu. Kapıyı çalan biri üstegmen kıyafetli 3 kişi, 74 yaşındaki Ünlütürk'ü yatak odasına götürüyorlar ve başına 7.65'lik tabancayla tek el ateş ediyorlardı. Saldırganlar ise dışarıda gözcü olarak bıraktıkları arkadaşlarıyla Üsküdar Emniyet Amirliği'ndeki memurların ruhları bile duymadan ellerini kollarını sallayarak kaçıyorlardı. Saldırısı Dev-Sol örgütü üstlendi. Ancak cinayeti kimlerin işlediği bugüne kadar ortaya çıkmıyordu. 1955-56 döneminde Harp Akademisi'nden kurmay subay olarak mezun olan Ünlütürk, 29 Kasım 1971 yılında THKP-C lideri Mahir Çayan ve arkadaşlarının Maltepe Cezaevi'nden kaçmasından sonra Genelkurmay Başkanlığı'nca MİT'e atanmıştı. Ünlütürk, özellikle Ziverbey Köşkü'nde yönettiği sorgulamalarla tanınıyordu. Özel Harp Daire Başkanlığı görevinde de bulunan Ünlütürk, 1974'te 1. Ordu İstihbarat Daire Başkanlığı'ndan emekli olmuştu.

İSMAİL SELEN 23 MAYIS 1991

GÜNEYDOĞU'DAKİ ASAYİŞ BÖLGE KOMUTANI

Örgütü belli ancak işleyenlerin bulunamadığı cinayetlerden biri de Jandarma Asayiş Bölge Komutanı emekli Korgeneral İsmail Selen'in öldürülmesiydi. Özellikle ordu içinde büyük tepkiye yol açan cinayet, 23 Mayıs 1991 günü Ankara'nın Aydınlıkevler semtinde işleniyordu. Emekli olduktan sonra İrfan Baştuğ Caddesi'nde otomobil galerisi açan 62 yaşındaki Selen, her türlü ihtimale karşı yanında bir koruma eri bulunduruyordu. Saat 11.10 sıralarında Selen'in işyerine gelen takım elbiseli 3 kişiden biri sivil giyimli korumayı etkisiz hale getirirken diğer ikisi de silahlarını çekerek emekli korgenerali öldürüyordu. Ola-

yın ardından her zaman olduğu gibi yine polis ekipleri araştırmalarını yapıyor ancak saldırganlar yakalanamıyordu.

Aylar sonra İsmail Selen'i öldürdükleri iddiasıyla bazı kişiler tutuklanıyor ancak delil yetersizliğinden serbest kalıyorlardı. Polis yetkilileri daha sonra cınayeti Dev-Sol üyesi İbrahim Bingöl ile Lütü Topal'ın işlediğini belirtiyorlar ama cezaevinden firar ettikleri için bulunamıyorlardı. 1954'te teğmen rütbesiyle Jandarma Genel Komutanlığı saflarına katılan İsmail Selen, 1988 yılında korgeneralliğe ve Asayiş Bölge Komutanlığı'na getiriliyordu. Bu görevde çok kısa süre kalan İsmail Selen, başarısız olduğu yorumlarıyla Jandarma Teftiş Kurulu Başkanlığı'na tayini çıkınca istifa etmeyi yeğliyordu.

VEDAT AYDIN 5 TEMMUZ 1991

GECE EVİNDEN ALINDI, ÜÇ GÜN SONRA CESEDİ BULUNDU

Güneydoğu'da işlenen faili meçhul cinayetlerden biri de HEP Diyarbakır İl Başkanı Vedat Aydın'ın işkence edilerek öldürülmesiydi. Bir gece evinden silahlı 3 kişi tarafından götürüldükten 3 gün sonra ölü bulunan Vedat Aydın'ın katilleri, verilen sözlere ve tüm tepkilere rağmen bulunamadı... Vedat Aydın'ın ölümü aynı zamanda Güneydoğu'daki közü ateşlemişti. Cenazesinde çıkan olaylarda 3 kişi ölmüş, 162 kişi yaralanmış, 353 kişi gözaltına alınmıştı. Birkaç gün süren olaylar güvenlik güçlerince güçlükle yatıştırılabildi. Vedat Aydın öleli 7 yıl oldu ama sorular aynı: Onu öldürenler kimlerdi? Bunu neden yaptılar? Neden yakalanamadılar?

Diyarbakır'ın Şehitlik ilçesinde sıcak bir yaz gecesi.. Etraf sessiz.. Buralarda geceleri herkes sokağa çıkmaya korkuyor.. Saatler tam gece yarısını gösterdiğinde 3 kişi, HEP İl Başkanı Vedat Aydın'ın Çavuşoğlu Apartmanı'ndaki evinin zilini çalıyor. Pijamalarını çoktan giymiş, yatmaya hazırlanan Vedat Aydın bu saatte gelenlerin kimler olabileceğini düşünerek kapıyı açıyor. Gelenlerin ellerinde telsiz, bellerinde silah olduğunu görüyor. Ama tanıdık bu yüzler.. Vedat Aydın, bir süre kapıya gelen kişilerle konuştuktan sonra kendisini merakla izleyen eşi Şükran Aydın'a “İkisini de tanıyorum. Emniyet Müdürlüğü'ne gidip bir olayla ilgili ifade vermem gerekiyormuş” diyor.

Ama yine de tedbiri elden bırakmıyor: “Sabaha kadar gelmezsem, arkadaşlara haber ver.” Tarih 5 Temmuz 1991.

KİMLER, NEREYE GÖTÜRDÜ?

Şükran Aydın eşinin gecenin karanlığında neden götürüldüğüne bir anlam veremiyordu. Pencereden baktığında eşinin koluna iki kişinin girdiğini ve arabaya yaklaştıklarında Aydın'ın onları itmeye çalıştığını görüyordu. Ardından pencereden gördüklerinden dehşete kapılıyordu. Kimliği meçhul şahıslardan biri, Vedat Aydın'ın kolunu bükerek, plakasız beyaz renkli bir Renault marka otomobile bindiriyordu. Ertesi gün Vedat Aydın'ın eve dönmemesi üzerine akıbeti hakkında endişe duyan Şükran Aydın, durumu HEP İl Başkanlığı'na ve ilgililere bildiriyor, ancak Diyarbakır ve Ankara'dan yapılan araştırmalarda emniyet makamları, Vedat Aydın isminde kimsenin gözaltına alınmadığını belirtiyorlardı. Aynı günlerde Diyarbakır ve Batman'da yaşanan bombalama olaylarının yarattığı tedirginlik sürerken pazartesi sabahına kadar Vedat Aydın'dan haber alınamıyordu. Ancak pazartesi sabahı Elazığ'ın Maden ilçesindeki bir mezarlık yakınlarında bulunan kokmuş ceset haberi birdenbire bütün bölgeye yayılıyordu. Bazı partililer ve sendika üyeleri ceset konusunda Diyarbakır'a bilgi vermişlerdi. Bunun üzerine yakınları Maden'e giderek Vedat Aydın'ı elbiselelerinden teşhis ediyorlardı. Tarih, 8 Temmuz 1991.

Aydın'ın katilleri onu öldürmeden önce döverek ve bacağına kırarak işkence yapmışlardı. Daha sonra da Kalaşnikof'la ateş ederek öldürmüşlerdi. Yapılan otopside Aydın'ın vücudunda birçok darbe izi, bacağına iki, göğsünde dört Kalaşnikof mermisi olduğu saptanmıştı.

Hiçbir İPUCU YOK

Vedat Aydın'ın öldürüldüğü haberi kısa sürede bölgeye yayılmış ve şok etkisi yaratmıştı. Yaygın kanı, Aydın'ın 'Kontrgerilla' tarafından öldürüldüğüydü. Herkes olaya ilişkin bir açıklama bekliyordu. Olağanüstü Hal Bölge Valiliği'nin 8 temmuz tarihli 347 numaralı basın bildirisinde olayın nefretle karşılandığı, faillerin bulunması için her türlü çabanın harcandığı ve çok yönlü çalışmaların sürdürüldüğü bildiriliyordu. Ancak nedense bu çok yönlü çalışmalar olayın üzerinden 7 yılı aşkın zaman geçmesine rağmen bir türlü sonuçlandırılmıyordu. Hatta ipucu bile bulunamamıştı.

Vedat Aydın'ın ölümü aynı zamanda Güneydoğu'daki kıvılcımı aleve dönüştürmüştü. Cinayetin ardından HEP Genel Başkanı Fehmi Işıklar şunları söylüyordu: "Cumhurbaşkanı'na, Bölge Valiliği'ne, hükümete sesleniyorum. 'Bundan böyle gece yarısı kimseyi evden almayacağız' desinler. Bu olayla iki devlet ortaya çıktı. Biri gizli, diğeri açık devlet." Bu arada Vedat Aydın'ın cenazesinde çıkan olaylarda 3 kişi ölmüş, 162 kişi yaralanmış, 353 kişi gözaltına alınmıştı. Birkaç gün süren olaylar güvenlik kuvvetlerince güçlükle yatıştırıldı.

yordu. Bu arada olaydan bir süre sonra Bölge Valisi Ünal Erkan, Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü'nün isteği üzerine, cinayeti aydınlatmak amacıyla kente 10 kişilik bir ekip gönderileceğini belirtmişti.

Ancak bir dergide yayımlanan haberde MİT'in ayrıca oluşturduğu 3'ü Ankara'dan, 1'i Diyarbakır'dan olmak üzere 4 kişilik bir ekibin 6 aylık bir araştırma sonucu Başbakanlık'a verdiği raporda, "Vedat Aydın'ın Güneydoğu'da sevilen bir lider olduğuna dikkat çekiliyor ve Ortadoğu'da faaliyet yürüten CIA ajanlarının çeşitli yerel kaynakları kullanarak bu tür kişilere yönelik eylemler düzenlediği" belirtiliyordu.

Derginin haberine göre CIA'nın 1989'da Vedat Aydın'la ilgili altı sayfalık bir rapor hazırladığı ve bu bilginin CIA bilgi bankasında bulunduğu da saptanmıştı. Haberde MİT'in "ABD karşıtı Kürt aydınlarının ve ölümleri toplumda istikrarsızlık yaratacak kişilerin suikastlara hedef olabileceği istihbaratını edindiği" belirtilerek bu konuda İçişleri Bakanlığı'nın uyarılmasını istediği bildiriliyordu. Buna karşın Bölge Valisi Ünal Erkan, Vedat Aydın'ı CIA'nın öldürdüğüne ilişkin MİT raporuyla ilgili derginin sorusuna "Bu konudan haberi olmadığı ve Vedat Aydın olayını çözebilecek sağlıklı bilgi edinemedikleri" cevabını veriyordu. Bu haberle birlikte yeni sorular ortaya atılıyordu. Vedat Aydın'ı CIA mı öldürmüştü? MİT bu konuda İçişleri Bakanlığı'nı 1989 yılında bir raporla uyarmış mıydı? Bakanlık bu konuda uyarıldıysa neden herhangi bir önlem almamıştı?

BÖLGE VALİLİĞİ'NCE KURULAN EKİP NE YAPTI?

Bütün bu iddiaların yanı sıra Vedat Aydın cinayetinde daha pek çok soru hâlâ cevapsız duruyor. Vedat Aydın'ın, eşine tanıdığını söylediği 3 kişi kimdi? Diyarbakır Emniyeti'nin Aydın'ı sorgulamaya almadıklarını kesin bir dille açıklaması üzerine, yöredeki özel tim ya da MİT tarafından böyle bir sorgulama yapıp yapılmadığı araştırılmış mıydı? Vedat Aydın'ı evinden alan kişilerden ikisinin robot resmi Şükran Aydın'ın ısrarıyla çizilmesine rağmen neden hiçbir izle rastlanmadı? Bölgede kimlerin telsiz kullandığı araştırıldı mı? Telsiz kullanan birim ya da kişilerin ifadesi alındı mı? Olaydan bir süre sonra Bölge Valisi Ünal Erkan'ın Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü'nün isteği üzerine, cinayeti aydınlatmak amacıyla kente gönderdiği 10 kişilik ekip ne tür bulgular elde etmişti? Yoksa bu konuda bilgi edinilmişti de kamuoyuna mı açıklanmıyordu?

Kutlu Savaş tarafından Başbakan'a sunulmak üzere hazırlanan Susurluk Raporu'nda Vedat Aydın cinayetine ilişkin bilgiler de yer alıyordu. Diyarbakır Cezaevi'nde bulunan itirafçı Muhsin Gül Yeşil ile ilgili ayrıntılı ifadesinde Vedat Aydın ve Musa Anter'in öldürülmesi olaylarının planlayıcısının Yeşil kod adı-

nı kullanan Mahmut Yıldırım olduğunu söylüyordu. Kutlu Savaş raporuyla ortaya çıkan bir başka gerçek bölgedeki faili meçhul cinayetlerin 'kamu görevlileri-itirafçılar' bileşiminden oluşan yasadışı bir örgütlenme tarafından gerçekleştirildiği idi.

EM. ORG. ADNAN ERSÖZ 13 EKİM 1991

DEV-SOL ÜSTLENDİ

Takvimler 13 Ekim 1991'i gösteriyordu. Türkiye'de bir yandan seçim heyecanı yükselirken öte yandan da emekli generallere karşı düzenlenen suikastlar da artıyordu. Bu kez sıra Emekli Orgeneral Adnan Ersöz'deydi. Ersöz'ün Göztepe'deki evine gelen biri kız üç kişi korumasının yokluğundan yararlanarak emekli orgenerali karısının gözleri önünde iki kurşunla öldürüyorlardı. Saldırganlar, olay yerinden kaçarken de bombaya benzeyen bir paketi kapının yanına bırakıp uzaklaşıyorlardı. Ancak bir süre sonra eve gelen polis ekipleri bunun aldatmacadan başka bir şey olmadığını görüyorlardı. İstanbul polisi, evde bulunan 7.65'lik iki adet boş kovan üzerinde yaptığı ilk incelemede saldırıda kullanılan silahın NATO Kuryesi John H. Gandy ve Başkomiser Aydın Barış suikastlarında kullanıldığını belirliyordu. Saldırıyı yine Dev-Sol üstlenmişti. Polis, saldırganları saptadıklarını açıklıyordu.

Ancak bugüne kadar cinayeti kimlerin işlediği net olarak ortaya konmuyor ve yakalanamıyorlardı. Genelkurmay Başkanı Orgeneral Doğan Güreş, Adnan Ersöz'ün Selimiye Camii'ndeki cenazesine katılıyor ve güvenlik güçlerine olan kırgınlığını dile getirircesine şu açıklamayı yapıyordu: “Hepimiz rahatsızız. Maalesef ideolojik kisveye bürünmüş kiralık katil şebekelerince öldürüldü. Bu demek değildir ki azmimiz kırıldı. Bundan evvelki üç şehit generalimizin katillerini bu polis buldu, adalete teslim etti. Ersöz Paşa'nın katillerini de bu polis bulacaktır, eminim.”

KEMAL KAYACAN 29 TEMMUZ 1992

12 MART'IN ÖNDE GELEN İSİMLERİNDENDİ

Dev-Sol militanları 29 Temmuz 1992 günü tekrar sahneye çıkıyorlardı. Bu kez hedef eski Deniz Kuvvetleri Komutanı 77 yaşındaki Kemal Kayacan'dı. İstanbul Göztepe İstasyon Caddesi Sümer Sokak 11/1 No'lu Polat Ersen Apartmanı'nın 4'üncü katına gelen biri kız iki kişi Kemal Kayacan'ın kapı zilini çalıyorlardı. Kapıyı açan emekli generalin daha ne olduğunu anlamasına fırsat vermeyen saldırganlar, tabancayla ateş ederek Kayacan'ı kapı girişinde öldürüyorlardı. Yine, öteki generallerde olduğu gibi saldırganlar, Kayacan'ın korumasının da kısa süreli dışarıya çıkmasını fırsat bilmişlerdi. Kayacan'a eşi Feriha Kayacan'ın gözleri önünde 5 kurşun sıkan saldırganlar, olay yerinden rahatlıkla uzaklaşabiliyorlardı.

1944 yılında Harp Akademisi'ni bitiren Kemal Kayacan, 1955-57 yıllarında Washington Büyükelçiliği'nde Deniz Ataşeliği yapıyordu. 30 Ağustos 1961'de tuğamiralliğe, 1967'de koramiralliğe, 1970'te de oramiralliğe yükseliyordu. 12 Mart 1972 Muhtırası verildiği dönemde Donanma Komutanı olan Kayacan, 28 Ağustos 1972 tarihinde Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'na getiriliyordu. Kıbrıs Barış Harekâtı'nda Deniz Kuvvetleri Komutanı olan Kemal Kayacan, 1974'te emekli olduktan sonra CHP'ye giriyordu. 1975 senato seçimlerinde Trabzon adayı oluyor ancak kazanamıyordu. 1977'deki genel seçimlerde bu kez CHP'nin Ankara Milletvekili seçiliyordu.

MUSA ANTER 20 EYLÜL 1992

BİR KÜRT AYDINI

Güneydoğu'da 2000'e Doğru dergisi muhabiri Halit Güngen'le başlayan gazeteci cinayetleri, Kürt halkının simgesi olmuş ak saçlı yazar Musa Anter'in öldürülmesiyle daha büyük bir boyut kazanıyordu. Ankara'daki HEP kongresine katılma yerine Diyarbakır'a gidip Kültür ve Sanat Festivali bünyesinde kitaplarını imzalamayı tercih eden Anter'in tuzağa düşürülüp öldürülmesi özellikle Güneydoğu'da büyük tepkilere yol açıyordu. Düşüncelerini savunma uğruna yıllardır cezaevlerine girip çıkan yazarın ölümü, birçok soruyu da beraberinde

getirdi, çeşitli iddialar ortaya atıldı. Cinayetin 'Hizbulkontra' veya 'Kontrgerilla' tarafından işlenmiş olabileceği öne sürülürken toprak kiralama yüzünden öldürüldüğü de belirtiliyordu.

KATİLİN KOD ADI: DİJVAR

Türkiye ve yurtdışında sık sık imza günleri ve toplantılara katılan Musa Anter'e Diyarbakır Kültür ve Sanat Festivali Komitesi'nden 92'nin eylül ayında bir yeni davetiye daha geliyordu. Festival yetkilileri, Kürt halkı arasında büyük saygınlığı olan Musa Anter'in bir grup yazarla birlikte imza gününe katılmasını istiyorlardı. O günlerde HEP'in Ankara'da kongresi de vardı. Ancak Anter hiç düşünmedi. Yazar arkadaşlarıyla birlikte 16 eylül günü Diyarbakır'a gitmeyi yeğledi. Festivalde yoğun ilgiyle karşılanan Anter, dört gün boyunca okurlarına kitaplarını imzaladı.

Bu arada 42 yaşındaki yeğeni Orhan Miroğlu, sık sık yanında bulunuyor ve kendisiyle ilgileniyordu. Miroğlu 20 eylül akşamı Anter'i yemeğe davet etmek üzere kaldığı otele gidiyordu. Yeğenini karşılayan Musa Anter, kendisini iki üç gündür bir kişinin telefonla aradığını ve sahibi olduğu araziye işleten kişilerin görüşmek istediklerini söylüyordu. Ve bu kişinin araziye işleten kişilerle buluşturacağını belirtiyordu. Birlikte otelin restoranına yemeğe indiler. Yarım saat sonra, 25 yaşlarında, 1.65 boylarında, kot pantolonlu, beyaz gömlekli bir genç utangaç tavırlarla resepsiyondaki görevliye yaklaşarak kendisini Dijvar diye tanıtırak Musa Anter'in nerede olduğunu soruyordu. Görevli, Anter'le görüştüktan sonra Kuzey Irak lehçesiyle konuşan genci, restorana göndereceği sırada içeriye giren başka bir genç, yazarın manevî evlatlığı Süphan Meten'in arkadaşı olduğunu belirtiyordu. Üst kattaki restorana birlikte çıkan iki genç, Musa Anter ve Orhan Miroğlu ile bir süre sohbet ettikten sonra topluca aşağıya iniyorlardı.

Orhan Miroğlu olaydan sonraki ifadelerinde Anter ve Dijvar'la birlikte bir taksiye bindiklerini öteki gencin ise otel önünde kendilerinden ayrıldığını anlatıyordu. Ticari taksinin ön koltuğuna oturan genç, sürücüyü Seyrantepe semtine gideceklerini söylüyordu. Arka koltuktaki Anter ise yeğeni Miroğlu'na arazisini işleten kişilerin ne söylemek istediklerini merak ettiğini belirtiyordu. Seyrantepe'ye geldiklerinde Dijvar, burada içeceklerini söylüyor ve evi arama bahanesiyle Anter'le yeğenini yaya dolaştırıyordu. Musa Anter bir ara kuskulanıp Dijvar'a dönerek "Araziyi işletenlerin evini bilmiyor musun?" diye soruyordu. Havanın gerginleşmesi üzerine biraz panikleyen Dijvar, araziye işletenlerin az ötedeki geçici Peşmerge kampı yanındaki gecekondu semtinde oturduklarını söylüyordu. Beş dakika kadar yürüdükten sonra bir çıkmaz sokağa girdiklerinde yola bakan bir evi göstererek "Herhalde burası olacak" diyen

Dijvar, Musa Anter ile Orhan Miroğlu'nun yanından 20-25 metre uzaklaşıyordu. Çok kısa süre sonra aniden Browning marka 14'lü silahını çekerek, yazara kurşun yağdırıyor kanlar içinde bırakıyordu. Yeğeni Miroğlu da saldırıdan yaralı kurtulabiliyordu. Daha sonra olay yerini inceleyen polis, 9 milimetre çaplı 13 adet boş kovan buluyordu.

Güneydoğu'da yaşayan vatandaşların, yazıları, düşünceleri ve tavırlarına büyük değer verdikleri Musa Anter, birçok kez tutuklanıp cezaevine girmişti. 1918 yılında Nusaybin'in Akarsu bucağında doğan Anter, 1941'de İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ne girdi. İlk kez 1959'da '49'lar' ve 1970'lerde Devrimci Doğu Kültür Ocakları davalarından, 12 Eylül döneminde de 'Kürtçülük' propagandası yapmaktan tutuklanıyordu.

Yaşamını iki ciltlik 'Hatıralarım' adlı kitapta toplayan Anter'in ayrıca Kürtçe 'Kıml', 'Vakainame' ve 'Brinareş' adlı kitapları da bulunuyordu. 1970'lerde kapatılan TİP'in yöneticileri arasında da bulunan Musa Anter, evli ve üç çocuk babasıydı. Ak saçlı yazar, 92'nin mayıs ayında yaptığı bir konuşmada, "Kimse Kürtleri Türkiye'den ayıramaz. Bu memleketi bizim ecdadımız Bizans'tan beraberce savaşarak almıştır. Beraber kullanacağız" diyordu.

'DİJVAR' AYNI DİJVAR MI

Musa Anter'in öldürülmesinde kilit tanıkların ifadeleri, iki önemli cinayet arasında bir bağlantı kurulmasına yol açıyordu. Anter'i Dijvar kod adını kullanan bir kişinin öldürdüğü anlaşılmıştı HEP Siirt İl Başkan Vekili Mehmet Demiri' öldürenin de aynı kişi olduğu yolunda ipuçları ortaya çıkıyordu. Demiri'nin öldürülmesinden sonra yakalanan 'Kemal' kod adlı PKK militanı Abdullah Aydın, cinayeti 'Davut ve Dijvar kod adlı Suriyeli kişiler'in işlediğini itiraf ediyordu. Ancak güvenlik güçleri tüm araştırmalarına karşın Dijvar kod adlı katili bulamıyordu.

HİZBULKONTRA VE KONTRGERİLLA İDDİASI

Saldırıdan sonra tedavi edildiği hastanede konuşan kilit tanık Orhan Miroğlu, cinayetin öne sürüldüğü gibi bir toprak sorunundan kaynaklanmadığını, 'Hizbulkontra'nın işi olduğunu belirtiyordu. Anter'in yeğeni ayrıca, Dijvar adlı kişinin otelden çıkarken silahı olmadığını, sonradan aldığını söylüyor ancak nerede, ne zaman ve nasıl aldığı sorularına yanıt veremiyordu. Miroğlu ifadelerinde, Musa Anter'in evlatlığı Süphan Mete'nin arkadaşı olarak kendini tanıtan ve daha sonra otelden ayrılan gencin bulunmasıyla cinayete ilişkin çeşitli soruların da aydınlanabileceğini ısrarla yineliyordu. Miroğlu, cinayetin Hizbulkontra tarafından işlenmiş olması olasılığı üzerinde dururken Türkiye'deki bazı kesimler

de cinayetin 'Kontrgerilla'nın işi olduğunu öne sürüyorlardı. Ancak tüm iddialara karşın Olağanüstü Hal Bölge Valiliği bugüne kadar saldırıya ilişkin somut bir ipucu ele geçiremiyordu. Kutlu Savaş tarafından hazırlanan ve başbakana sunulan raporda, güneydoğudaki faili meçhul cinayetlerin büyük bir bölümünün yasadışı bir devlet çetesi tarafından yapıldığı belirtilirken, Musa Anter cinayetinin de Yeşil kod adlı Mahmut Yıldırım tarafından gerçekleştirildiği anlaşıyordu. Ancak bütün bu olayların faili Yeşil hala yakalanamamıştı.

ORG. EŞREF BITLİS 17 ŞUBAT 1993

“SUIKAST DEĞİL BUZLANMA” DENİLDİ

Jandarma Genel Komutanı Orgeneral Eşref Bitlis, 17 şubat tarihinde Ankara'dan Diyarbakır'a gitmek üzere Beecraft King Air 2000 tipi VIP uçağıyla havalandı, ancak uçak Yenimahalle üzerinde bilinmeyen bir nedenle düşmüştü. Genelkurmay Başkanı Doğan Güreş'in olayın hemen ardından "uçağın buzlanma ve pilotaj hatası nedeniyle düştüğünü" açıklaması olayı daha da dikkat çekici bir hale getirmişti. Olay günü tam 22 uçak havalandı ve içlerinde en gelişmiş olanı, buzlanmadan düşmüştü. Gelişmeler, uçağın bir sabotaj sonucu düşmesi ihtimalini güçlendirecekti.

Bitlis'in uçuşundan bir gece önce Kara Havacılık Okulu'nda esrarengiz bir olay gerçekleşecekti. Nöbetçi er, saat 19.30 sıralarında dahili kışla kıyafetli ve pilot bereli, astsubay olduğunu tahmin ettiği bir şahsı durdurup parolayı söylemesini istemiş, meçhul asker de parolayı söyleyerek geçmişti. Jip'li devriyenin ve nöbetçilerin dolaştığı yerden yürüyerek geçen bu yaya pek de normal değildi. Uçağı her ikisi de son derece deneyimli olan 1. Pilot Yaşar Erian ve 2. Pilot Tuğrul Sezginler yönetecekti.

Uçağın 12.19'da Güvercinlik'ten kalkışından dört dakika sonra Pilot Tuğrul Sezginler Esenboğa'ya motorlarda bir anormallik olduğunu bildirdi. Sezginler 50 saniye sonra motorlarda sarsıntı olduğunu bildirerek aletli iniş talebinde bulundu. 12.24'te direkt meydana yönlendirilmesini istedi. Ve uçaktan son mesaj 12.24'te alındı. İçinde Eşref Bitlis ve dört subayın bulunduğu uçak Yenimahalle Posta İşleme Merkezi'nin bahçesine düşmüştü. Pilot Tuğrul Sezginler'in kız kardeşi Saime Sezginler ve Avukatı Nusret Senem'in sürdürdüğü hukuk mücadelesi, yeni raporların ortaya çıkmasını ve uçağın buzlanmadan düşmediğinin

kanıtlanmasını sağladı. Olay, büyük bir ihtimalle sabotajdı. Motorun bazı parçalarının yok olması da bu ihtimali güçlendiriyordu. Nitekim uçak kazasını inceleyen ODTÜ-TAİ uzmanlarının raporu da 'sabotaj yapılmış olabileceğine' dikkat çekiyordu.

Eşref Bitlis, daha sonra 'Bitlis Planı' olarak adlandırılacak politikalar ile Kürt sorununa bölge ülkeleriyle birlikte çözüm bulma yanlısıydı. Politikanın en önemli ayağı Kuzey Irak Kürtlerinin Bağdat ile anlaşmasını sağlayarak Çekiç Güç'ün bölgeden uzaklaştırılmasıydı. Bitlis, ayrıca Çekiç Güç'ün faaliyetlerini dikkatle izliyor ve itiraz ediyordu. Bitlis Planı ancak 1996 sonunda uygulamaya konabildi ve Saddam Hüseyin-Mesut Barzani anlaşmasıyla Çekiç Güç'ün kara birlikleriyle, CIA'nın olası bir Kürt devletinin çekirdek ordusu olarak hazırladığı binlerce Peşmerge bölgeyi terk etti.

Eşref Bitlis olayı, bir dizi ölüm ve cinayet olayını da şüpheli hale getiriyordu. Bitlis'in ardından 23 ekimde Lice'de bir çatışma içinde kalarak öldürülen Tuğgeneral Bahtiyar Aydın, 3 Şubat 1994'te intihar eden Albay Kazım Çillioğlu, çatışmada öldüğü açıklanan Jandarma Albay Rıdvan Özden gibi isimler Bitlis'in ölümüyle birlikte oynayan taşlarla ilişkiliydi.

CEM ERSEVER 4 KASIM 1993

AHMET CEM ERSEVER

Ersever adı kamuoyunda ilk kez 1976 yılı Aralık ayında Silopi'de çıkan olaylarda duyulmuş ve halka ateş açılması nedeniyle soruşturulmuştu. 1978'deki ünlü TIR kaçaklığı olayında Nejat Söyler ile ilişkisi nedeniyle bir kez daha soruşturuldu ve aklandı. Ersever bu dönemde olağanüstü yetkilerle kaçakçılığı soruşturmakla görevlendirildi. 80'li yılların ortalarında JİTEM'in üst düzey kurucuları arasında yer aldı. Ersever, PKK ile mücadelede yasaların dışına çıkan bir örgütlenmeyi savunuyor, devleti kıyasıya eleştiriyordu. Güneydoğu'da çok sayıda faili meçhul cinayet olayına karıştı. TİT adı ile eylemler yapan itirafçı gurubunu yönetti.

Aydınlık Gazetesi'nden Soner Yalçın'a yaptığı açıklamalarla Yeşil olarak bilinen Mahmut Yıldırım ve kimi faili meçhul cinayetlere ilişkin önemli bilgiler verdi. Eşref Bitlis'in ölümünün ardından 17 Mart 1993'te 30 arkadaşıyla orudaki görevinden ayrıldı. Bir dönem Hüsamettin Cindoruk'a güvenlik konusunda danışmanlık yaptığı ileri sürüldü. Aydınlık Gazetesi'ne yaptığı açıklamalardan sonra 4 Kasım 1993'te Ankara'da ölü bulundu. Ersever'in ardından yar-

dümcüsü itirafçı Mustafa Deniz ve Neval Boz da ölü bulundu. Ersever'in Mete kod adlı İbrahim Babat tarafından öldürüldüğü iddiası ilk kez Nokta dergisinde yer aldı. Susurluk Komisyonuna Bilgi veren İstihbarat Dairesi Başkan Yardımcısı Hanifi Avcı, Ersever'in güvendiği şoförü Çubuklu Kemal olarak tanıyan eski itirafçı ve Jitem görevlisi tarafından tuzağa düşürüldüğünü söyledi.

Kutlu Savaş'ın Susurluk Raporu'na göre Diyarbakır Cezaevinde tutuklu bulunan PKK itirafçısı Muhsin Gül'ün Diyarbakır Cinayet Büro Amirliğine 22 Temmuz - 16 Ağustos 1994 tarihleri arasında verdiği ifadede, Cem Ersever'in Ahmet Demir, Alaattin Kanat, İbrahim Babat ve Hoca kod isimli Antep şiveli bir şahıs tarafından öldürüldüğünü, Mustafa Deniz ve Neval Boz'un da aynı şekilde öldürüldüğünü ve öldürenlerin silahlarını Ankara Aydınlikevler'de bulunan Jandarma istihbaratına bıraktıklarını söyledi. Ölümünden sonra, cenazesinde arkadaşlarının cenazeyi askerlere vermemesi dikkat çekti. Ersever'in adı MİT'in bulunduğu caddeye verildi. Ersever'in Jitem'in lağvedilmesinden sonra, Jitem'den ve bazı sivil kişilerden oluşan yeni bir örgütlenmeye gireceği ve 1998 yılı başlarında harekete geçeceği, bu örgütün iş adamları tarafından finanse edilen güvenlik şirketlerini paravan olarak faaliyet göstereceği ileri sürüldü. Bu Akın Birdal suikastı ile bir bölümü açığa çıkan ve TİT adını kullanan örgütlenmeye tıpatıp uyuyordu. Ersever, gazetecilere yaptığı açıklamalarda Bitlis yanlısı bir subay izlenimi veriyordu. Açıklamalarıyla çok sayıda faili meçhul cinayet için ipuçları verdi. İzlendiğinden kuşkulandığı ve öldürülmekten korktuğu sıralarda kaçırılmıştı. Susurluk'taki kazadan sonra ortaya çıkan gelişmelerde Ersever'in Bitlis'e yapılan suikastı düzenleyen isim olduğu ancak bu bilgilerini kullanmaya kalktığı için öldürüldüğü ileri sürüldü.

Ersever'in elinde bulunan ve bir uçakta bile kullanılabilecek yetenekteki ünlü uzaktan kumandalı patlayıcı mekanizmaları da bu olaydan sonra 'Yeşil'in eline geçmişti. Ersever Cinayeti Uğur Mumcu'ya yapılan suikastla başlayan ve Eşref Bitlis'in şüpheli ölümüyle süren bir dizi güvenlik görevlisi, itirafçı, aydın ve sivilin ölümüyle gelişen, ilişkileri Susurluk Skandalı'na kadar uzanan olaylar dizisinde hâlâ karanlık bir perdenin arkasında duruyor.

NAMIK ERDOĞAN 13 MAYIS 1994

ÇETELERİN AYAK İZLERİ

9 mayıs tarihinden beri kayıp olan Sağlık Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanı Namık Erdoğan, Kırkkale'nin Kılıçlar Köyü yakınlarında başına iki kurşun sıkılmış halde bulundu. İlk günlerde, Namık Erdoğan'ın kuruldaki gelişmelerden rahatsızlık duyduğu ve bunu Başbakan'a iletmeyi düşündüğü ve bu yüzden öldürüldüğü ileri sürüldü. Olaydan yaklaşık iki ay sonra bir başka skandal ortaya çıktı. Namık Erdoğan'ın öldürülmesini soruşturan müfettişler, dönemin başbakanı Tansu Çiller'in imzasını taşıyan sahte bir genelgeyle denetleme ve teftiştten geri çağırılmıştı. Susurluk kazasından sonra Haluk Kırıcı'nın sağlık sektöründe devletten ihale alan 22 şirketle ilişkisi olduğunun ortaya çıkması Namık Erdoğan cinayetinin de farklı bir yere oturmasını sağladı. Erdoğan'ın başında bulunduğu teftiş kurulu trilyonlarla ölçülen ihalelerin yapıldığı bir alanı denetliyordu ve Namık Erdoğan birilerinin nasırına basmıştı. Erdoğan'ın ölümüyle ilgili en ufak bir ipucu bile bulunamadı. Hatta, son olarak hangi konuyu araştırdığı, neyin üzerine gittiği de anlaşılamadı.

HASAN OCAK 21 MART 1995

GAZİ'DE KAYBOLDU, KİMSESİZLER MEZARLIĞINDA BULUNDU

Gazi olaylarının hemen ertesinde, Aksaray'da gözüaltına alman Hasan Ocak'tan bir daha haber alınmadı. Ailesinin tüm başvurularına rağmen polis, Ocak'ın gözüaltına alınmadığını söylüyordu. Ancak gözüaltına alınıp serbest kalanlar, Hasan Ocak'ı içeride gördüklerini anlatıyorlardı. Ailesi, ölü ya da diri geri istedikleri çocuklarını 16 mayıs tarihinde, Adli Tıp Kurumu'ndaki kimsesizler kataloğunda bulabildi. Hasan Ocak işkence edildikten sonra ayakkabı bağı ile boğularak öldürülmüştü. Ceset, Beykoz'daki Kimsesizler Mezarlığı'nda yüzeye yarım metre mesafede alelacele kazılmış bir mezardan çıkarıldı. Dönemin İnsan Haklarından Sorumlu Devlet Bakanı Algan Hacaloğlu, Ocak'ın öldürülmesini bir demokrasi ayıbı olarak gördüklerini söylüyor ve "Toplumumuzdan hükümet adına özür diliyorum" diyordu.

Hasan Ocak, faili bilinen bir 'faili meçhul' olarak kaldı.

METİN GÖKTEPE 8 OCAK 1996

POLİS TEKMELERİYLE ÖLDÜRÜLDÜ

Evrensel gazetesi muhabiri Metin Göktepe 5 ocakta Ümraniye Cezaevi'nde ölen mahkûmlar için yapılan protesto gösterisinde gözaltına alındı ve götürüldüğü Eyüp Kapalı Spor Salonu'nda dövülerek öldürüldü. Olayın, karmaşık ve çetrefilli süreci de bu noktadan sonra başladı. Emniyet yetkilileri önce Göktepe'nin gözaltına alınmadığını sonra da duvardan düşerek öldüğünü ileri sürdüler. TBMM tarafından yapılan araştırmada Göktepe'nin polisler tarafından dövülerek öldürüldüğü kesinlik kazandı.

Bu arada, Göktepe'nin ölümünden sorumlu tutulan polisler işkence gördüklerini ileri sürdü. Davanın İstanbul'da başlayan dosyası şehir şehir dolaştırıldıktan sonra Afyon'da görülmeye başlandı.

Sanık polislerin avukatlarından Ahmet Ülger'in bir televizyon programında yayımlanan gizli çekilmiş görüntülerinde Göktepe'nin öldürülmesi emrini soyadı değiştiren Ahmet Ülger'in kardeşi, Eyüp Çevik Kuvvet Şube Müdürü Mehmet İşbitiren'in verdiği ancak mahkemenin ayarlandığı yolundaki ifadeleleri onaylıyordu. Programın ardından baro tarafından soruşturma başlatıldı. Mehmet İşbitiren'in ifade verirken bildirdiği adres, Çatlı'nın silah ruhsatı alırken verdiği adresle aynıydı.

Davadaki sanık polislerin avukatlarından Ömer Yeşilyurt da Mehmet Ağar'ın kızı Yasemin Ağar'm cenazesine, Susurluk Davası'nda yargılanan Özel Harekât Dairesi eski Başkanvekili İbrahim Şahin ile birlikte gelmişti.

Sanık polisler devletten maaş aldıkları halde bir türlü bulunup da mahkemeye çıkarılamadı. Mesut Yılmaz, başbakanlığının ilk günlerinde polislerin derhal bulunmasını istedi ancak polisler bir sonraki duruşmaya getirilebildi.

Aylarca süren, şehir şehir gezdirilen, Göktepe'nin yakınlarının polis tarafından engellendiği hatta saldırıya uğradığı bu davada karar 6 Mayıs 1999 tarihinde verildi. İlk kararında beş sanığa ceza veren mahkeme, Yargıtay'ın bu kararı bozması üzerine polis memurlarından Murat Polat'ı da hapse mahkûm etti. Mahkeme altı polis için 'kastı aşan adam öldürme' suçu nedeniyle 7 yıl 6 ay ağır hapis cezası verdi, beş sanık ise beraat etti.

MEHMET SİNCAR 4 EYLÜL 1993

ALAATTİN KANAT ORALARDAYDI

DEP Mardin Milletvekili Mehmet Sincar, birkaç gün önce faili meçhul bir cinayete kurban giden DEP yöneticisi Habib Kılıç'ın katillerini bulabilmek için kalabalık bir heyetle Batman'a gelmişti. Batman'da Çarşı Mahallesi üzerindeki 2. Cadde'de yürüyen ve aralarında Mardin milletvekilleri Mehmet Sincar, Ali Yiğit, Van Milletvekili Remzi Kartal, Diyarbakır milletvekilleri Hatip Dicle, Leyla Zana ve Batman Milletvekili Nizamettin Toğuç'un da bulunduğu heyete saat 17.40 civarında usulca yaklaşan 17-18 yaşlarındaki genç, kimsenin dikkatini çekmemişti.

Çevreden çalınan dini müzikle birlikte saldırı da başladı. Aniden 9 milimetrelilik Smith Wesson marka silahını ateşleyen katil, Mehmet Sincar ve Metin Özdemir'in ölümüne, Nizamettin Toğuç, Ahmet Başkaya, Veysi Işık ve Tenzile Tanzin'in yaralanmasına yol açtı. Görgü tanıkları iki ayrı silahtan ateş açıldığını söylüyorlardı.

Milletvekillerinin korumaları o gün yoktu ve çevrelerinde hiç polis olmaması dikkatlerini çekmişti. Dönemin Emniyet Genel Müdürü Mehmet Ağar "Olayı ciddi şekilde araştırıyoruz. Bu işi kim yaptıysa muhakkak bulunacak" açıklamasını yapıyordu, ama katil yakalanmadı. Üst düzey emniyet görevlileri, adres olarak Hizbullah'ı gösteriyorlardı. Hizbullah ya da Hizbul-Kontra olarak adlandırılan yapılanma, Güneydoğu'daki faili meçhul cinayetlerin büyük bir bölümüne imza atmış, hatta Batman'ı 'faili meçhuller başkenti' haline getirmişti.

Olayla ilgili olarak ünlü PKK itirafçısı Alaattin Kanat'ın ismi, hemen ertesi gün ortaya atıldı. Diyarbakır Cezaevi'nde olması gereken itirafçı Kanat, olay günü iki defa heyetteki milletvekillerine gözükmişti. Alaattin Kanat'tan söz eden bir başka itirafçı, Kanat'ın kendisine Mehmet Sincar'ı öldürdüğünü anlattığını mahkeme önünde tekrarladıktan sonra 1996 yılında, cezaevindeki hücresinde asılı bulunacaktı.

Suikastta gözcülük yaptığı ileri sürülen Hizbullahçı Aydın Tuncer iki gün sonra yakalanmış ve tetikçilerin Batman'da başka cinayetler de işleyen Orhan İlkin ve Veysi Kovan olduklarını anlatmıştı.

Sincar'ın cenazesinde çıkan olaylarda 300 kişi gözaltına alındı. Araya İstanbul Valisi Hayri Kozakçıoğlu'nun hesaplarına ilişkin skandal girince, Mehmet Sincar dosyası da faili meçhuller rafında, tozlanmaya bırakıldı..

NÜFUS KÂĞITLARINI BIRAKTILAR

Özdemir Sabancı, Haluk Görgün ve Nilgün Hasefe belki de Türkiye'nin en iyi korunan binalarından birinde öldürülmüştü. Zanlılardan İsmail Akkol, Mustafa Duyar arka kapıdan binaya girdikten sonra 15'inci katta çaycı Fehriye Erdal'la buluşmuş ve Erdal tarafından ancak özel güvenlik kartıyla girilebilen 25'inci kata çıkarılmışlardı. Militanlar, Sabancı Holding Yönetim Kurulu Üyesi Özdemir Sabancı, Toyota-Sa Genel Müdürü Haluk Görgün ve sekreter Nilgün Hasefe'yi susturucu takılmış silahlarıyla öldürdükten sonra binadan ayrılmışlardı.

Bu tür bir eylemde ilk olarak görülen şey, binaya giren katillerin gerçek kimliklerini girişte bırakmalarıydı. Mustafa Duyar'ın olaydan yaklaşık bir yıl sonra 22 Aralık 1996'da oldukça tuhaf bir biçimde Türkiye'nin Şam Büyükelçiliği'ne teslim olması soru işaretlerini daha da artırdı. Duyar olayı şu sözlerle anlatıyordu: "Arka kapıdan girdik. Fehriye ile personelin girişi yaptığı kapıda buluşacaktık. Kendisi yanlışlıkla başka kapıya gidince, bizi kimse karşılamadı. Hemen 15'inci kata çıktık. Daha sonra kendisiyle buluştuk. Sakıp Sabancı'nın bulunduğu odaya yöneldik. Güvenlik fazla olduğu için bu işi yapamayacağımızı anladık. Yandaki odada Özdemir Sabancı'nın olduğunu öğrendik ve eylemimizi gerçekleştirdik". Duyar, eylemden sonra günlerce İstanbul'da saklandıklarını, daha sonra Marmaris'e geçtiklerini ve Rodos üzerinden Yunanistan'a gittiklerini anlattı. Atina'da 40 gün kadar kaldıklarını söyleyen Duyar, oradan Almanya'ya geçtiğini ve daha sonra Suriye'de görevlendirildiğini söyledi. Duyar, 22 kişiyle ilgili itiraflarda bulunuyor ve emri cezaevinde bulunan Ercan Kartal'dan aldığını söylüyordu. Fakat hem cezaevi kayıtları hem de resmi kayıtlarla Duyar'm itirafları arasında büyük farklılıklar göze çarpıyordu. Duyar'ın ifadesi Avrupa'da da DHKP-C içinde tartışmalara neden olmuş, özellikle olayda odayı göstermesi ve yanlış kapıdan çıkılması konuşulmuştu. Mustafa Duyar, 15 Şubat 1999 tarihinde Afyon Cezaevi'nde Karagümrük çetesi olarak tanınan Nuri Ergin'in adamları tarafından öldürüldü. Duyar'm ölümünden kısa bir süre önce intihar girişimlerinde bulunması, pişmanlık yasasından yararlanmadığı için 'gerçekten konuşmaya' karar verdiği ve bu yüzden öldürüldüğü iddialarının ortaya atılmasına sebep oldu.

Ardından 26 Eylül 1999 tarihinde Belçika'da polisin yaptığı bir operasyonda yakalanan kişinin Fehriye Erdal olduğu anlaşıldı ve Adalet Bakanlığı tarafından Erdal'ın iadesi istendi.

12 MAYIS 1998

AKIN BİRDAL'A SUİKAST GİRİŞİMİ

İnsan Hakları Derneği'nin Ankara'daki merkezine gelen iki kişi önce tutuklu yakını olduklarını söylemiş ve Birdal ile görüşmek istemişti. Tuhaf davranan bu iki kişi Birdal'la görüştüktan sonra oda kapısından çıkar çıkmaz geri dönüp silahlarını ateşlemişler ve kurşunlarını Birdal'm üzerine boşaltmışlardı. Saldırganlar emellerine ulaşamamış ve Ankara'nın göbeğinde sırta kadem basmışlardı. Birdal ise bu saldırıyı ağır yaralı olarak atlattı.

Yine de o tuhaf telefon konuşması olmasaydı, olay faili meçhul cinayetler arasındaki yerini alacaktı. Polis, bir başka tahsilat olayına Yeşil'in adının karıştığını öğrenmiş ve haraç isteyenlerin telefonlarını izlemeye başlamıştı. Birdal suikastından sonra, olayı 'TİT adına' üstlenen meçhul şahıs, aynı telefonu kullanınca bu polisin dikkatini çekti. Polis, bu kadar amatörlik olacağına inanmamış, yine de bir bakma gereği duymuştu. Gerisi çorap söküğü gibi geldi. İlk aşamada 22 Mayıs tarihinde tetikçiler Bahri Eken ve Kerem Deretarla, ardından da Hasan Hasanoğlu, Erkan Ulaş, Ahmet Fulin ve Uzman Çavuş Cengiz Ersever olayda kullanılan silahlarla birlikte yakalanmıştı. Küçükçekmece Jandarma Karakolu'nda görevli Uzman Çavuş Cengiz Ersever'in ismi daha önce Yeşil'in adamı olarak gazetelerde yer alıyordu. Ardından Semih Tufan Gülaltay ve kardeşi İstanbul'da yakalanacaktı.

Sanıkların ifadesinde Rüzgâr Güvenlik adlı şirket çevresinde tanıştıkları ve örgütlendikleri ortaya çıkıyordu. Rüzgâr Güvenlik, eski Ülkü Ocakları Başkanı İrfan Özcan'ın kardeşinin de ortak olduğu, telefonları 'başbakanlık' üzerine kayıtlı ilginç bir şirketti. Müdavimleri arasında, Yeşil, Cem Ersever gibi isimler geçiyordu. Olayla ilgili olarak yine bir dönem MİT adına çalışan Mehmet Cermal Kulaksızoğlu ve adı Senar Er'in kaçırılmasına karışan Nafiz Karacan gibi isimler geçiyordu. Fakat İstanbul polisinin yaptığı ayrıntılı sorgulama, olayı devralan Ankara polisi tarafından sürdürülmeyecek, ifadeler neredeyse 'âdet yerini bulsun' diye alınacaktı. Hatta, bir başka olay nedeniyle aranan İrfan Özcan'm da yakalandığı halde serbest bırakıldığı ileri sürülmüştü.

Olay, Cem Ersever'in kurmayı planladığı paramiliter örgütü andırıyordu. Yasal olarak önde bir güvenlik şirketi gözüküyor, arkasında bir ihracat-ithalat şirketi tarafından finanse ediliyordu ve ilginç bir biçimde Cem Ersever'in öngördüğü gibi Çatalca'da bir kampta eğitilen on küsur adam 1998 Mayıs'ında harekete geçmişlerdi. Yeşil olarak tanınan Mahmut Yıldırım'ın emriyle silahlı saldırı ve çete kurmak nedeniyle açılan 16 sanıklı davanın duruşmaları da dikkat

çekiciydi. Cengiz Ersever mahkemede Birdal'ı öldürmek istemediğini “Eğer öyle bir niyetim olsa, sizinle iddiaya giriyorum, 24 saat içinde beynini duvara yapıştırırım” diyerek ifade ediyor ve Birdal'ın avukatlarına saldırıyordu. Ersever daha da ileri gidiyor adı 1970'li yıllarda kanlı saldırılara karışan Türk İntikam Tugayı adlı örgütü 1996 yılında kurduğunu da iddia ediyordu. Ersever cezaevinde de mahkemedeki kadar rahattı. Kastamonu Cezaevi'nden TİT adıyla eski Devlet Bakanı Güneş Taner'i tehdit ediyorlardı. Olaya karışan isimlerden Mehmet Cemal Kulaksızoğlu daha sonra yakalanırken, yine ifadelerde adı geçen Nafiz Karacan ise serbest bırakılıyordu.

Duruşmalar ilerledikçe, sanıkların tutumu da değişiyordu. Sanıklardan Semih Tufan Gülaltay, Demir Demirok, Hasan Hasanoğlu ve Bahri Eken pişmanlık yasasından yararlanmak istediklerini belirttiler. Ancak Hasanoğlu, daha sonra bu isteğinden vazgeçti.

Davanın 29 Aralık günü yapılan duruşmasında mahkeme kararını açıkladı; Cengiz Ersever 18 yıl 10 ay, Semih Tufan Gülaltay 19 yıl 2 ay, tetikçi Kerem Deretarla 12 yıl 2 ay, Bahri Eken de 19 yıl 2 ay hapis cezasına çarptırıldı. Sanıklardan Mehmet Cemal Kulaksızoğlu da 19 yıl 2 ay hapis cezası aldı. Diğer sanıklar 10 yıl ile 10 ay arasında değişen cezalar alırken altı sanık beraat etti.

Birdal suikastı soruşturması, devlet içinde yuvalanmış önemli bir grubu açığa çıkarma şansına sahipken, bu kullanılmadı. Olayın görünen aktörleri cezalandırırken, ifadelerde adı geçen bazı isimler iddianamede bile yer almamış, güçlü eller tarafından korunmuştu.

AHMET TANER KİŞLALI SUİKASTI

21 EKİM 1999

Eski Kültür Bakanlarından gazeteci-yazar Ahmet Taner Kışlalı, sabah evinin önünde arabasının ön camına konulan poşeti alırken, bunun bir bomba olabileceğine ihtimal vermemişti. Saat 09.30 sıralarında Engürü 84 Sitesi'ndeki 3 numaralı evinden çıkan Kışlalı 06 GK 377 plakalı Volkswagen Passat marka aracının ön camına bırakılan poşeti sallayınca patlama meydana geldi. Hemen hastaneye kaldırılan Kışlalı kurtarılamamıştı. Cinayet, bir anda büyük bir infial yarattı. Kışlalı'nın cenaze töreninde en dikkat çekici tavrı ise askerler gösteriyordu. Askerler, yoğun yağmura rağmen, pardösülerini çıkarıp üniformalarıyla cenazeye katılıyorlardı. CHP'den İzmir milletvekili olarak TBMM'ye giren Kışlalı, 1978-1979 yıllarında Kültür Bakanlığı görevinde bulundu. Özgür İnsan,

Cumhuriyet, Yankı, Ulusal Kültür gibi yayın organlarında yayımlanan yazılarında CHP'nin uzlaşmacı kültür ve sanat politikasını savunan Ahmet Taner Kışlalı, Cumhuriyet gazetesinde köşe yazarlığının yanı sıra Ankara Üniversitesi İletişim Fakültesi'nde öğretim üyeliği görevini sürdürüyordu.

KIŞLALI 94 YILDA ÖLDÜRÜLEN 58. GAZETECİ OLMUŞTU.

Olay yerine gelen İçişleri Bakanı Sadettin Tantan, Kışlalı'nın komşularının tepkileriyle karşılaşüyor ve ilginç bir cevap veriyordu. Tantan, daha önce Doğan Öz'ün de gözlerinin önünde kurşunlanarak öldürüldüğünü söyleyip, olaya tepki gösteren Hüseyin Uğurlu adlı bir vatandaşın “Bunların kim olduğunu bilmiyor musunuz” sorusuna “Bunların hepsi devletin arşivinde var. Onlar güvenlik güçleri ve halkımızın el ele yapacağı mücadeleyle milletin gündeminden düşürülecek” diyordu.

Hiç değilse bu defa, delillerin dikkatle toplandığı gözleniyordu. Güvenlik kuvvetleri Ahmet Taner Kışlalı'nın aracına bomba konulan Engürü 84 Sitesi'ndeki olay yerini kordon altına alıp parçaları tek tek numaralandırdılar. Bölgeye kimseyi sokmayan ekipler, ayaklarına galoş geçirip çalışırken, polis kamerası da bütün parçaları, çevrede bulunanları, komşu evleri tek tek görüntüledi. Jandarma olayı üstlenen olup olmadığı sorusuna “İBDA-C olabilir” cevabını veriyordu. Bu, biraz da Kışlalı'nın kısa bir süre önce Akit gazetesi tarafından hedef gösterilmesine dayanan bir iddiaydı. Ama bombanın türü ve düzeneği bu örgütün tarzına benzermiyordu. Bombanın, başlangıçta basit düzenekli, basınç sistemli ve içinde metal bilye ve 5'lik çivilerin yer aldığı, parça tesirli olduğu açıklandı. Yapımında ise potasyum nitrat maddesinin kullanıldığı saptandı. Fakat daha sonra, bombanın TNT ve RDX karışımı olduğu, basit görünümlü ancak son derece profesyonelce hazırlanmış bir yapıya sahip olduğu ortaya çıkacaktı. Yine de elde hiçbir ipucu yoktu. Görgü tanıklarının ifadeleriyle çizilen 5 robot resim incelenirken güvenlik kuvvetlerine ihbarlar yağıyor ancak bir sonuca ulaşamıyordu. İşçi Partisi Genel Başkanı Doğu Perinçek, faili meçhul kalan bu olayı devletin içinde örgütlenmiş olan 'SüperNATO'nun yaptığını, hatta faillerin bilindiğini ileri sürüyordu.

Ahmet Taner Kışlalı'nın ağabeyi, deneyimli gazeteci Mehmet Ali Kışlalı da Radikal gazetesindeki köşesinde Malcom-X cinayetinden söz ederken, devlet içindeki kimi güçlerle incelikli bir bağ kuruyordu. Olayla ilgili bir başka iddia ise Bahriye Üçok'un ölümünde olduğu gibi, Kışlalı'nın arabasına konan bombanın 'fark etmesi için' bırakıldığı ve patlayacağının düşünülmediği yolundaydı. Kışlalı suikastı, faili meçhullerin sonuncusu oldu. Hedef aldığı kişilik itibarıyla Aksoy-Üçok-Mumcu çizgisinde bir cinayet gibi gözükken olayın çözülmesi belki de diğer cinayetleri de gün ışığına kavuşturacak. Kim bilebilir ki?

KALABALIKLARA KARŞI EYLEMLER

1 MAYIS KATLİAMI 1 MAYIS 1977

EN BÜYÜK PROVOKASYON VE KATLİAM

DİSK tarafından İstanbul Taksim Meydanı'nda düzenlenen 1 Mayıs mitingi-ne 53 dernek ve 99 sendikanın birlikteliğiyle yüz binlerce kişi katılmıştı. Sabah 10.00'da başlayan mitingde topluluğun alana girmesi ve yerleşmesi saat 19.00'a yaklaşıldığında ancak tamamlanmıştı. DİSK Genel Başkanı Kemal Türkler'in konuşmasının ardından, yapılan saygı duruşu biter bitmez ilk kurşun sesi duyulmuş ve panik de başlamıştı.

Bu ilk kurşunun hemen arkasından, o dönemde Allende'yi devirmesiyle ün kazanan ITT şirketince işletilen Intercontinental Otel'i'nin çeşitli katlarından, otelin yanındaki inşaatın ve çiçekçi dükkânından, PTT üzerinden, Pamuk Ec-zanesi üzerinden yapılan seri atışlarla 8-10 dakika sürecek olan 'sistemli' ateş başlamıştı. Yüz binlerce kişinin toplandığı alanda çıkan paniğin bilançosu ise 34 ölü, 126 yaralıydı. Ölümlerin 28'i boğulma ve sıkışmadan meydana gelmişti. Olaydan sonra yürütülen soruşturma da tuhaflıklarla doluydu.

Altı cumhuriyet savcı yardımcısının hazırladığı 17 klasörlük soruşturma ev-rakından 41 sayfalık bir iddianame hazırlanmış, çoğu olayın mağduru olan 98 sanıkla dava başlamıştı. Mahkemenin seyrinde bazı polislerin tanıklıktan çekil-diği görülmüş, hatta 49 sanığı birden teşhis edebilen bir polise bile rastlanmış-tı. Savcı yardımcılarının hazırladığı iddianamede yer alan "Intercontinental Otel'i'nin ölü yüzden fazla toplum polisi memur tarafından korunduğuna göre bu silahlı şahısların uzun menzilli silahları ile otele nasıl girip çıktıkları suali ce-vapsiz kalmaktadır" ifadesi, olayın boyutlarını ve faillerini kısmen de olsa or-taya koyuyordu.

1 Mayıs soruşturmasında başka sorular da cevapsız kaldı. Örneğin, alana ba-kan Taksim Sular İdaresi'nin üzerinden elleri başlarında aşağıya indirilen silah-lı ve 'resmi' grubun kimliği hiç bilinemedi. Bu gruptan bir polisin daha sonra polis müdürü olan Uğur Gür olduğu ileri sürüldü. Ancak Uğur Gür, olay sıra-sında orada görevli olduğunu söylüyordu.

Sıraselviler-Gümüşsuyu yönünden çevreye ateş ederek geçen sivil plakalı be-yaz Renault'nun kime ait olduğu ve bu araçta Samsun'da görevli Alaattin adlı binbaşının ne aradığı da anlaşılamadı. Üç gün boyunca rezervasyon kabul etme-yen otele 1 Mayıs sabahı Yeşilköy Havalimanı'ndan gelerek yerleşen ve olay-dan sonra İstanbul'u terk eden yabancı kafilenin kimler olduğu da cevapsız so-

ruklar arasındaydı. Mahkeme ancak 1986 yılında, 98 sanığın avukatı olan Rasim Öz'ün isteğini kabul ederek 1977 yılında yapılan suç duyurusunu dikkate almayan kamu görevlileri hakkında işlem yapılmasını istedi. 1 Mayıs davası, 1997 yılında yirmi yıllık zamanaşımından dolayı düştü. 34 kişinin ölümüne yol açan büyük organizasyon tarihin karanlıklarına gömülmüştü...

1 Mayıs olayı Özel Harp Dairesi çevresindeki tartışmaları da alevlendirmişti. Ecevit 1 Mayıs katliamı, Çiğli Suikastı ve Taksim'deki suikast girişiminin ÖHD'nin işi olduğundan kuşkulanıyordu. Bu kuşkularını Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk'e yazılı olarak verdi. Ecevit daha sonraki yıllarda pek de ağzına almayacağı Kontrgerilla'dan söz ediyor, bu örgütün siyasal eylemler için kullanıldığını, iş adamları arasında destekçileri olduğunu, hukuk kurallarının dışına kaldığını söylüyordu.

İlginç olan Kara Kuvvetleri Komutanı Namık Kemal Ersun'un 200 subayla birlikte aşırı sağcı bir darbe girişimi nedeniyle emekli edilmesinin ardından, provokasyonların da kesilmesi idi. ÖHD ve Kontrgerilla tartışmaları daha sonraki yıllarda da sürdü. NATO üyesi bütün ülkelerde 1990-91 yıllarında çeşitli isimlerde örgütler açığa çıkarıldı ve lağvedildi. Bir tek Türkiye'de bu örgütün 'izine' rastlanmamıştı.

16 MART KATLİAMI 16 MART 1978

SUSURLUK KAHRAMANLARININ İLK GÖVDE GÖSTERİSİ

İstanbul Üniversitesi kapısı ile Eczacılık Fakültesi arasında, Hukuk Fakültesi'nden toplu olarak çıkan solcu öğrenci grubuna saat 13.20'de Beyazıt tarafından gelen esmer, kısa boylu bir kişi tarafından atılan tahrip gücü yüksek bomba beş öğrencinin parçalanarak ölümüne 31'i ağır yüzden fazla kişinin yaralanmasına yol açtı. Yaralılardan üçü daha sonra öldü.

Öğrencilerin tam ortasında patlayan bombanın yanı sıra Beyazıt tarafına bakan yönde park etmiş arabalar arasında mevzilenen dört saldırgan kalabalığı otomatik silahlarla taradı.

1978 yılında neredeyse aniden artan TNT'li bombalama olayları 16 Mart Katliamı'yla zirveye çıkmıştı. Ali Yurtaslan itiraflarında bu TNT'lerin 18 Şubat 1978'de yakalanan ve 'esrarengiz yüzbaşı' olarak tanınan Mehmet Ali Çevikel'den sağlandığını ileri sürüyordu. Ordu içinde MHP'ye lojistik destek sağ-

layan bir grup, kasalarla TNT'yi depolardan çalarak MHP'lilere vermiş ve Türkiye'nin dört bir yanında kullanılmasını sağlamıştı.

Polis, olayı daha önceden öğrenmiş ancak önlem almamıştı. Pol-Der İstanbul Şubesi Başkanı Kazım Bilir, 23 mart tarihinde yaptığı açıklamada 16 mart günü yapılan katliamın 10 gün önceden polis örgütüne bildirildiğini gösteren 8 Mart 1978 tarihli ve 1297 sayılı Toplum Zabıtası Müdür Vekili Murat Azimoğlu imzalı yazıyı gazetecilere dağıttı.

16 Mart Katliamı'nın soruşturulmasında da gizli bir elin varlığı hissediliyordu. İlk yargılanan sanık Sıddık Polat beraat ederken olaydan 17 yıl sonra ortaya çıkan katliama karışanlardan Zülküf İso'tun ailesi, oğullarının olaya karıştığını ve Latif Aktı tarafından öldürüldüğünü ileri sürmüş, bunun üzerine Latif Aktı, Mustafa Doğan ve Özgün Koç'un yargılanmasına başlanmıştı.

Susurluk olayından sonra Astsubay Oğuz Serçinlioğlu'nun olayda kullanılan patlayıcıların ordudan alındığı yönündeki ifadesi mahkemede yer aldı. Dava geliştikçe, tuhaf ilişkiler de ortaya çıkmaya başladı. Saldırganları kovalayan polisleri durdurduğu ileri sürülen Reşat Altay'ın bir başka katliam sanığı Abdullah Çatlı ile telefon görüşmeleri ortaya çıktı, Mustafa Doğan'ın 1993 yılında Azerbaycan'daki darbe girişimine karıştığı ifadelerle yansıdı. Eski Avrupa Ülkücü Dernekleri Federasyonu Başkanı Lokman Kondakçı'nın dönemin İçişleri Bakanı Hasan Fehmi Güneş ile 1979 yılında yaptığı ve MİT tarafından elde edilen görüşmenin tutanaklarında da olayla ilgili olarak iki kişinin Almanya'ya kaçırıldığı ileri sürülüyordu.

İlginç olan mahkemeye olayla ilgili elinde belge bulunmadığını söyleyen MİT Müsteşarlığı'nın başka cinayetleri de aydınatabilecek bilgiler içeren bu görüşme tutanaklarını ortaya çıkaran avukatlar hakkında MİT belgelerini ele geçirdikleri için 'soruşturma' açılmasını istemesiydi. Ayrıca İstanbul Emniyet Müdürlüğü davanın gıyabi tutuklu sanığı Mustafa Doğan hakkındaki tevkif müzekkeresini işleme koymamış, ayrıca İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı'nın 1981 yılında yaptığı suç duyurusuyla ilgili belgeleri de yok etmişti.

1997 yılı aralık ayının hemen başındaki duruşmada ise aynı zamanda arkadaşlarının hakkını arayan beş müdahil avukat davadan çekildiklerini açıkladılar. Davanın 15 Kasım 1999 tarihinde yapılan duruşmasında müdahil avukatlar, mahkeme başkanının bu davadan önce avukatlar hakkında dava açan mahkemenin üyesi olduğu gerekçesiyle 'reddi hakim' isteminde bulundu.

YÜKSELİŞ'İN BOMBALANMASI 12 NİSAN 1978

ERKEN PATLAYAN BOMBA

Sabah saatlerinde ADMMA (Yükseliş) öğrencileri Maltepe’de öğrencilerin geçiş yolu olan bir sokağa bırakılan Anadol marka otomobilin bagajına konan saatli bombanın patlamasıyla üçüncü kez saldırıya uğradı. Olayda 7’si ağır 23 öğrenci yaralandı. Otomobil üç kişi tarafından itilerek olay yerine getirilmişti. Ve patlama noktası öğrencilerin toplanarak okula girdikleri yerdı. Bomba biraz daha geç, saat 08.30’da patlasaydı olay yerinde 25-30 değil, en az 2 bin öğrenci olacaktı. Yükseliş Olayı’nın sanıkları faili meçhul kaldı. Ancak olayın ilgi çekici noktası, tıpkı İstanbul Üniversitesi’nde patlayan bomba gibi belirli bir tür TNT kullanılmasıydı.

BAHÇELİEVLER KATLİAMI 9 EKİM 1978

ÇATLI, KIRCI VE DİĞERLERİ ÇATLI, KIRCI VE

Bahçelievler Katliamı, hem vahşiliği hem de katillerinin kazandığı itibar sayesinde hep konuşuldu. Alparslan Türkeş’in “Bahçelievler bizim için emniyetli bir yer haline getirilmelidir” sözleri, 9 Ekim 1978 gecesi, yedi gencin katledilmesine yol açacaktı. Daha önceden solcuların kaldığı tespit edilen 56 numaralı apartmanın 2 numaralı dairesine Haluk Kırıcı, Ercüment Gedikli, Mahmut Korkmaz ve Kadri Kürşat Poyraz kapıyı çalarak girmiş, dışarıda gözcü olarak Ömer Özcan ve Duran Demirkıran bırakılmıştı. İçeride beş kişi, Serdar Alten, Hürcan Gürses, Efraim Sezgin, Osman Nuri Uzunlar ve Latif Can bulunuyordu. İçeride beş kişi olacağını tahmin edemeyen katillerden Kadri Kürşat Poyraz dışarıya çıkıp otomobilde bekleyen Abdullah Çatlı’ya ne yapacaklarını sordu. Çatlı, Kürşat Poyraz’ı da yanına alarak gitmiş ve kısa bir süre sonra elinde eter ve pamukla geri dönmüştü. İçerideki beş kişiyle birlikte bayıltıldığı sırada, iki kişi daha Faruk Ercan ve Salih Gevence de daireye geldiler. Son gelen iki kişi otomobile bindirilip Eskişehir yolunda kafalarına üçer kurşun sıkılarak öldürüldü. Katiller, yolda gördükleri ekip arabası yüzünden geride kalanları evde öldürmeye karar vermişlerdi. Haluk Kırıcı, önce tellle boğmayı denediği Osman Nuri Uzunlar’ı havlu ile boğarak öldürdü. Kalanları da Kadri Kürşat Poy-

raz'dan aldığı silahla kafalarına ateş ederek öldürdükten sonra dışarı çıktı. Da-
ireden gelen imdat sesleri üzerine yardıma gelen karşı apartmandaki polisler
içeride kanlar içinde dört ceset ve can çekişen Serdar Alten'i bulacaklardı. Al-
ten ölmeden hemen önce polise verdiği ifadede eve dört kişi girdiğini, birinin
sarışın uzun boylu olduğunu, diğerinin esmer, geniş kafalı, orta boylu ve kısa
saçlı olduğunu, üçüncünün genç kıvrıkcık saçlı, 16-18 yaşlarında olduğunu an-
lattı. En kritik bilgiyi de son dakikada verdi: "Beni zorla dışarı çıkardılar. Bü-
yük mavi renkli bir otomobilin yanına götürdüler. Otomobilde bulunan şahıs or-
ta boylu, 23 yaşlarındaydı, diğerleri kendisine 'Reis' diye hitap ediyordu" de-
dikten sonra otomobilin plakasının 34 PD olduğunu, kalan rakamları göremedi-
ğini söyledi. Ve 8 gün ölümle pençeüstikten sonra öldü. Otomobil biraz tesa-
düflerle de olsa bulunmuş ve eski Ülkücü Gençler Derneği 2. Başkanı Mustafa
MİT'e ait olduğu anlaşılmıştı. Mustafa Mit de olay günü aracın Abdullah Çat-
lı'da olduğunu öğrenmişti. Gerisi çorap söküğü gibi geldi.

1986 yılında Ankara 1 No'lu Sıkıyönetim Mahkemesi kararıyla Haluk Kırıcı
ve Ahmet Ercüment Gedikli yedişer kez ölüm cezasına, Duran Demirkıran ve
Ömer Özcan 28 yıl ağır hapis cezasına çarptırıldı. Yurtdışına kaçan Kadri Kür-
şat Poyraz, Bünyamin Adanalı, Ünal Osman Ağaoğlu, Abdullah Çatlı ve Mah-
mut Korkmaz yıllarca gıyabi tutuklu olarak arandı. Mahmut Kormaz'ın 1987
yılında Viyana'dan İstanbul'a dönerken yakalandığı da ileri sürüldü.

Susurluk olayından sonra Ankara 3. Ağır Ceza Mahkemesi'nde yeniden gö-
rülen davada 20 Ekim 1997 tarihinde sanıklardan Kadri Kürşat Poyraz, Ünal
Osman Ağaoğlu ve Mahmut Korkmaz'ın yakalanması için kırmızı bülten çıka-
rılmasına karar verildi. Mahkeme ayrıca, temmuz 1997'de yapılan bir operas-
yonda yakalandığı ancak daha sonra serbest bırakıldığı ileri sürülen Mahmut
Korkmaz için de böyle bir durum varsa, ne zaman ve kimin emriyle serbest bı-
rakıldığının araştırılması için Ankara Cumhuriyet Savcılığı'na resmi bildirimde
bulundu ve Korkmaz için yurtdışına çıkış yasağı getirdi. Yine aynı davada,
Bahçelievler'de öldürülen 6 kişinin yakınları katliam sanığı Abdullah Çatlı'nın
yargıdan kaçırıldığını ileri sürerek İçişleri Bakanlığı ve Başbakanlık'tan tazmi-
nat talep ettiler. Ancak bu istem zamanaşımı nedeniyle reddedildi. Davanın sa-
niklarından Bünyamin Adanalı Haluk Kırıcı ile birlikte 10 Ocak 1999 tarihinde
yakalandı. Adanalı, Yargıtay tarafından hakkında verilen kararın esastan bozul-
ması nedeniyle yeniden aranıyordu ve tutuklanarak cezaevine kondu. Ardından
yine 1999 yılının Nisan ayında davanın gıyabi tutuklu sanıklarından Ünal Os-
man Ağaoğlu yakalandı. Ağaoğlu yıllarca Kuşadası'nda yaşamış, hatta kardeşi-
nin kimliği ile devlet ihaleleri almıştı. Ağaoğlu'nun adı İçişleri Bakanlığı tara-
findan hazırlanan Maraş Katliamı ile ilgili raporda da geçiyordu.

MARAŞ KATLIAMI 19-23 ARALIK 1978

ETNİK KILIFLI KATLIAM GİRİŞİMİ

19 Aralık 1978 tarihinde Çiçek Sineması'nda 'Güneş Ne Zaman Doğacak?' adlı film gösterilirken patlayan bomba, olayların da başlangıcıdır. Patlamadan sonra 'Komünistler, Allahsız Aleviler şehir suyuna zehir kattı' gibi söylentilerle gerginlik artmış ve günlerce süren olaylardan sonra aralarında bebeklerin de bulunduğu 111 kişi katledilmişti.

Sinemaya bomba konulmasından sonra kaçan Salman İlksoy yakalanıp karakola götürüldüğünde ilginç bir olay gerçekleşecektir. Patlama olayını ve bombayı atanı tanıdığını söyleyen Cuma Avcı isimli tanık, teşhis için karakola getirilir, Salman İlksoy, polis memurları Mahir Güney ve Hasan Aydın, Avcı'nın karşısına getirilir. Avcı, İlksoy'u değil de ortada duran polis memuru Hasan Aydın'ı göstererek tanıdığını bildirir. Polis müdürlerinin itirazı üzerine ikinci kez Hasan Aydın'ı göstererek tanıdığını bildirir. Teşhise katılanlar dışarı çıkartılır, konu için zabıt tutulmaz.

Bu arada tanık Cuma Avcı'ya "O polis memuruydu, suçlu o değildi. Bombayı atanlar parkalı olur. Onlar uzun bot giyerler, sakallıdırlar, bıyıklarına dikkat ettin mi?" gibi şeyler söylenir. Sonra Salman İlksoy yine amir odasına teşhis için alınır. Tanık bombayı atan şahsı ısrarla teşhis ettiği için zabıt tutulur.

Maraş Olayları'yla ilgili dava ağustos 1980'de 804 sanığa 'tek tek eylemlerinden' dolayı verilen cezalarla sonuçlandı. Davanın Yargıtay aşamalarında zaman geçtikçe sanıklar yürütülen soruşturmanın kapsamı dışına çıkarıldı. Ancak asıl ilginç olan, 1986 yılında, Yeni Gündem dergisinde yer alan İçişleri Bakanlığı raporundaki bilgilerdi.

Rapora göre olaylardan önce içlerinden bir kısmı Bahçelievler katliamına da karışan ülkücü katillerden Hüseyin Yıldız, Ünal Osman Ağaoğlu, Haluk Kırıcı, Mustafa Özmer, Mustafa Dülger, Remzi Çayır, Mustafa Demir, Bünyamin Adanalı, AhmetERCÜMENT Gedikli, Mustafa Korkmaz, İsmail Ufuk ve Mehmet Gürses, Kahramanmaraş'a gelmişti. Raporda kendini Milli Piyango satıcısı olarak tanıtan 26 değişik isimli şahıstan bahsediliyor ancak o dönemde piyango-nun ayın 9 ve 31'inde çekildiği de hatırlatılıyordu.

Maraş katliamıyla ilgili bir başka ilginç ilişki de Gaziantep'te olaydan kısa bir süre önce yakalanan silah yüklü TIR kamyonları çevresinde geliyordu. Bir kamyonun tesadüfen yakalanmasıyla tarihin en büyük organize kaçakçılıklarından biri ortaya çıkmıştı. 19 Aralık 1978'de Vahe Ohannes Köylüyan'ın Overseas şirketi tarafından Kuveyt'e yollanmış gibi gösterilip sahte mühür ve

damgalarla Türkiye'ye sokulan kaçak 63 TIR olayının ortaya çıkmasından sonra Köylüyan'ın ortağı Nejat Söyler yakalanıyordu.

Burada, çok tanındık bir isim Cem Ersever Nejat Söyler ile ilişkisi ve yaptığı otomobil alışverişi nedeniyle soruşturuldu. Ersever Söyler ile 1976 yılında Hüsamettin Türkmen aracılığı ile tanıştığı Söyler ile görev gereği ilişki kurduğunu ileri sürüyordu. Bu ilişkiyi reddetmeyen Ersever bu soruşturmada aklamı. Bütün bölümleri ele geçirilemeyen bu silahların Maraş'ta hala karanlıkta kalan eller tarafından organize edildiği bilinen katliamda kullanıldığı ileri sürüldü. Ancak, hiçbir zaman gerçek ortaya çıkmadı.

GAZİ OLAYLARI 12-14 MART 1995

ALEVİLERE PROVOKASYON SENARYOSU YİNE BAŞROLDE

65 yaşındaki Alevi Dedesi Halil Kaya saat 20.45 civarında aniden patlayan silahlar ve rasgele atılan kurşunlarla öldürüldü. Aynı anda iki ayrı ticari taksiyle dört kahve ve bir pastane taranmıştı. Tam bu sırada, yaralıların yanına yaklaşan bir polis otosu mahalle sakinlerinin "Ne duruyorsunuz yakalasanıza" diye gösterdiği saldırganları izlemek yerine, tersi yöne gidecekti. Gasp edilen ve saldırıda kullanılan 34 TCJ 86 plakalı taksi, Küçükköy, Yenimahalle'de bulunduğu, şoför Mesut Efe boğazı kesilmiş ve dört kurşun yarası almış bir halde can çekişiyordu. Efe, hastaneye kaldırılırken yolda öldü. Taksi, Gültepe, Bacadibi durağından binen biri kadın üç kişi tarafından kaçırılmış, Efe'nin vurulduğu 9 mm'lik tabanca, daha önce başka bir olayda kullanılmamıştı.

Olayların asıl büyümesine sebep olan unsur ise polisin ilgisiz tavrı ve kısa bir süre önce simitçi Bayram Yurttaş'ın Gazi Karakolu'nda, gözaltında öldürülmesinden duyulan nefretti. Halk, karakola yürüyor, Panzer destekli Çevik Kuvvet'in olay yerine gelmesiyle iş iyice büyüyordu.

Gazetelere telefon edip saldırıyı üstlenenler arasında o tuhaf örgüt, TİT adı da geçiyordu. Haberin televizyonlarda yayımlanmasıyla birlikte, İstanbul'un dört bir yanından gelen Aleviler Gazi Mahallesi'nde toplandı. Saat 03.45'te yapılan duyuruyla herkesin evine gitmesi ve sabah yedide cenaze töreni için toplanması isteniyordu. Bu duyurudan sonra ortalık biraz sakinleşmişti. Tam da bu sırada, bir panzer Cemevi'ne doğru hareket edip projektörlerini yakıyor. Ve ne olursa o sırada, panzerin arka tarafından açılan ateşle oldu. Önce Mehmet Gün-

düz şakağından vurularak öldürüldü. Polis panzeri gün ağırırken arkada üç yaralı ve 1 ölü bırakarak geri çekildi.

Ertesi sabah, 5 bin kişilik bir topluluk Gazi Karakolu önündeki barikata kadar geldi. Polisin yaptığı 'dağılın' anonsuyla birlikte taş ve sopalar havada uçuşmaya başladı. Çıkan çatışmada, açılan polis ateşiyle üç kişi daha öldü. Gazi olayları bu noktadan sonra şiddetlenerek sürüyor. Pazartesi günü gelen 5 bin kişilik askeri birlik, başta olayların sakinleşmesini sağladı ancak polisler asker barikatını yararak kalabalığa saldırınca iş çığırından çıktı. Ölümünün büyük bir bölümü bu sırada meydana geldi ve saat 16.00'da sokağa çıkma yasağı ilan edildi. Bilanço 20 ölü yüzlerce yaralıydı. Adli Tıp raporlarıyla ölümlerin neredeyse tamamının ateşli silahlı mermi çekirdeğine bağlı olduğu ortaya çıkmıştı. Ayrıca ölümlerin büyük bir bölümü tek bir kurşun yarasıyla gerçekleşmişti. Yani silahsız kalabalığa 'hedef gözetilerek' ve öldürmek için ateş edilmişti. Üstelik İçişleri Bakanlığı müfettişlerinin hazırladığı rapora göre hiç kimse polise 'ateş' emri vermemişti. Gazi olaylarında, ilk ateş açanlar hep meçhul kaldı. Emniyet İstihbarat Daire Başkan Yardımcısı Hanefi Avcı, Susurluk Komisyonu üyeleriyle düzenlenen gayri resmi bir yemekte, bir soru üzerine taksicinin boğazının kesilerek bagaja konulmasından dolayı olayın 'Yeşil' olarak bilinen Mahmut Yıldırım tarafından gerçekleştirilmiş olabileceğini söylemişti.

Avcı'nınki sadece bir tahmindir. Ama bir başka gazete haberinde, ismini açıklamak istemeyen bir güvenlik görevlisi, Gazi olaylarını Mahmut Yıldırım ve Bozo lakabıyla bilinen itirafçı Yusuf Geyik'in de içinde bulunduğu bir grubun yaptığını ileri sürdü. Gazi olaylarının Susurluk ile tek bağlantısı Yeşil değildi. Özel timcilerden Ayhan Çarkın ve Ercan Ersoy'un olaylar sırasında orada oldukları fotoğraflarla belgelenmişti. Gazi olayları, tıpkı Metin Göktepe davası gibi Refahiyol hükümeti döneminde 'göçebeleştirilmiş' güvenlik nedeniyle il il dolaştıktan sonra Trabzon'a ulaşmıştı. Davaya bakan bir hâkim 'polislerden yana taraf olduğu' gerekçesiyle davadan çekilerek hukuk literatürüne geçmişti. Trabzon'da görülen ve halen süren davanın 15 Eylül 1997'deki duruşmada sanık 20 polis memurundan 8'i için gıyabi tutuklama kararı çıktı. Davanın ilerleyen aşamalarında sadece polis memuru Adem Albayrak tutuklu kaldı. Mahkeme, savcının sanığın tutukluluk halinin kaldırılması istemine rağmen, tutukluluğun sürmesine karar veriyordu. Müdahil avukatların ve mağdurların sürekli baskılarla karşılaştığı bu davanın 28 Aralık 1999 tarihindeki 28. duruşmasında müdahil avukatların esas hakkındaki iddialarını vermelerinin ardından karara yaklaşılmıştı. Gazi olaylarının devlet içinden kimi grupların da karıştığı Azerbaycan'daki darbe girişimine karşılık olarak yapıldığı da ileri sürüldü.

eskkıtaplarım.com

YERALTI CİNAYETLERİ

ADIGÜZEL CİNAYETİ 2 HAZİRAN 1988

“ÜÇ ÇAKALI VURDUM!”

Ülkücü Avukat Kürşat Özkan iki tabanca ile geldiği Büyük Ankara Oteli'nde İTO Başkanı Niyazi Adıgüzel, Türkiye Gazetesi Ankara Temsilcisi Mevlut Işık ve işadamı Davut Çelik'i vurduktan sonra “Üç çakalı vurdum” diye bağırды ve intihar etti. Tanıklar tartışmada 15 ve 20 milyar lira (o dönemde yaklaşık 4-5 milyon dolar) sözcüklerinin geçtiğini, Özkan'ın “Bu para 5 milyar lira eksik, ben bunun hesabını nasıl veririm” diye bağırдыğını anlattılar. Olay karanlık bir alacak verecek ilişkisine bağlandı. Ancak tam olarak çözülemedi.

Adıgüzel'in, eski İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Bedrettin Dalan'ın eski ortağı olması ve 1980 öncesinde MHP'ye para yardımı yapan işadamlarından olması olayı daha ilginç hale getiriyordu. Olaydan iki ay kadar önce, 16 Nisan 1988 tarihinde evine giren Tuncay Kalın adlı bir hırsız tarafından yaralanır, Özkan da tabancayı ele geçirip hırsız yaralamıştır. Bu tuhaf olayda hırsız sadece iki şişe viski çalmak için eve girdiğini söyler.

Kalın'ın çok sayıda hırsızlık sabıkasının yanı sıra yasadışı Devrimci-Sol örgütü adına afiş astığı da polis kayıtlarında yer almaktadır. Özkan kendi silahını kullandığı halde, ‘kullanmadım’ demiştir. Gazeteci Uğur Mumcu, Adıgüzel'in ölümünden sonra yazdığı bu olay için “Belki de evde senet arıyordu” yorumunun yapılabileceğini söyler. Tuncay Kalın'ın Büyük Ankara Oteli'ndeki olaydan iki gün önce birliğinden firar ettiği ve altı gün sonra döndüğü de anlaşılr. Tuncer Kalın'ın silahlı gasp yerine basit bir hırsızlık suçuyla cezalandırılması kafaları karıştırmıştır.

Kalın'ın Kemal Horzum ile ilişkili olan yeraltı dünyasının ünlü isimlerinden Kürt Ahmet'in adamı olduğu da ileri sürülür. Adıgüzel'in olaydan bir hafta önce Musa Serdar Çelebi ile iki saat önce de dönemin Ankara Emniyet Müdürü Mehmet Ağar ile görüştüğünün ortaya çıkması soru işaretlerini artırmaktan başka bir işe yaramaz.

Ancak bütün bu karanlık ilişkiler savcılığın olaydan bir yıl sonra verdiği ta-kipsizlik kararı ile kapatıldı. Adıgüzel olayının bir süre sonra gerçekleşecek olan Özal Suikastı ile aynı çizgide düşünülmesi gerektiğini söyleyenler de vardı...

CESİM ALAGÖZ 13 KASIM 1988

ÜNLÜ POLİTİKACININ EŞİ KİM?

Cesim Alagöz, Kabataş'taki döviz bürosunda öldürüldü. Alagöz'ün hayali ihracatçı Turan Çevik'le ilişkileri olduğu, Çevik'in Fevzi Öz tarafından bir süre önce Zincirlikuyu'daki villada rehin alındığı ileri sürüldü. Alagöz'ün 70'li yıllardan bu yana kaçak döviz trafiğinde yer aldığı ve bir politikacının ünlü eşiyle o dönemde ortak olduğu da iddialar arasındaydı. Hüseyin Baybaşı'nı göre Cesim Alagöz bu ünlü politikacı eşiyle birlikte uyuşturucudan gelen paranın aklanması ve aktarılması işiyle uğraşıyordu. Bir dönem sonra kendi de uyuşturucu işine girdi ve Alagöz bu rekabet içinde öldürüldü. Politikacı ve eşinin servetinin kaynağı buradan geliyordu.

ŞEYHMUS DAŞ 25 ARALIK 1992

UYUŞTURUCU HESAPLAŞMALARI BAŞLIYOR

Uyuşturucu kaçakçılığı yaptığı iddia edilen Şeyhmus Daş'ın öldürülmesi yer altı dünyasında taşları yerinden oynatan gelişmelerin başlangıcıydı. Daş'ın güvenlik birimleriyle ilişkili olduğu ileri sürülüyordu. Bir başka iddiaya göre Lucky-S gemisinin yakalanmasıyla ilişkili olarak öldürülmüştü.

OSMAN AYANOĞLU 31 ARALIK 1992

“KİSMETİN BU KADARMIŞ”

Elindeki kapaklı tepsiden çıkardığı silahı Osman Ayanoğlu'na doğrultan gıı son, “Abimin selamı var, biraz geciktiğimiz için kusura kalmasın, yeni yıldan kısmeti bu kadarmış” dedi ve Osman Ayanoğlu'nu öldürdü. Çakıl Gazinosu'naki bu cinayet nedeniyle ülkücü baba Kürşat Yılmaz azmettirici olarak yarılandı ve beraat etti. Ayanoğlu, aralık ayında Sarp Sınır Kapısı'nda ele geçirilen 5 ton esrarın sahibi olmakla suçlanıyordu.

İNCİ BABA 5 ARALIK 1993

KORUMASI ÖLDÜRDÜ

Mehmet Nabi İnciler, Ankara'da koruması Yakup Yaşar Güven tarafından öldürüldü. Bir süre Filiz Akın'la birlikte olan İnciler'in neden öldürüldüğü bir sır perdesinin arkasında kaldı. Yakup Yaşar Güven Çankırı E Tipi Kapalı Cezaevi'ndeyken 20 Şubat 1999 tarihinde İnci Baba'nın adamı İbrahim Kara ve 8 tutuklu tarafından silahla yine tuhaf bir biçimde öldürüldü.

DÜZENCİ KARDEŞLER 19 TEMMUZ 1993

UYUŞTURUCU HESAPLAŞMASI

Pendik Kurtköy'de bulunan yanmış iki cesedin Yüksekvalı uyuşturucu tarcileri Havzullah ve Bahattin Düzençi'ye ait olduğu anlaşıldı. Düzençi kardeşler eroin işindeki anlaşmazlık nedeniyle 'kör' lakaplı Celal Duman tarafından öldürülmüştü.

ENİS KARADUMAN 29 OCAK 1994

KABADAYININ SONU

Enis Karaduman, silahının tutukluk yapması sonucu Sakarya'nın Hendek ilçesinde tartıştığı lokanta sahibi ve ANAP Merkez İlçe Sekreteri eski ülkücü Coşkun Mercan tarafından öldürüldü. Enis Karaduman, temmuz 1984'te alacağı karşılık Yahya Demirel'i rehin almış çıplak fotoğrafların çekmişti.

RUMOURS OLAYI 1 NİSAN 1994

BÜYÜK BİR KAN DAVASI BAŞLIYOR

Ankara'daki Rumours Disco'da çıkan çatışmada Sedat Bucak'ın akrabaları Memduh Bucak, Vahap Akpınar ve Ahmet Oynak öldürüldü. Mehmet Sena Söylemez yaralandı. Mehmet Sena Söylemez daha sonra cezaevinden yaptığı

açıklamada bu olayda dönemin Ankara Asayiş Şube Müdür Yardımcısı Ali İhsan Sarıkavak'ın olay yerindeki delilleri Bucaklar lehine yok ettiğini, kendilerini tehdit ettiğini ileri sürdü.

UĞUR KILIÇ 19 OCAK 1995

ÇAKICI ESKİ EŞİNDEN İNTİKAMI

Uğur Kılıç eski kocası Alaattin Çakıcı'nın bir adamı tarafından Uludağ'da öldürüldü. Kılıç, Cıvagate skandalında, Semra Özal'ın ismini ortaya atmış ve Alaattin Çakıcı'nın onun ricasıyla Edes ve Civan arasındaki ihtilafa karıştığını anlatmıştı.

TARİK ÜMİT 2 MART 1995

İNFAZDA ÇATLI PARMAĞI VAR MIYDI?

Tarık Ümit'in adı ilk MİT Raporu'nda, Dündar Kılıç'ın Nişantaşı'ndaki kumarhanesinin ortağı olarak geçiyordu. Bu raporda yeraltı dünyasına ilişkin bilgilerin büyük bir bölümü Tarık Ümit kanalıyla elde edilmişti. Tarık Ümit en son 2 Mart 1995 tarihinde, Bağdat Caddesi'ndeki Divan Pastanesi'nde görülmüştü. Ümit ile birlikte iki özel timci Ziya Bandırmalıoğlu ve Ayhan Akça da görülmüştü. Bundan sonra bir daha Tarık Ümit'ten haber alınamadı. Lüks otomobili birkaç gün sonra, Silivri'de, تنها bir yol kenarında bulundu. Olayı araştıran Jandarma Astsubay Ahmet Altıntaş, Özel Harekât Daire Başkanvekil-i İbrahim Şahin tarafından tehdit edildi.

İddialara göre Ümit, Özel Timcileri kullanarak bir uyuşturucu satıcısından yüklü miktarda fidye almış ve bu parayı polislerden ya da arkasındaki amirlerinden saklayarak ekibe kazık atmıştı. Bu nedenle son olarak görüldüğü yer olan Divan Pastanesi'nden alınmış, otomobile bindirilmiş, öldürüleceğini anlaşıncaya direnmiş ve otomobilde öldürüldükten sonra cesedi Boğaz'a atılmıştı.

Tarık Ümit hem uyuşturucu kaçakçılarıyla hem polisle hem de MİT'le çalışıyordu. Kürt işadamlarına karşı girilen operasyonda kilit bir yerlerdeydi. Bu nedenle de dönemin Emniyet Genel Müdürü Mehmet Ağar'dan özel plaka almıştı. Tarık Ümit 10 Aralık 1993 tarihinde Kıbrıs'ta kurulan First Merchant Bank'ın en büyük ortağıydı. Bu bankanın ortakları arasında dönemin Emniyet

Genel Müdürü Mehmet Ağar'ın makam şoförünün kardeşi Ömür Özçelik'in de bulunması dikkat çeken bir durumdu. Bankanın diğer ortakları arasında Rus mafyasından isimler de yer alıyordu. Bankanın Genel Müdürü Hakkı Yaman Namlı'nın Engin Civan'la birlikte Moneytron şirketinin eski ortağı olduğu da ileri sürüldü.

Mehmet Eymür, TBMM Susurluk Komisyonu'na yaptığı açıklamada Tarkan Ümit'in, Dündar Kılıç'a yönelik polis eylemine girmediğini, kaçırılmasından İbrahim Şahin ve Mehmet Ağar'ın haberdar olduğunu, Abdullah Çatlı tarafından sorgulandığını ileri sürdü. Komisyona ifade veren Astsubay Ahmet Altıntaş, Ümit ile en son konuşulan Avşar Kederoğlu'na ait cep telefonunun Ayhan Akça ve Ziya Bandırmalıoğlu tarafından kullanıldığını söyledi.

Tarkan Ümit'in Kıbrıs'taki First Merchant Bank'ın ortakları arasında, Mehmet Ağar'ın makam şoförü Ümit Özçelik'in kardeşi Ömür Özçelik yer alıyordu. Diğer ortaklar arasında Ruslar ve Türkler bulunuyordu. First Merchant Bank için 1999 yılının son aylarında kapsamlı bir karapara soruşturması başlatıldı.

LÜTFİ SUYOLCU 16 MAYIS 1995

KUŞADASI RANT CİNAYETLERİ ONUNLA BAŞLADI

Eski Kuşadası Belediye Başkanı Lütfi Suyolcu silahlı bir saldırıyla öldürüldü. Suyolcu'nun Kürşat Yılmaz'ın adamları tarafından öldürüldüğü ileri sürüldü. Suyolcu'nun öldürülmesiyle tırmanan olaylar Kuşadası halkının gazetelere verdiği ilanla 'devleti' aramasıyla zirveye ulaşacaktı.

Olayla ilgili davada yargılanan 12 sanıktan, Yargıtay 8. Ceza Dairesi'nin haklarında bozma kararı verdiği Yakup Kürşad Yılmaz ile Yavuz Kaşıkçı'nın yargılanmalarına yenilendi.

Aydın 1. Ağır Ceza Mahkemesi'ndeki davada Yargıtay 8. Dairesi'nin, ilk yargılamada verilen 16 yıl ağır hapis cezası kararını, aleyhte bozarak, "cinayete azmettirmekten esas fail olarak idamla yargılanması gerektiği" yönünde görüş bildirdiği Yakup Kürşad Yılmaz, o tarihte bir başka suçtan hükümlü bulunduğu Burdur Cezaevi'nden firar etmişti. Yargıtay 8. Ceza Dairesi'nin dava ile ilgili yargılanan 12 sanıktan 9'u hakkında verilen cezaları onaylarken, Kürşat Yılmaz ve Yavuz Kaşıkçı'nın yargılanması yenilendi.

BEKİR KUTMANGİL 23 MAYIS 1995

BASINDAKİ MAFYA HESAPLAŞMASI

Yeni Günaydın ve Süper Tan gazetelerinin sahibi, madenci Bekir Kutmangil silahlı bir saldırıda öldürüldü. Cinayet, Kutmangil'in eski ortağı İbrahim Cici tarafından gerçekleştirildi. Olayın tetikçisi Kasımpaşalı Engin Günver Gürcistan'a kaçmak üzereyken Hopa'da yakalanırken İbrahim Cici, Sapanca'da yakalandı. İbrahim Cici yapılan tatbikat sırasında "Geçen yıl beni Bakırköy'de vurdurmuştu. Onun yüzünden 6 ay sondayla dolaşıp etek giymek zorunda kaldım. Zaten ona hırs besliyordum. Bu olay tuz biber ekti" dedi.

MEHMET URHAN 27 EYLÜL 1995

ÇİLLER ALEYHİNDEKİ TEK TANIK NASIL HAVAYA UÇTU?

Matild Manukyan'a tam evinin girişinde saat 02.00'de yapılan bombalı saldırıda koruması Mehmet Urhan öldürüldü. Olay, önce doğal gaz patlaması olarak açıklandı. Ancak İGDAŞ, teknik verilere dayanarak bu iddiayı çürüttü. Önce, saldırının olayda ağır yaralanan Genelev Patroniçesi Matild Manukyan'a yapıldığı düşünülmüştü.

Ancak daha sonra olayda ölen ve Manukyan'ın korumalığını yapan Mehmet Urhan'ın Özer Çiller'in İstanbul Bankası'nın Genel Müdürü iken kuryesi olarak çalıştığı ortaya çıktı. Mehmet Urhan, İstanbul Bankası'yla ilgili davada Genel Müdür Özer Çiller aleyhine ifade veren tek tanıktı. Urhan, Bankalar yeminli murakıplarına verdiği ifadede Özer Çiller'in Genel Müdür olarak büyük miktarlarda kredi verdiği Vinylex A.Ş.'den aldığı rüşveti "Çeki Özer Bey'den aldım ve parayı çekince aynı gün kendisine teslim ettim" sözleriyle anlatıyordu. Olayda C-4 tipi patlayıcı kullanılması da dikkat çekiciydi.

PARA AKLAMA CİNAYETİ MİYDİ?

Tunca Tekstil'in sahibi ve para taciri Nesim Malki, Bursa'da kırmızı ışıktaki otomobilinin içinde pusuya düşürülerek çapraz ateşle öldürüldü. Jandarmayı arayan bir şahıs olayı Malta'da İsrail ajanları tarafından öldürülen İslami Cihat örgütü lideri Şakaki'nin intikamını almak için gerçekleştirdiklerini söyledi. Ancak bu hedef şaşırtmak için yapılmış bir ihbardı. Malki cinayeti, yıllar sonra çözüldü, ancak çözüm aslında karmaşık bir düğüm anlamına geliyordu. Olayla ilgili olarak gözaltına alınan işadamı Fazıl Taştan'ın "bu hadiseyle ilgili bilgisi olanları Bursa Stadyumuna doldursanız almaz" sözü aslında cinayeti ve ilişkileri bütün çıplaklığıyla ortaya koyuyordu.

Malki, Erol Evcil tarafından tutulan kiralık katiller tarafından öldürülmüştü. Ve milyar dolarlar ölçüsündeki serveti bir gecede el değiştirmişti. Katiller, polis tarafından bulunduğu halde olayın üzerine gidilmemiş, olayı aydınlatması gereken polis müdürleri maaşa bağlanmıştı. Emniyet Müdürü Yusuf İlhan, emekli olduktan sonra Evcil'in yanında çalışmaya başlamıştı. Evcil'in yakalanmasından sonra Bursa Emniyet Müdürlüğü'nden 12'si müdür rütbesinde 20 personel sürgün edilecekti. Cinayetin çözülmesinden sonra arkasındaki ilişkiler de aydınlanmaya başladı. Erol Evcil, hem Malki cinayeti nedeniyle, hem de bankalardan aldığı 120 milyon dolarlık krediyle kamuoyu tarafından tanınacaktı. Aylarca kaçak olarak Bursa'da, biraz da 'polis korumasında' yaşayan Evcil, bu zırhı kaybettikten sonra yakalandı. İfadesinde, en ince ayrıntısına kadar Malki cinayetinin nasıl planlandığını ve işlendiğini anlattı. Türk Ticaret Bankası ihalesinin ardından piyasaya çıkan ve ihaleye fesat karıştırıldığını bütün boyutlarıyla ortaya koyan kasetlerden sonra daha da dallanıp budaklanan cinayet olayında Erol Evcil'in yakalanması ve konuşmasıyla ciddi bir mesafe alındı. Ancak kritik bir ismin daha önce gözaltına alınmış olan işadamı Mehmet Sümbül'ün ortadan kaybolması soru işaretlerini artırdı.

Ailesinin de hayatından endişe ettiği Sümbül Erol Erkohen'den zorla para aldığı iddiasıyla yargılandığı 6 No'lu DGM'deki davadan tahliye edilmişti. Mehmet Sümbül'ün cinayetin arkasında daha büyük isimlerin olduğuna ilişkin ifadesi nedeniyle hayatının tehlikede olabileceği ileri sürülüyordu. 13 sanıklı çete davasında Hayyam Garipoğlu, Emin Cankurtaran gibi isimler de sanıktı. İşadamı ve politikacı Cavit Çağlar'ın da ifadesine başvuruldu. Olaya karışan isimlerden Burhanettin Türkeş'de 11 Kasım 1999'da Kapıkule'de yakalandı. Malki Cinayeti, büyük bir para aklama operasyonunun uzantısı olarak hala tam aydınlatılabilmemiş değil.

YENER KAYA 1 ARALIK 1995

BUGÜNE KADAR AYDINLANAMAYAN CİNAYET

İstanbul'da TEM otoyolu yakınlarında bir otomobilin yandığı ihbarını değerlendiren itfaiye olay yerine geldiğinde yanmış bir otomobil ve yanık bir cesetle karşılaşmıştı. Otomobil ve dolayısıyla ceset de Yener Kaya'ya aitti. Kaya, piyasaya 45 milyar lira dolayında borcu olan bir borsa bankeri idi. Bazı tekstil şirketlerinin hisselerinde yoğun işlem yapan Kaya, tıpkı birkaç gün önce öldürülen Nesim Malki gibi tekstil sektörüyle yakından ilgiliydi. DYP'den milletvekili adayı olan Yener Kaya, Ankara'da seçimler için adayların bir araya geldiği toplantıdan çıkmış, saat 21.00'de İstanbul Atatürk Havalimanı'na inmişti. Aynı gece, 23.00 uçağına da rezervasyon yaptıran Kaya, otomobilini havaalanını otoparkından uçağı indikten tam 2 saat 15 dakika sonra almıştı. Yener Kaya'nın bu sürede ne yaptığı anlaşılamadı. Yener Kaya'nın son olarak havaalanında birlikte görüldüğü sarışın kadının kim olduğu ve neden Tarabya'daki evine gitmek yerine yan yollardan birine saptığı yanıtız sorular arasındaydı. Araç yanmadan önce el freni çekilerek park edilmiş, daha önceden öldürülen Kaya, otomobille birlikte yakılmıştı.

VELİ SÖZDİNLER 6 MART 1996

TEFECİNİN KARANLIK SONU

Ankara'nın tanınmış tefecilerinden Veli Sözdinler galerisinde öldürüldü. Sözdinler, Kasım Gençyılmaz tarafından öldürtülmüştü. Ancak ilginç olan, Kasım Gençyılmaz'ın kimin tarafından tutulduğuydu. Olayın tetikçisi Hüseyin Kantar Arena programına yaptığı açıklamada Hacı Ali Demirel'den söz ediyordu. İddialara göre boğazına kadar borçlu bu işadamı, cinayetten hemen sonra olay yerine gelmiş ve Sözdinler'in kasasından bazı evrakları almıştı. Ankara DGM Cumhuriyet Başsavcılığı, galerici Veli Sözdinler cinayetinin azmettiricisi Kasım Gençyılmaz'ın iddiaları üzerine, Hacı Ali Demirel hakkında başlatılan soruşturma sonunda, "delil yetersizliğinden" takipsizlik kararı verdi.

SÖYLEMEZLER 12 MART 1996

CEZAEVİ ÖNÜNDE CİNAYET

Eskişehir Cezaevi'nde yatan kardeşlerini ziyaretten dönen Resul Söylemez, kardeşi Nasır Söylemez ve şoförleri Ercan Akyol otomatik silahlarla taranarak öldürüldü. Olayın Eskişehir Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülen duruşması sonucunda 20 Şubat 1998 tarihinde verilen kararla sanıklar İlyah Sarınca, Ahmet Bahçıvan 36'şar yıl, Ali Bulut ve Kamber Bulut da 34'er yıl hapis cezasına mahkum edildi. Söylemezler, bu olayda Fatih Bucak'ın da yer aldığını ancak soruşturma dışı bırakıldığını ileri sürüyorlardı.

HİKMET BABATAŞ 28 NİSAN 1996

AZMETTİREN TOPAL ÖMER MİYDİ?

Hikmet Babataş, Körfez kriziyle nakit sıkıntısını hat safhada yaşayan turizm yatırımcılarındandı. 1989 yılında başladığı Bodrum Club Regal inşaatında nakit sıkıntısına düşmüş, önce otelin gazino bölümünü sonra da yüzde 50 hissesini Ömer Lütfi Topal'ın Emperyal şirketlerine vermiş ve Topal ile ortak olmak zorunda kalmıştı. Kurban Bayramı'ndan iki gün önce ortağı Topal ile yaptığı görüşmeden çok sinirli çıkmıştı. 28 Nisan tarihinde yapılan toplantıda da Emperyal'in adamları inşaatın teknik giderlerinin fazlalığına 'itiraz' etmişlerdi. Babataş, aynı günün akşamı Cesars Casino'nun otoparkında öldürüldü.

Zanlılar Ergün Müjde ve Metin Aydoğmuş cinayeti kendilerinin işlediğini söyleyerek olaydan kısa bir süre sonra teslim oldular. Babataş cinayetinde kullanılan otomobil Topal'ın Seyhan'daki gazinosuna aitti. Ancak teslim olan ve Adana'dan bu otomobille geldiklerini söyleyen zanlılar, otomobil kullanmayı bilmiyorlardı. Ömer Lütfi Topal 1996 temmuzuna kadar bu olaydan dolayı gıyabi tutuklama kararıyla aranıyordu. Teslim olan sanıklar, daha sonra yaptıkları açıklamada olayı para karşılığı üstlendiklerini anlatacaklardı. Cinayeti organize edenler Ömer Lütfi Topal'ın adamlarıydı ve olayı üstlenecek katilleri bile ayarlamışlardı.

ÖMER LÜTFİ TOPAL 28 TEMMUZ 1996

BU CİNAYETİN ÇÖZÜMÜ SUSURLUK'U DA ÇÖZER

Kumarhaneler Kralı olarak tanınan Ömer Lütfi Topal, International Hospital'da doğum yapan karısını ziyaretten çıktıktan sonra Yeniköy Tazeceviz Sokağı'ndaki evine giderken otomobilinde çapraz ateşe tutularak öldürüldü. Katiller olayda kullandıkları Kalaşnikovları bırakarak kaçtılar. Aynı gün ve aynı saatlerde, Nurullah Tevfik Ağansoy da International Hospital'a 'kalp spazmı' teşhisiyle yatmıştı. Topal öldüğünde Türkiye'de 20, KKTC, Polonya, Romanya, Azerbaycan ve Türkmenistan'da 6 kumarhanesi bulunuyordu.

'Fındıkzadeli Ömer' olarak tanınan Topal, 1977'de Yunanistan'da ve New York'ta beş kilo eroinle yakalanan Zeki Akbaş ve Cahit Kraltürk'ün ismini vermesi nedeniyle ABD mahkemelerinde 5 yıl hapis cezasına çarptırıldı. 1978 yılında Belçika'da Mesut İnce ile 6 kilo eroinle yakalandı. Üç yıl Belçika'da, üç yıl dört ay ABD'de hapis yattı. 1984 yılında serbest bırakıldı. Sağ kolu olarak bilinen Bülent Fırat'ı öldürmeye azmettirmekten yargılandı. Öldürüldüğünde ortağı Hikmet Babataş cinayetinden giyabi tutuklama kararıyla aranıyordu. HAVAŞ ihalesine girmek istemiş, ancak ABD elçiliğinden gelen uyusturucu kaçakçılığına ilişkin belge nedeniyle ihalede elenmişti.

ZENGİN OLMANIN BÖYLESİ

1989 yılında, İstanbul Narkotik Şube'de verdiği bir ifadede malvarlığını da açıklayan Topal'ın serveti en iyi ihtimalle 200 bin dolar civarındaydı. Ancak öldüğünde mirasçılarına 1 milyar dolarlık bir servet bırakmıştı. Topal, aradan geçen yedi yıl içinde hangi işi yapmıştı da ayda 13 milyon dolar kazanmıştı? Topal, aynı ifadede 1977 yılında batan gemisinin sigorta bedeli olarak 65 milyon dolar aldığını söylüyordu.

Sigorta bedelinin toplam değerinin yüzde 70'i olduğu düşünülürse, Topal'ın dünyada ün salmış yüz milyon doların üzerinde değere sahip devasa bir gemisinin batmış olması gerekiyordu. Bir kesinleşmiş askeri mahkeme kararı, bir de giyabi tutuklama kararı olan Topal, İstanbul'da elini kolunu sallayarak dolaşüyor, bürokrasinin ve yargının üst düzey mensuplarıyla yakın ilişkiler kuruyor ve para kazanıyordu. Turizm Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Mevhibe Can, Topal'dan rüşvet aldığı iddiasıyla 15 Kasım 1997'de görevden alındı. Topal'ın kumarhane imparatorluğunu hızlı büyütmesinde, bürokrat desteğinin yanı sıra Kör-

fez Krizi ile nakit sıkıntısına düşen turizm yatırımcılarının karşısına ‘nakitle’ çıkmıyordu. Topal, hakkındaki arama kararlarından bazen ismini değiştirerek bazen de bilinen yöntemlerle sıyrılıyor, yurtdışına gidip gelmek için de Sami Onar ve Cevat Serdar adına düzenlenmiş pasaportlar kullanıyordu. Topal ayrıca Türkmenistan Cumhurbaşkanı tarafından kendisine verilmiş olan diplomatik bir pasaporta da sahipti.

BAKÛ CİNAYETİ

Topal’ın çevresinde sık sık tuhaf cinayetler işleniyordu. Bunlardan birinde, Topal’ın Bakû’deki kumarhanesinin ikinci müdürü İsmail Kahraman karısı Afyon Valisi Ahmet Özyurt’un kızı Özlem Kahraman’la birlikte vahşi bir biçimde öldürülmüştü. 21 Nisan 1996 günü gerçekleşen bu olayda kalabalık bir grup olduğu tahmin edilen katiller evde saatlerce kalmış, her yeri altüst edip ve ev sahipleriyle hizmetçiyi öldürdükten sonra çıkıp gitmişlerdi. Olayı araştırmak için kurulan 70 kişilik ekipten bir polis müdürü kısa bir süre sonra bombalı bir suikastta yaşamını yitirmişti. İddialara göre mali kayıtları tutan ikinci müdür, Topal ile Azerbaycan Darbesi’nde önemli role sahip isimlerden biri arasındaki para ilişkisini öğrenmişti. Bakû cinayeti ile ilgili olarak 13’ü Gürcü 17 kişi 26 Eylül 1997’de yakalandı. Ancak cinayeti bu kişilerin işlediği kesinlik kazanmadı.

Topal’m çevresinde işlenen bir başka cinayet de Kuşadası Emperyal Gazinosu Müdürü Sami Şahin tarafından gerçekleştirilmiş, Şahin’i polise özel timci Ercan Ersoy teslim etmişti.

AĞANSOY MU?

Topal cinayetiyle ilgili ilk gelişme 28 ağustos tarihinde isimsiz bir telefon ihbarı üzerine oldu ve üç özel tim polisi ile Topal’m iki ortağı gözaltına alındı. Aynı gün, Nurullah Tevfik Ağansoy, Bebek’te uğradığı bir silahlı saldırı sonucu öldürülmüştü. Cinayet zanlısı polisler, gözaltına alındıktan sonra Ankara’dan gelen İbrahim Şahin’e teslim edilmiş ve serbest bırakılmış, daha sonra da DYP Milletvekili Sedat Edip Bucak’a koruma olarak görevlendirilmişlerdi. Susurluk kazasıyla birlikte Topal cinayeti daha da önem kazandı.

Öldüğünde üzerinde ‘Yeşil’in ismi çıkmıştı ve Abdullah Çatlı ile 26 nisan tarihinde, yani ortağı Babataş öldürülmeden iki gün önce Kıbrıs’a uçmuşlardı. Cesedinin hemen yanı başına bırakılan silahlardan birinde de Abdullah Çatlı’nın parmak izinin çıktığı aylar sonra açıklandı. Topal ayrıca Çatlı’ya Mehmet Özbey ismiyle 535 bin dolarlık bir çek vermiş ve çek ölümünden sonra çocukları tarafından ödenmişti. Topal, ölümünden kısa bir süre önce ‘ismini listeden sildirdiğini’ yakınlarına söylüyordu.

YARGILAMA SÜRÜYOR

Topal'ın katil zanlısı olarak Ercan Aksoy, Ömer Kaplan ve Ayhan Çarkın adlı Özel Harekât Timi'nde görevli polislerin adı ortaya atıldı. Bu polislerin ifadelerinde Topal işini kabul etmedikleri, Kürt işadamlarına karşı yürütülen suikastları düzenledikleri herkes tarafından bilindiği için bu işin onların üzerine atıldığı ileri sürüldü. Mahkeme aşamalarında, cinayet anında yapılan telefon kayıtları ortaya çıkmış ve bu isimlerin olay yerine yakın yerlerde olduğu anlaşılmıştı. Halen, Beyoğlu 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nde süren cinayet davasında özel tımcilerle birlikte sigortacı Serdar Özdağ, 7 Eylül tarihinde yakalanan eski ortağı Ali Fevzi Bir ve Sami Hoştan yargılanıyor.

Fevzi Bir ifadesinde Topal'ın bu güne kadar adı ortaya çıkmayan İsraili ortaklarına dikkat çekerken yargılamanın son aşamalarında, Mehmet Ağar'ın ağabeyi olan Yunus Ağar'ın da üst düzey yöneticisi olduğu ileri sürülen Park Holding'in patronu Turgay Ciner'in de cinayete ilişkisi olduğuna dair iddialar ileri sürüldü. Topal Cinayeti'ne ilişkin dava halen sürüyor.

TEVFİK AĞANSOY 28 AĞUSTOS 1996

ÇAKICI'YLA KAPIŞMASI PAHALIYA PATLADI

Aralarında Ümit Doğanay cinayetinin de bulunduğu 13 cinayete karışan ülkücü Nurullah Tevfik Ağansoy, Alaattin Çakıcı'nın adamı olarak ün kazandı. İtiraflarıyla aralarında çuval cinayetlerinin de bulunduğu çok sayıda olayın açığa çıkmasını sağlayan ifadesi nedeniyle tahliye edildi ve itirafçılık yasasından yararlandı. Engin Civan'ın vurulması olayına karıştıktan sonra yurtdışına çıktı. Almanya'nın Neuhaus sınır kapısında 30 Ağustos 1995 tarihinde yakalandı. Burada verdiği ifadede MİT görevlisi Yavuz Ataç tarafından Alaattin Çakıcı'ya ve kendisine yardım edildiğini anlattı.

Yargılanması sürerken Çakıcı tarafından azmettirilen bir suikast girişiminin kurtuldu. 28 Ağustos 1996'da Bebek'teki Deniz Kafe'ye yapılan baskında öldürüldü. Yanında bulunan Tansu Çiller'in koruma polislerinden Celal Babür öldü, Ferda Temel yaralandı. Ağansoy'un bu polislerle birlikte tahsilat işi yaptığı mahkeme dosyalarına daha sonra yansyacaktı. Saldırının MİT tarafından gerçekleştirildiği de ileri sürüldü. Saldırıdan kısa bir süre önce korumalarının kaldırılmış olması dikkat çekiyordu. Olayda Çakıcı'nın adamlarından Recep

Çiçek de ölmüştü. Çiçek birkaç yıl önce Emin Cankurtaran'a yapılan silahlı saldırıdan dolayı yakalanmış, yargılanması sürerken serbest bırakılmıştı. Ağansoy'un, Topal'ın katil zanlıları olan Özel Tim polislerini ihbar ettiği ve bu yüzden de polislerin gözaltına alındığı gün öldürüldüğü iddia edildi.

1994 yılında öldürülen Avukat Medet Serhat'ın olaydan yaralı kurtulan eşi Yurdanur Serhat, saldırganı daha sonra televizyonda yayımlanan görüntülerinden teşhis etmiş ve Tevfik Ağansoy olduğunu söylemişti. Ağansoy, vurulduğu sırada askerlik görevini yapıyordu. İtirafçılık yasasından yararlandığı için serbestçe gezebiliyordu.

TEM CİNAYETİ 22 ARALIK 1998

İNFAZI YİNE ESKİ ÖZEL TİMCİLER YAPTI

Edirne TEM Otoyolu'nun 17'nci kilometresindeki park alanında çalısır durumda bulunan bir otobüsün içinde bir kadın ve altı ceset vardı. Başlarına birer kurşun sıkılarak öldürülen kişilerden üçünün Sami Hoştan'ın Makedonya'ya yaptığı 4 milyon dolarlık hayali ihracatta yer alan Nedim Sevim, Ayhan Fındık ve Bedri Kara olduğu kısa sürede anlaşıldı.

Avar Turizm'e ait otobüs Kapıkule'den giriş yaparken 2 milyon dolar deklare etmiş ve Aslanlı Tesisleri'nde mola vermişti. Otobüste yapılan aramada, saldırganların görmediği tahmin edilen paketler içinde 126 bin Alman Markı ve 39 bin ABD Doları bulundu. İlk şüpheler otobüstekilerin bir süre önce Hasan Erkuş'un sahibi olduğu 1 ton esrar ve 200 kilo eroin olayını polise bildirdikleri için öldürdükleriydi. Olayın en önemli görgü tanığı Otobüsten sağ çıkan ve olayın aydınlatılmasında en önemli görgü tanığı olduğu kaydedilen Polonya uyruklu Renata Kinga Weselowska'nın, olay anında otobüsün ön tarafında uyuduğunu, silah sesine uyandığı ve otobüsün içinde iki kişiyi silahlı halde gördüğü, bu kişilerin pasaportuna baktıktan sonra pasaportu yere atarak, olay yerinden uzaklaştığı belirtildi.

Türkiye'ye 'bavul ticareti' için geldiğini belirten Weselowska'nın, pasaportunda yapılan incelemede, Edirne'nin Kapıkule Sınır Kapısı'ndan Türkiye'ye sık sık giriş yaptığı da anlaşıldı. Laleli esnafının parasını taşıdıkları da ileri sürülüyordu ama olay daha çok bir para aklama operasyonu olarak görülüyordu. Olayda iki ayrı tabanca kullanılmıştı.

Birkaç gün sonra bir hafta önce aynı yerde tatbikat yaparken gözaltına alınan bir grup yakalandı ve failler olduğu zannedildi. Bir süre sonra yakalanarak gözaltına alınan ve Laleli piyasasıyla ilişkili oldukları düşünülen bu kişilerin, olayın failleri olmadığı anlaşıldı.

Soruşturma başladığı yere dönmüştü ki sürpriz bir gelişme yaşandı. Olayın failleri olduğu tahmin edilen 5 kişi Ali Tekin Tamgaç, Mustafa Andırmak, Cemil Andırmak, Recep Ramazan ve Gaffar Çalışkan, Tekirdağ YAT Otel'de yakalanarak gözaltına alındı. Yakalanan sanıkların üstlerinde bulunan 2 adet tabanca ile kullandıkları 2 adet otomobile de el konuldu. Olayın bir süre önce Polonya sınırında Batı Tur'a ait otobüste yakalanan 78 kilo eroinin sahibi Gaffar Çalışkan tarafından azmettirildiği ortaya çıktı. Olayda bizzat tetik çeken sanıklardan birinin halen polis olarak görev yaptığı, diğerinin ise 8 yıl önce Özel Harekât'tan istifa ettiği öğrenildi. Sanıklar olayı itiraf ettiler ve kullandıkları silahları Zeytinburnu'ndan denize attıklarını söylediler. Sanıklar otobüsteki 575 milyar lira değerindeki döviz Selahattin Büyüköztekin ve kardeşi Esat Büyüköztekin'e verdiklerini söylediler. Özel Timci sanık Cemil Andırmak'ın daha önce Mehmet Ağar'ın koruması olduğu da ortaya çıktı.

SADIK TOKUÇOĞLU 7 Ekim 1997

HER YOL SUSURLUK'A ÇIKIYOR...

MHP'nin eski avukatlarından Sadık Tokuçoğlu, İzmir'e bir icra ve haciz işlemini yürütmek üzere gelmişti. Bir deri fabrikası sahibi olan Halil Hikmet Karabacak, tahsil edemediği 98 bin dolarlık alacağı için senedi ciro etmiş ve birden borçlu duruma düşmüştü. Mallarını kaybetmemek için başka birinin üzerine devretmeye hazırlanıyordu ki icra takibiyle karşı karşıya kaldı. Karşısında, Avukat Sadık Tokuçoğlu vardı.

İstihbarat birimlerinin raporlarında Hayati Baran sahte kimliğiyle dolaştığı, kendini MİT mensubu olarak tanıttığı ve tahsilat işi yaptığı anlatılan Mehmet Doğan'ın avukatlığını yapıyordu. Silahlı adamlar tarafından basılan fabrika, son anda Tokuçoğlu'nun müvekkillerine geçiyordu.

Tokuçoğlu, bir gün önce İzmir emniyetine tehdit edildiği gerekçesiyle başvurmuştu. Fabrikanın 'kurtarılmasından' sonra Manisa'dan dönerken plakasız bir Opel otomobilden ateş açan saldırganlar tarafından üç kurşunla öldürüldü.

Soruşturma genişledikçe olaya ilginç isimler karışmaya başlamıştı. Halil Hikmet Karabacak, daha önce Karon Menkul Kıymetler şirketinin ortaklığın-

dan ayrılmış, bir döviz büfesindeki ortaklığını ise Abdullah Çatlı'nın araya girmesiyle kurtarmıştı. Döviz büfesindeki tahsilat işine, Cumhurbaşkanlığı görevlilerin de adının karışması Karabacak'ın karmaşık ilişkilere sahip olduğunu gösteriyordu. Nitekim, bu olayda da cinayeti bizzat işledikleri için Yahya Efe, İbrahim Baysal, Cavit Bahçeci, Şükrü Arıdil, Erkan Odabaşı, Ahmet Emin Görpe, Hakan Tanrıverdi, Ertuğrul Özgül aranmaya başlanmıştı. Tetikçiler arasında Mehmet Yahya Efe'nin adı geçmişti.

Yahya Efe, Çatlı tarafından organize edilen Gaziantep'te Mehmet Ali Yaprak'ın fidye için kaçırılması olayına karışmıştı. Olayın 10 sanığı önce çıkarıldıkları mahkeme tarafından tutuksuz yargılanmak üzere serbest bırakılmış, ancak daha sonra İzmir DGM'de çete suçlamasıyla yargılanmaya başlandılar. Ancak tetikçiler hâlâ aranıyor..

HÜSEYİN UZUN'UN İNTİHARI 31 Ocak 1999

POLİS'TE BİR ÖLÜM DAHA

Bir uyuşturucu kaçakçılığı soruşturması nedeniyle gözaltına alınan Hüseyin Uzun, Emniyet Müdürlüğü'nde kendini battaniye parçalarıyla asarak intihar etmişti. Ancak, Uzun'un intiharı hayli şüpheliydi. Çünkü ifadeleri ucu polis müdürlerine kadar uzanan bir ilişkiler ağını ortaya koyuyordu. İddialar Komiser Bora Barış Güler'in "bildiği ilişkiler" nedeniyle öldüğü ve ölümünden bazı polis müdürlerinin sorumlu olduğu gibi dehşet verici bilgiler içeriyordu. Uzun sayfalar süren ve videoya da kaydedilen itiraflarında bildiği her şeyi anlatmıştı. Ancak İstanbul 5 No'lu DGM, başsavcılığın talebi üzerine Ayvaz Korkmaz çetesi ve bu çeteye yardım eden emniyet görevlileriyle ilgili her türlü kaset, evrak, bilgi ve belgelerin yayınlanmasına yasak getirildi.

Yasak Hürriyet gazetesinin 31 Ocak 1999 günkü sayısında "Tankuş'un polis katilini içeride vur ricası" "İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nün Organize Suçlar Şubesi'nde gözaltında bulunduğu sırada intihar eden Hüseyin Uzun'un 6 kaset dolusu itiraflarını Uğur Dündar ele geçirdi", "Hüseyin Uzun'u öldüren itiraflar", "Uzun'un itiraflarını Arena ekibi ele geçirdi" başlıklarının yayınlanması ve aynı kasetlerin Arena programında yayınlanacağına ilişkin haberler karşısında hazırlık soruşturmasının gizliliği gerekçesiyle alınmıştı. Uzun'un ölümü intihar olarak kayıtlara geçti.

ULUSLARARASI KAÇAKÇI

Adı uluslararası uyuşturucu ve altın kaçakçılığı olaylarına karışan Varujyan Kumdagezer, Bakırköy’de uğradığı silahlı saldırı sonucu, yanındaki adamıyla birlikte öldürüldü. Saldırgan Murat Yıldırım’ın olaydan sonra yakalanarak gözlem altına alındı. Varujyan Kumdagezer’in üzerinden, geçen yıl Ankara’da polisle giriştiği silahlı çatışma sonucu ölü ele geçirilen kardeşi ”Agop Kumdagezer” adına düzenlenmiş nüfus kağıdının çıktı.

Gözlem altına alınan saldırgan Yıldırım’ın ilk ifadesinde, ”Restoranda eğlenirken, aramızda Ermeni-Kürt meselesinden tartışma çıktı. Tartışma büyüyünce silahımı çektim” diyordu. Ancak polis Yıldırım’ın ifadesinin aksine, cina-yetin uyuşturucu ticareti konusundaki bir anlaşmazlık nedeniyle işlenmiş olabileceğine de dikkat çekiyordu.

Vedat Kumdagezer adıyla da tanınan Varujyan Kumdagezer’in, kamuoyunda ”1. MİT Raporu” olarak bilinen raporda, uyuşturucu ve altın kaçakçılığı konusunda adı geçmişti. 28 Ekim 1988 tarihinde Nişantaşı’nda işlettikleri butikte, Cahit Koçkaya ve kardeşinin silahlı saldırısı sonucu ağabeyi Miran Kumdagezer’i kaybeden Varujyan Kumdagezer, aynı olaydan yaralı olarak kurtulmuştu.

Bu olaydan sonra Kumdagezer’in uluslararası altın kaçakçılığı ve para aklama operasyonlarında çok önemli bir noktada olduğu, hakkında üç klasör rapor yazıldığı ve 1986 yılında 13 ülke polisi tarafından ortak olarak başlatılan ”Atilla Operasyonu”nun en önemli isimlerinden olduğu, ancak bütün bu bilgilere rağmen, korunduğu için yakalanamadığı ileri sürülmüştü. İsviçre’de Hacı Mirza’yı sorgulayan Benazona Savcılığı’nın hazırladığı iddianamede, Varujyan Kumdagezer’in Lübnan’dan Avrupa’ya uzanan ilişkilerde köprü olduğu ve Magaryan Kardeşler’in Los Angeles’ta 2 milyon dolar kara parayla yakalanmalarından sonra devreye girip, Madrid kentine yerleştiği, 1987’de Hollanda’da ortaya çıkan 70 kiloluk eroin operasyonundan sonra korktuğu için Türkiye’ye geldiği iddia edilmişti.

Varujyan Kumdagezer ile ilgili bir operasyonda yakalanan eroin kaçakçısı Yılmaz Kiraz’ın, polise ifade vermemek için dilini kestiği de birinci MİT raporuna kaynak olan etütlerde yer almıştı. Bu iddialara ilişkin Türkiye’de yakalanan ve 8 ay tutuklu kalan Kumdagezer, 16 Haziran 1989 günü İstanbul DGM’ce tahliye edilmişti.

KENAN ALİ GÜRSEL 20 EYLÜL 1999

BAYRAMPAŞA'DA KANLI ÇATIŞMA

Bayrampaşa Cezaevinde öğle saatlerinde başlayan çatışma, saatlerce sürmüş, cezaevindeki yöneticiler pencerelerden atlayarak kaçabilmişlerdi. Silah sesleri sustuğunda geride yedi ölü, çok sayıda yaralı ve mermilerle delik deşik olmuş duvarlar, kapılar kalmıştı. Alaattin Çakıcı'nın yeğeni ve sağ kolu Kenan Ali Gürsel Hakan Çillioğlu tarafından, hem de müdür odasında öldürülmüş, Gürsel'in adamları da misillemeye girişmişti.

Yöneticiler olayı cezaevinde rant paylaşımı olarak açıklıyorlardı. Fakat dava dosyası geliştikçe durumun daha karmaşık olduğu anlaşılacaktı. Cezaevi yöneticileri polisin Gürsel'in telefonlarını dinlediğini fark etmemişti. Gürsel, aslında Hakan Çillioğlu'nun içeride öldürülmesini engellemeye çalışmış, bu arada kimi müdürlerle de takışmıştı.

Müdürlerin “abicim” diye hitap ettiği Gürsel, müdürlere ağza alınmayacak küfürlerle hitap ediyor, tehditlerde bulunuyordu. Ama her ne olduysa oldu, Hakan Çillioğlu kafasının koparılmasını engelleyen Kenan Ali Gürsel'i cezaevi yönetiminin de desteğiyle öldürdü. Üstelik, polis bir gün önce cezaevi yönetimini uyarmış, dinlediği telefonlar sayesinde çıkabilecek olayları fark etmişti. Sonradan hastanede ölen bir tutukluyla birlikte sekiz kişinin öldüğü bu çatışma şimdi karmaşık bir davanın konusu.

ADAPAZARI BOLU SAPANCA

(TEM OTOYOLU CİNAYETLERİ)

BEHÇET CANTÜRK 14 Ocak 1994

LİSTE CİNAYETLERİ ONUNLA BAŞLADI

Adı 1987 yılındaki MİT raporunda yer alan yeraltı dünyası ve uyuşturucu işinin en ünlü isimlerinden Behçet Cantürk, 14 Ocak 1994 günü, saat 18.20 sıralarında Bağdat Caddesi'ndeki benzin istasyonunda bulunan bürosundan evine gitmek üzere çıkmıştı. Aradan saatler geçti ancak kendisinden hiç kimse haber alamadı. Ailesinin bütün çabalarına rağmen ne telefonlarına ulaşılabilir ne de bulunuyordu. Ertesi gün saat 11.30 sıralarında Sapanca Kırkpınar'da kullanılmayan bir dinlenme tesisi yakınında şakağına sıkılan tek kurşunla öldürülmüş olarak bulundu. Şoförü Recep Kuzucu da kaçmaya çalışmış ancak yedi kurşunla öldürülmüştü. Zırhlı otomobili ise Gebze Bayramoğlu turnikleri yakınında ki bir TIR parkına bırakılmıştı.

Behçet Cantürk'ün zırhlı otomobilinin kapısını nasıl ve kime açtığı uzun süre tartışıldı. İddialara göre polis yelekleri giymiş, otomatik silahlı ve telsizli kişiler, cadde üzerinde çevirme yapmışlar, Cantürk de çevrilen diğer otomobillerle birlikte zırhlı Ford'un kapısını açarak aşağıya inmişti. Üzerinde bulunan ruhsatlı silahı için karakola davet edilmiş ve aniden koluna giren üç kişi tarafından başka bir otomobile bindirilmişti. Zırhlı otomobille birlikte yola çıkan konvoy, önceden planlanan dinlenme tesislerine gelmiş ve Cantürk bir süre sorgulandıktan sonra şakağına sıkılan tek kurşunla öldürülmüştü. Bir başka iddiaya göre Cantürk'ün otomobilin kapısını açmasını sağlayan çok güvendiği polis müdürü Hüseyin Kocadağ'dı. İlişkileri Yahya Demirel'e, kimi politikacılara ve polis müdürlerine kadar uzanan Behçet Cantürk'ün öldürülmesi, büyük bir bölümü TEM Otoyolu civarına atılan cesetlerle ortaya çıkan, sistemli ve karanlık bir politikanın başlangıcını oluşturuyordu. PKK'ya yardım ettikleri ileri sürülen 67 Kürt işadamlarının isimlerinin yer aldığı bir liste hazırlanmıştı. İddialara göre Cantürk kısa bir süre önce Nadire İçkale ve Kıbrıs'ta ortak bir banka kuracaklarını söylediği Yahya Demirel tarafından "Başbakanın elinde bulunan bir listenin 3'üncü ya da 9'uncu sırasında olduğu" yolunda uyarılmış, bir süre eşi ve çocukları ile Çırağan Otel'i'ne yerleşmişti. Ancak güvendiği yerlerden teminat alınca tekrar ortaya çıkmış, işlerinin başına dönmüştü.

Cantürk'ün cenazesinden sadece iki gün sonra Karacaahmet'teki mezar ziyaretinden dönen akrabaları Hikmet Taruk, Fevzi Taruk ve Yemlihan Taruk saldırıya uğradı, Hikmet Taruk öldürüldü. 25 ocak tarihinde Cantürk'ün hemşerisi ve yakını Sefa Erciyes, Ankara Gölbaşı'nda ölü bulundu. 25 şubatta Cantürk'ün avukatlarından Yusuf Ekinci, Ankara'da öldürüldü.

FEVZİ VE SALİH ASLAN CİNAYETİ 28 MART 1994

CANTÜRK'TEN İKİ AY SONRA GELEN İNFAZ

İstanbul, Aksaray'da oto galerisi sahibi olan Liceli Fevzi Aslan ve yeğeni Salih Aslan polis yelekli kişiler tarafından konuklarının gözleri önünde yazıhanelerinden "Emniyete geleceksiniz" diye alındıktan sonra öldürüldüler. Fevzi Aslan'ın şakağına tek kurşun sıkılmış, Salih Aslan kalbine aldığı üç kurşunla öldürülmüştü ve cesetleri Kınalı-Sakarya TEM Otoyolu'nun Hendek gişelerine bir kilometre kala yolun kenarına atılmıştı. Balistik muayeneye göre Fevzi Aslan'ı öldüren mermi ile yaklaşık iki ay önce öldürülen Behçet Cantürk'ün cesedinde bulunan mermiler aynı silahtan çıkmıştı. Aslanların da uyuşturucu ticaretinden sabıkaları bulunuyordu.

BULDAN, KARAY VE YILDIRIM 3 HAZİRAN 1994

EN SON GAZİNO KAPISINDA GÖRÜLDÜLER

Savaş Buldan ve Hacı Karay, Yüksekova'lı Oramar aşireti mensubuydular. Polis kayıtlarına göre Savaş Buldan, kasım 1993'te İtalya'da 279 kilo eroinle yakalanan Paquale Marando ve Michele Franco tarafından Şeyhmus Daş ile birlikte defalarca aranmıştı.

Adnan Yıldırım ise kısa bir süre önce uyuşturucu şüphesiyle gözaltına alınmış ancak serbest bırakılmıştı. Buldan, 29 Temmuz 1992 tarihinde evine gelen polisler tarafından milletvekili Leyla Zana, eşi Mehdi Zana ve yeğeniyle birlikte gözaltına alınmış, kısa bir süre sonra serbest bırakılmıştı. Bir başka iddiaya göre 1993 haziranındaki 'DYP Genel Başkanlığı' seçimlerinden hemen önce bir bavul içinde 500 milyar lira ve Behçet Cantürk'ün selamıyla adaylardan Bedrettin Dalan'a gelen isimlerden biri de Adnan Yıldırım'dı. Dalan, genel kurulda büyük bir avantaj sağlayabilecek bu teklifi reddetmişti. Öldürülen Avukat Medet Serhat'ın eşi Yurdanur Serhat'a göre Mehmet Ağar'a Yeşilköy Dilkum Sitesi'ndeki evi Adnan Yıldırım ve Savaş Buldan, Ömer Lütfi Topal ile birlikte almıştı.

Bu üç isim, son olarak görüldüklerinde, 3 Haziran 1994 günü saat 05.00 sıralarında Yeşilköy Çınar Otel'i'nin kumarhanesinden henüz çıkmışlardı. Buldan, Kara ve Yıldırım'ı ismen tanıyan otel görevlilerinin anlatımına göre tam bu sırada polis olduklarını söyleyen altı-yedi kişilik bir grup tarafından çevrildiler. Önce arandılar, daha sonra 34 CK 420 plakalı bir Mercedes'e bindirildiler. Üç arabadan oluşan konvoyun son uğrak yeri Bolu Yığılca oldu. Saat 08.30 sıralarında çevreden duyulan silah seslerinden sonra cesetler akşam saatlerinde, balık avlamaya giden köylüler tarafından bulundu. Her üçüne de işkence yapılmış ve başlarından vurularak öldürülmüşlerdi.

Savaş Buldan'ın kardeşi Necdet Buldan olaydan üç gün sonra yaptığı açıklamada kardeşinin devlet içindeki bir örgüt tarafından öldürüldüğünü, devletin içinde döneminin hükümet ortağı CHP Genel Başkanı Karayalçın'ın bile bilmediği bir örgüt bulunduğunu söylüyordu. Olayla ilgili tek yargılanan isim uyuşturucu kaçakçılığı davasının sanığı ve Susurluk Skandalı'na karışan isimlerden Yaşar Öz'dü. Yaşar Öz, bu davanın 2000 yılının Ocak ayındaki duruşmasında delil yetersizliğinden beraat etti.

6 Temmuz 1994 tarihinde yine Oramar aşiretinden Recep Yaşar ve Behçet Yaşar, Şemdinli yolunda ölü bulundu.

MEDET SERHAT 11 KASIM 1994

EŞİ: TETİĞİ ÇEKEN TEVFIK AĞANSOY'DU

“..televizyon ekranlarında yüzünü gördüğüm anda onu tanıdım, hatta onu görür görmez olay sırasında yara alan kolumun titrediğini hissettim. Bir evladım var, onu korumak zorundaydım. Söylesem bile en çok bir televizyona program konusu olacak, beni çağıracaklar, karşıma da birkaç ülkücüyı çıkaracaklardı...” Bir düğünden dönerken otomobilinin önü kesilerek taranan avukat Medet Serhat'ın eşi Yurdanur Serhat, olaydan iki yıl sonra Almanya sınırında yakalanarak Türkiye'ye iade edilen Nurullah Tevfik Ağansoy'u televizyondan teşhis ettiği anı bu sözlerle anlatıyordu. Olayda Medet Serhat ve şoförü öldürülürken Yurdanur Serhat 'öldü' zannedilerek bırakıldığı için yaralı olarak kurtulmuş ve ön camdan kendisine bakan Tevfik Ağansoy'un yüzünü hiç unutmamıştı.

Medet Serhat, avukatlığını yaptığı Behçet Cantürk tarafından “‘Abi bizi ölüm listesine almışlar, Yahya söyledi. Ben listenin üçüncü ya da dokuzuncu sırasın-

dayım. Listede senin de adın var'' sözleriyle uyarılmıştı. Eşi Yurdanur Serhat'a göre Medet Serhat'ın avukatlığını yaptığı Behçet Cantürk'ün birtakım sırlarını bildiği zannedilmiş, bu yüzden öldürülmüştü. Medet Serhat 1984 yılındaki ünlü 'Babalar Operasyonu'nda da Cantürk'le birlikte gözaltına alınmış ve 64 gün gözaltında tutulmuştu.

SMİTKO VE ESMAELİ 15 Ocak 1995

BİR ÜNLÜ POLİTİKACI EŞİ DAHA!

Askar Smitko ve Lazım Esmaeli adlı İran kökenli uyuşturucu kaçakçıları Polat Rönesans Otelindeki Emperyal Gazinosu'ndan çıktıktan sonra kaçırıldı. Kısa bir süre sonra Smitko ve Esmaeli'nin cesetleri İstanbul Silivri'de bulundu. Bir yıl sonra yayımlanan MİT raporunda bu kişilerin Çatlı ve ekibi tarafından öldürüldüğü ileri sürülüyordu. İddialara göre Kürt kökenli bu iki İranlı ünlü bir politikacının eşiyle birlikte uyuşturucu ve stratejik madde kaçakçılığı yapıyorlardı ve bu politikacının eşiyle görüşmeleri Genelkurmay tarafından belgelenmişti. İran'ın resmi olmayan operasyon örgütü MOD'un görevlileriydiler ve 'Çiller Özel Örgütü' hakkında Genelkurmay istihbaratına bilgi verdikleri için öldürüldüler.

Susurluk olayından sonra ortaya çıkan gelişmelerde, iki İranlının MİT'e bilgi sağlayan muhbirler olduğu 'Yeşil' tarafından fideye için kaçırıldığı ama Yeşil'in Ankara'da gözaltına alınmasından dolayı yaşanan irtibat kopukluğundan sonra öldürüldüğü ileri sürüldü.

eskkıtaplarım.com

TRAFİK VE KAMYON KAZALARI

ÇAYAN DAVASI SAVCISI ALBAY NACİ GÜR

Fikirtepe Mandra Caddesi'nde oturan inşaat işçisi Rıdvan Küskü, 8 Mart 1978 sabahı 04.30'da büyük bir gürültüyle uyandığını anlatıyordu. Dışarıya çıkan Küskü, tepe taklak olmasına karşın motoru çalışır durumda olan bir Volkswagen ile karşılaşmıştı. Aracın parçalanmış olan ön camından subay pantolonu giymiş birinin ayakları çıkmıştı. Otomobildeki subay İstanbul 3. Kolordu Komutanlığı'nda görevli savcı Albay Naci Gür'dü. DGM savcılığı da yapan Gür, 12 Mart döneminde, Çayan davasında da savcı olarak yer almıştı.

Gür, aynı zamanda Milli İstihbarat Teşkilatı'nın İstanbul'daki üst düzey yöneticilerinden biriydi. Beyni parçalanarak ölen Gür'ün üzerinden dokuz ayrı kimlik, şifreli bir pusula, altı değişik kişisel adres, üç banka cüzdanı ve on iki anahtar çıkmıştı. Gür'ün yanında bulunan bir zarf içinde Ermeni örgütlerine ilişkin 12 ayrı not, bir Ermeni kadınla ilgili özel notlar da bulunmuştu. Olay yerinde yapılan keşif sırasında aracın şoför mahallinde önemli bir hasara rastlanmamış, hatta kan ve saç izi de bulunmamıştı.

Fenerbahçe Dalyan'da oturan Gür, saat 04.30'da bilinmeyen bir nedenle yoldan ayrılarak Hasanpaşa yönüne giden arayola sapmış, büyük bir hızla geldiği tahmin edilen araç anlaşılamayan bir nedenle üç metrelik hendeğin üzerinden on metre ileriye uçmuştu. Ancak yol üzerinde de hiçbir fren izine rastlanmamıştı. Tuhaf bir rastlantı, Gür o dönemde ordu depolarından alındığı anlaşılan çok miktarda TNT tipi patlayıcı maddeye ilişkin soruşturmayı da yürütmektedir. Otomobilin rot başlarının eğelendiği ileri sürülür. Ama olay kayıtlara bir trafik kazası olarak geçmiştir.

YEKTA OKUR 23 ŞUBAT 1992

Cumhurbaşkanı Turgut Özal'm oğlu Ahmet Özal'ın gizli ortak olduğu ilk özel televizyon Star'ın genel koordinatörü olan Yekta Okur, yaşamının son üç ayında sürekli ölüm tehditleri alıyordu. Bu yüzden de iki defa savcılığa suç duyurusunda bulunmuştu. Kuşkusuz, tehditler ortaklar Cem Uzan ile Ahmet Özal arasındaki milyarlarca liralık anlaşmazlıkla yakından ilgiliydi.

10 Ocak 1992 tarihinde otomobiline konan bomba sonucu araç paramparça olmuştu. Okur bu olaydan bir gün sonra İstanbul Cumhuriyet Savcılığı'na başvurarak Ahmet Özal, Turgay Aksoylu ve Ercan Ortaç tarafından tehdit edildiğini söyledi. Televizyon kuruluşuna sık gelen tehdit telefonlardan birinde 17 şubat tarihinde öleceği kesin olarak bildiriliyordu.

Bu tehdidi ciddiye almıştı ancak yapacak fazla bir şey yoktu. O gün, saat 21.00, televizyon kuruluşunun Cağaloğlu'ndaki binasından korumasını ve şofö-

rünü almadan çıktı, nereye gideceğini de söylememiştir. İddialara göre, devletin üst düzey yöneticilerinden biri ile önemli bir randevusu vardı. Yekta Okur, 18 Şubat 1992 gününün henüz ilk saatlerinde Merter'den Mecidiyeköy'e doğru giderken Unkapanı köprüsü üzerinde otomobilinin kontrolünü kaybetmesiyle şiddetli bir kaza geçirdi.

İlk belirlemelere göre, kontrolden çıkan otomobil önce orta refüjdeki tellere çarpmış, yay gibi gerilen bu teller tarafından yolun sağ tarafındaki bariyerlere hızla fırlatılmıştı. Saat 02.30 sıralarında olay yerinden geçen bir polis ekibi tarafından otomobilinin dışında bulunan Okur hastaneye kaldırılmış ancak kafasına aldığı darbeler nedeniyle kurtarılamamıştı.

Otomobilin arkasında derin göçükler bulunuyordu ve bagaj kısmı neredeyse arka koltuklarla birleşmişti. Uzmanlar, bu tahribatın aşırı sürat ya da sıkıştırma sonucu ortaya çıkabileceğini söylüyorlardı. Yakınları, çok dikkatli otomobil kullanan ve asla sürat yapmayan Okur'un başka bir otomobilden kaçtığını ya da sıkıştırıldığını ileri sürüyorlar, bunun normal bir kaza olamayacağını anlatıyorlardı. Yekta Okur, otomobilin hemen yanında ağır yaralı olarak bulunmuştu. Nissan yetkilileri de Yekta Okur'un kullandığı 34 VD 640 plakalı Sunny modelinin çarpma anında kapılarının otomatik olarak kitlendiğini söylüyorlardı. Okur'un nasıl olup da otomobilden dışarı çıktığı da anlaşılamadı.

Star televizyonu, haber bülteninde olayı 'kuşkulu ölüm' yorumuyla vermiş ve görgü tanıkları için bir telefon numarası bildirmişti. Birkaç gün sonra, bu telefonu arayan bir kadın aynı saatlerde olay yerinden geçtiğini ve söz konusu otomobile 34 F 1100 plakalı bir kamyonun çarptığını gözleriyle gördüğünü söylüyordu. Plakadan yola çıkılarak yapılan araştırma daha tuhaf bir şeyi gösteriyordu. Bu plaka 1970 model İnter marka bir kamyonu aitti ve hurda işiyle uğraşan Bülent Şadoğlu tarafından satın alınan kamyon uzun süre önce hurdaya çıkarılmıştı. Zaten, kamyonun Kartal'daki bulunduğu hurdalıktan kırırdaması da mümkün gözüküyordu. Minibüsçü olduğunu söyleyen bir başka görgü tanığı da otomobilin bir çöp kamyonu ile yarıştığını, kendisinin onları sollayarak geçip gittiğini anlatıyordu. Olayla ilgili olarak Eyüp Cumhuriyet Savcılığı tarafından yapılan araştırmada ciddi bir sonuca varılamadı. Okur, tuhaf bir kazada ölmüştü...

ERTUĞRUL BERKMAN 27 AĞUSTOS 1997

27 Ağustos 1997 tarihinde Bursa-Eskişehir arasında, Bursa yakınlarında geçirdiği bir trafik kazasında öldü. Berkman MİT mensubuydu, ilgi alanı ise Kürt örgütleri ile Batılı gizli servisler arasındaki ilişkilerdi. Berkman ölümünden kısa bir süre önce CHP milletvekili ve Susurluk Komisyonu üyesi Fikri Sağlar ile

görüşmüş, Mumcu olayına ilişkin bilgisi olduğunu ancak korktuğunu anlatmıştı. Fikri Sağlar, Berkman'ın ölüm haberine yayın yasağı konduğunu ileri sürdü. Cenazesine Mahir Kaynak dışında hiçbir MİT mensubunun katılmaması dikkat çekiyordu.

SUSURLUK KAZASI 3 KASIM 1997

Hüseyin Kocadağ'ın kullandığı Mercedes 600'ün bir kamyonla çarpışmasının etkileri çok büyük olmuştu. Katliam sanığı Abdullah Çatlı, Bucak Aşireti Reisi Sedat Bucak, eski güzellik kraliçesi Gonca Us ve polis müdürü Hüseyin Kocadağ'ın aynı arabada ve vahim silahlarla birlikte bulunmalarının nedeni hâlâ tam olarak anlaşılmadı. Sedat Bucak'ın korumalarından Ercan Ersoy, İzmir'de tuhaf bir olaydan bahsetmişti. Bucak aşiretinden kişiler, ruhsatsız silahları ile polis kontrolüne yakalandıkları halde serbest bırakılmışlardı. Ercan Ersoy dikkatini çeken bu olayı polisten soruşturduğunu ve o saatte, söz konusu bölgede herhangi bir polis kontrolü yapılmadığını söylüyordu.

Ercan Ersoy'un dikkat çektiği bir başka nokta ise Susurluk virajlarında aniden ortaya çıkan kamyonlar yüzünden geride kalmalarıydı. “Kaza mı, suikast mı” sorusu çok soruldu. Özellikle silahları açıklayamayan Bucak, silahların yerleştirildiği ve olayın bir komplo olduğu tezi üzerinde duruyordu. Kazanın bu biçimde olabilmesi için suikastın nasıl yapılması gerektiğine ilişkin epeyce kafa yoruldu. Uzaktan gönderilen yüksek bir frekans aracılığıyla yeni kuşak Jip'li otomobillerden olan Mercedes'in frenlerinin kitlenebileceği, hatta İsrail Gizli Servisi MOSSAD'ın bu tür bir teknolojiye sahip olduğu telaffuz edildi. İsrail Cumhurbaşkanı'nın gezilerinde gazetecilerden kurtulmak için bu tür bir yöntem kullandığı da anlatılıyordu.

ÇATLI'DAN BAHSEDEN VELİK KÜÇÜK

Vural Savaş tarafından hazırlanan ‘Susurluk Raporu’nda kazadan 20 dakika sonra, ölenin Abdullah Çatlı olduğunun Tuğgeneral Veli Küçük tarafından açıklandığı ileri sürülmüştü. Abdullah Çatlı ile Tuğgeneral Veli Küçük arasındaki iki ayrı tarihli telefon görüşmesi kayıtları bu bilgiyle değerlendirildiğinde ortaya ilginç bir durum çıkıyordu.

Çatlı, Veli Küçük'ü ilk defa 15 temmuzda aramıştı. Bu, Veli Küçük'le ve MİT mensubu Duran Fırat'la görüştüğünü gizlemeyen Hadi Özcan'ın 11 temmuzda yakalanmasından dört gün sonrasına rastlıyordu ve Hadi Özcan, Çatlı'dan, Yeşil'den, İbrahim Şahin'den bahsettiği yüzlerce sayfalık ifadesini 15 temmuzda tamamlamıştı. Özcan'a göre, dönemin emniyet müdürü Affan Keçeci bu bilgileri koltuğunun altına almış, Ankara'da Mehmet Ağar'ın önüne koy-

muştı. Bu zincir içinde düşünüldüğünde, Çatlı da Veli Küçük tarafından deşifre edilmek istendiği zannıyla 15 temmuzda kayıtlara geçen telefon görüşmesini yapmıştı.

Çatlı ve Veli Küçük'ün ikinci görüşmesi de yine Çatlı'nın çok tedirgin olduğu bir olayın ertesine 22 eylül tarihine rastlıyordu. 21 eylülde Doğu Perinçek tarafından basma açıklanan yeni MİT raporunda Çatlı, kullandığı sahte isimlere kadar anlatılıyordu. Çatlı, iki vakayı atlatmış ancak üçüncüsünde 'deşifre' olmuştu. Ve bu defa Veli Küçük'e telefon edecek fırsatı bulamamıştı.

AKMAN AKYÜREK 8 ARALIK 1997

Hukuk Doktoru, Hâkim Akman Akyürek devletin en önemli skandallarında, 'Hayali İhracat', 'Faili Meçhul Cinayetler' ve 'Susurluk Komisyonlarında' raporör olarak yer almıştı. Susurluk Komisyonu'nun kritik bir aşamasında, MİT ajanı olduğu ileri sürüldü. Akyürek, bu iddiaların ortaya atılmasından sonra görev yapamayacağını düşünerek istifa etti.

8 aralık sabahı, Ankara'dan İstanbul'a geldiği sırada yine TEM Otoyolu Maslak Kavşağı'nda geçirdiği şüpheli bir trafik kazasından sonra öldü. Akyürek'in otomobili, Yekta Okur olayına benzer bir şekilde aşırı hızdan ya da sıkıştırılmaktan dolayı kontrolünü kaybetmiş, orta şeridinden seyreden bir kamyonu hızla çarpmıştı. Uzmanlar otomobilin kamyon ile bu biçimde çarpışabilmesi için ani olarak direksiyon kırması ve aynı anda frene basılması gerektiğini söylüyorlardı. Soruşturmadan bir sonuç alınamadı. Akyürek'in ölümü kayıtlara bir trafik kazası olarak geçti.

Son bir haftada bürosunu değiştirmişti ve ailesi tehdit edildiğini söylüyordu.

Akyürek, Komisyondan istifa ederken "Bugüne dek kamuoyunda bilinmeyen devlet içinde yeni ve gizli bir örgütlenmeyle ilgili" bilgilerden söz ediyordu. Ancak bu görevi, komisyon başkanı Mehmet Elkatmış tarafından yalanlanacaktı. Akyürek, Gizli Köy Koruculuğu denilen bir yapılanmadan söz ediyordu. Olağanüstü Hal Bölge Valisi'nin emrinde bulunan ve daha çok itirafçılardan oluşan bu grup hukukun ve her türlü kontrolün dışında davranıyordu. Ölümünden sonra hakkında malvarlığından, Alman ajanı olduğuna kadar değişik konularda çok sayıda iddia ileri sürüldü. Akyürek, devlet içindeki illegal organizasyonları yakından tanıyan bir uzman olarak sırlarıyla birlikte öldü. Ölümü basit bir kaza olarak kayıtlara geçti.

ÖLDÜRÜLEN GAZETECİLER

ADI

YAYIN ORGANI VE ÖLDÜRÜLME TARİHİ

Tevik Nevzat.....	Hikmet-1905
Hasan Fehmi Bey.....	Serbesti-1909
Ahmet Samim.....	Sada-ı Millet-1910
Zeki Bey.....	Serbesti-Şehrah-1911
Şair Hüseyin Kami.....	Alemdar-Konya-1912
Silahçı Tahsin.....	Silah-Bomba-1914
Hasan Tahsin.....	Hukuk-u Beşer-1919
Ali Kemal.....	Peyami Sabah-1922
Ali Şükrü Bey.....	Tan-1923
Hüseyin Hilmi Bey.....	İştirak-Medeniyet-1923
Sabahattin Ali.....	Marko Paşa-1948
Adem Yavuz.....	ANKA Ajansı-1974
Ali İhsan Özgür.....	Politika-1978
Cengiz Polotkan.....	Hafta Sonu-1978
Abdi İpekçi.....	Milliyet-1979
İlhan Darendelioğlu.....	Ortadoğu-1979
İsmail Gerçeksöz.....	Ortadoğu-1980
Ümit Kaftancıoğlu.....	TRT-1980
Muzaffer Feyzioğlu.....	Hizmet-1980
Recai Ünal.....	Demokrat-1980
Mevlüt Işık.....	Türkiye-1988
Seracettin Müftüoğlu.....	Hürriyet (Nusaybin)-1989
Sami Başaran.....	Gazete-1989
Kamil Başaran.....	Gazete-1990
Çetin Ermeç.....	Hürriyet-1990
Turan Dursun.....	Yüzyıl 2000 Dergi-1990
Gündüz Etili.....	Yeni Günaydın-1991
Halit Güngen.....	2000'e Doğru-1992
Cengiz Altun.....	Yeni Ülke-1992
İzzet Kezer.....	Sabah-1992
Bülent Ülkü.....	Körfeze Bakış-1992
Mecit Akgün.....	Yeni Ülke-1992
Hafız Akdemir.....	Özgür Gündem-1992

Çetin Abayay	Özgür Halk-1992
Yahya Orhan.....	Özgür Gündem-1992
Hüseyin Deniz.....	Özgür Gündem-1992
Musa Anter	Özgür Gündem-1992
M.Sait Erten	Azadı Denk-1992
Yaşar Aktay.....	Türkiye-1992
Hatip Kapçak.....	Hürriyet-1992
Namık Tarancı.....	Gerçek-1992
Uğur Mumcu.....	Cumhuriyet-1993
Sayfettin Tepe.....	Yeni Politika-1995
Metin Göktepe	Evrensel-1996
Yemliha Kaya	Halkın Gücü-1996
Mehmet Topaloğlu.....	Kurtuluş-1998
Ahmet Taner Kışlalı	Cumhuriyet-1999

eskkıtaplarım.com

Her defasında kalabalıkları yerinden kaldıran felaket haberlerinin en kötüsü 1993 yılında geldi. Gazeteci Uğur Mumcu, otomobiline konulan bir bomba ile havaya uçuruldu. Mumcu, büyük bir bölümünün cenazesini kaldırdığı, katillerini soruşturduğu kurbanlar arasına katıldı, hatta bu masum topluluğun simgesi oldu. Sadece gazeteci olarak varlığına duyulan ihtiyaç, ölümünden sonra çok daha iyi anlaşıldı. Tempo, son otuz yılın bu karanlık tarihini bir kez daha hatırlatıyor...